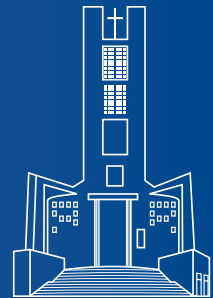

POSUŠJE

Godišnje obavijesti

Posušje, god. XXIX., br. 1 (29) • Uskrs 2022.

POSUŠJE GODIŠNJE OBAVIJESTI

Izdavač

Župni ured
Bezgrješnoga Začeca B.D.M.
Posušje

Adresa

Trg fra Grge Martića 1
88240 Posušje
Tel.: 039 - 681 - 052
www.zupa-posusje.com

Osoblje Župnoga ureda

Fra Mladen Vukšić, župnik
Fra Ante Leko, župni vikar
Fra Milan Lončar, župni vikar
Fra Ivan Landeka st., župni vikar
Fra Jozo Hrkać, župni vikar
Fra Robert Pejičić, župni vikar

Časne sestre

Trg fra Grge Martića 3
88240 Posušje
Tel.: 039 - 680 - 166

Osoblje

s. M. Anka Kvesić, predstojnica
s. M. Marina Ivanković

RADNO VRIJEME ŽUPNOGA UREDA

Radnim danom

Prijepodne: 8,00 do 12,00.
Popodne: 15,30 do 17,30.

Nedjeljom i blagdanima

Samo nakon svetih misa

Nedjeljom i blagdanom
ne izdajemo nikakve potvrde

**Za opremanje bolesnika fratri
su na usluzi u svako doba!**

SADRŽAJ

Uvodna riječ.....	3
OFS - Trećari.....	4
Kronika Frame.....	6
Ministranti	15
Put križa Frame Posušje	16
Preko 600 mladih iz cijele Hercegovine u Posušju.....	17
Crkveni zborovi Župe Posušje	18
XIII. Festival religiozne drame	20
Vukovar.....	21
Kampiranje na Blidinju.....	22
Izlet u Bosnu Srebrenu.....	23
Duhovna obnova - fra Ante Vučković	24
Izlet čitača i čistačica.....	43
Proslava Tijelova.....	45
Velika Gospa	46
Predstavljeni „rječnik moga djetinjstva iliti rječnik idioma moga zavičaja“ i „o moru i vodama“	52
Susret duhovnih zvanja	53
Fra Tomislav Crnogorac zaređen za svećenika.....	54
Fra Luka Bešlić stupio u novicijat.....	55
Fra Šego ušao u postulatoru	55
Fra Ivan Crnogorac položio svečane zavjete.....	56
Mlada misa fra Tomislava Crnogorca.....	56
Mate i Iva Martić proslavili 60 godina braka	58
Grgo i Danica Jukić proslavili 50 godina braka....	58
Ante i Dragica Bošnjak proslavili 50 godina braka....	58
Milan i Anđa Lončar proslavili 50 godina braka..	59
Jerko i Kata Martić proslavili 50 godina braka	59
Građevinski radovi na novoj crkvi.....	60
Kršteni	61
Umrli	62
Vjenčani	64
Darovatelji za gradnju crkve	65

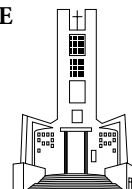
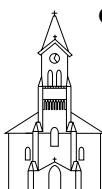
GODIŠNJE OBAVIJESTI ŽUPE POSUŠJE

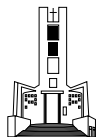
Odgovorni: fra Mladen Vukšić

Slika na zadnjoj korici: Foto MIX video

Grafičko oblikovanje: Edita Grubišić

Tisak: Grafotisak

UVODNA RIJEČ

Dragi župljani,

„Sve sretne obitelji nalik su jedna drugoj, svaka nesretna obitelj nesretna je na svoj način.“

L. N. Tolstoj, 1873.

U uvodniku se ovakva i sličnih mu godišnjaka očekuje analitična riječ o aktualnostima kojima je izložena dotična zajednica vjernika. U vremenu smo krize. Reklo bi se: „Ništa nova pod Suncem.“ Vojnim pohodom kojim je Rimsko Carstvo za cara Vespazijana 70/71. g. po Kristu razorilo Jeruzalem nastalo je vrijeme krize u Izraelu u kojem se našla i rana Crkva. Raspršena zajednica trebala je odgovoriti na temeljno pitanje – pitanje vlastitoga identiteta: tko je ona u odnosu na Isusa iz Nazareta i tko je Isus iz Nazareta u odnosu na tu konkretnu zajednicu. Iz takve potrebe zapravo nastaju evanđelja.

U suvremenom dobu krizâ papa Franjo proglašava ovu godinu Godinom Svete Obitelji. Budući da se, poput prve Crkve, nalazimo u sličnoj a ipak manje bolnoj situaciji, posežemo za tekstovima koji su napisani u njezinu duhovnom ozračju te su joj pomogli prebroditi „nemirna mora“.

O Svetoj je Obitelji u evanđeljima zapisano ne odveć mnogo. Retke o njoj nalazimo tek kod Mateja i Luke. Ipak, to škrto spominjanje Josipa, Marije i djeteta Isusa otkriva podosta o postavljanju te male zajednice prema problematici s kojom je bila suočena još od prvih dana. Zanimljivo da se Sv. Obitelj u evanđeljima uvijek navodi u kontekstu kriznih situacija: rođenje djeteta izvan svratišta, prikazanje u Hramu u ozračju Šimunova proročanstva majci o maču boli koji će joj probosti srce, bijeg u Egipat zbog najave smaknuća djeteta te gubitak dječaka u Hramu koji ipak rezultira njegovim našašćem i povratkom u Nazaret, otkada im bijaše poslušan (usp. Lk 2,51). Postupanje Josipa i Marije daje naslutiti ključ rješenja i za suvremene izazove kojima je izložena kršćanska obitelj. Materijalno siromaštvo nije paraliziralo članove Sv. Obitelji, bacilo ih u očaj ni prepustilo osjećaju samosažaljenja, nego je, po povratku u Nazaret, očitovalo Josipa kao predana radnika kojeg je stanovništvo grada prepoznalo kao tesara. Marija u trenutku objave Šimunova proročanstva ne zapomaže nad vlastitom sudbinom nego nastavlja živjeti svakodnevicu posvećujući darovano vrijeme odgoju djeteta pred

kojim stoji – iz njezine točke gledišta – neizvjesna budućnost koja po starčevim riječima neće biti nimalo vedra. Iskustvo izbjeglištva u nepoznato i povratka u domovinu nije poremetilo međusobni odnos članova Sv. Obitelji, razbilo zajedništvo ni unijelo nepovjerenje jer u žarištu Josipova i Marijina interesa stoji dobro djeteta Isusa, a ne njihov osobni probitak, karijera, uspjeh ili sreća. Gubitak dječaka u Hramu pokazuje roditelje kao ustrajne tražitelje koji se nisu ni umorili ni predali dok djetete nisu vratili u očinski i majčinski zagrljaj.

Ovo je naše vrijeme još izazovnije za obitelj kao temeljnu društvenu zajednicu. Možda nikad nije bilo zahtjevnije odgojiti dijete i dovesti ga do djelovanja u prostoru odgovorne slobode. Digitalno doba, koje nam slikom i tonom krađe koncentraciju, nesklono je međusobnoj komunikaciji u okviru životnoga prostora. Odviše je lako doći do najrazličitijih sadržaja i jednim se dodirom zaslona tehničkih uređaja prepustiti gotovim rješenjima. Naša civilizacija tako pati od lijenosti, apatije, pretilosti i bezidejnosti. Prosječan se stanovnik ovog svijeta suviše nekritički odnosi prema sadržajima koje inertno usvaja te im se vremenom prepusta identificirajući se s njima.

Kamo sreće da u vremenu krize, po uzoru na prve kršćane, postajemo kritičniji. Kriza dolazi od grčkoga glagola *κρίνειν*, što znači *prosudivati*. Biti *kritičan*, odnosno *kritički* promatrati okolni svijet znači razvijati *spособnost prosudbe* temeljito *preispitujući* ono što usvajamo kao vlastiti vrijednosni poredak. Prva je Crkva u vremenu krize jasno postavila pitanje vlastitoga identiteta. Odgovor je našla u zaključnim poglavljima četiriju evanđelja: Kristovu uskrsnuću i događajima koji su slijedili poslije njega. Tolstojeva rečenica s početka ovoga osvrta, koliko god trenutačno ne bilo popularno citirati jednoga ruskog autora, neka bude razriješena pogledom iz vremena poslije vremena: iz činjenice Kristova prazna groba. Vrijedno je življenja samo ono što zaista ne blijedi i ne gubi sjaj. S pogledom usmjerenim malo više prema konačnom cilju zemaljskog nam hoda, a malo manje prema onom nebitnom nalazimo modele izlaska iz naših individualnih, rascjepkanih obiteljskih problema i „nesreća“. Prva Crkva nije ostala u krizi. Iz nje je izašla kritički (pomno i prosudbeno) zaključivši da joj identitet počiva na Kristovu uskrsnuću. Zadovoljava li taj odgovor i naša pitanja?

Sretan vam Uskrs!

Vaši fratri

FRANJEVAČKI SVJETOVNI RED (OFS) TREĆARI

Pravilo i život svjetovnih franjevaca jest opsluživati Evanđelje Gospodina našega Isusa Krista, slijedeći primjer sv. Franje Asiškoga koji je Krista učinio nadahnuteljem i središtem svoga života s Bogom i s ljudima. Krist, dar Očeve ljubavi, put je koji nas vodi k Ocu, istina u koju nas uvodi Duh Sveti i život kojega nam je on došao dati u izobilju. Naš zadatak je čitati Evanđelje, prelazeći iz Evanđelja u život i iz života u Evanđelje.

Želja nam je da, vođeni našim serafskim ocem svetim Franjom, djelujemo u našoj župi kao braća i sestre koji su otvoreni za suradnju, za pomoć, za zajedništvo sa svima te da naš život bude u skladu sa zavjetima koje smo položili i koje nastojimo prenijeti u svakodnevni život. Želimo biti poslužitelji tamo gdje je naša pomoć potrebna. Uglavnom su to razne humanitarne akcije, molitva, sudjelovanje u aktivnostima u našoj župi.

Ove godine smo izvan župe novčanim sredstvima u suradnji sa Framom pomogli samostan svete Klare u Zagrebu s 1000 KM. Samostan je nakon razornog potresa u Zagrebu, a kasnije i u Petrinji, zadobio ozbiljna oštećenja na starijem dijelu kompleksa.

Posuški trećari kao i Frama su pomogli novčanim sredstvima u nacionalnoj humanitarnoj akciji dvjema obiteljima u Livnu. Djeca su teško bolesna te je potreban novac za njihovo liječenje.

Također posjećujemo stare i nemoćne trećare te obitelji kojima je umro bližnji, obitelji u kojima je stigla prinova... Rado primamo u goste osobe koje svojim životnim svjedočanstvom potiču mnoge od nas na razmišljanje.

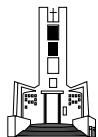
Ove godine na blagdan svetog Franje trećarica Iva Penava – Nininica ušla je u stotu godinu života. Tom prigodom smo je posjetili s fra Ivanom, duhovnim asistentom trećara. Sestra Zdravka Pišković je obavila zanimljiv intervju s njom o životu treća-

ra nekad i životu u novije vrijeme. Emisija je emitirana u programu Radiopostaje Mir Međugorje, a pisani tekst je izišao u božićnom izdanju lista Franjinim stopama te na stranicama nekoliko portala.

Naše trećarice svaku večer prije večernje mise mole krunicu, a trećari čitači čitaju na svetoj misi četvrtkom i petkom.

Mnogo potrebitih nam se obraća za organizaciju i molitvu „Žive krunice“ (molitva 24 sata bez prekida). Sastajemo se svakog prvog petka u mjesecu. Kroz proteklu godinu imali smo deset redovitih susreta. Prije mjesečnog susreta naše Vijeće, koje se sastoji od šest članova, održava sastanke kako bi se pripremili za tijek predstojećeg mjesečnog susreta. Susret animira fra Ivan Landeka. Na početku susreta molimo Večernju molitvu Časoslova, zatim nagovor duhovnog asistenta, pročitaju se mjesečne molitvene nakane za Franjevački svjetovni red i Franjevačku mladež. Ministra daje upute ako su se na vijeću donijele neke odluke koje treba prenijeti bratstvu. Na svakom susretu se raspoređuje satnica „Žive krunice“ koju molimo za duhovna zvanja u Treći red, za sve bolesne i potrebite te za osobne potrebe trećara i njihovih obitelji. Potom izmolimo krunicu sv. Franje. Svake godine prvi petak u šestom mjesecu slavimo svetu misu

za pokojne trećare. Posjećujemo bolesne i starije trećare koji nisu u mogućnosti doći na mjesečne susrete.

Događaji iz života Franjevačkog svjetovnog reda

22. siječanj 2021. - Imali smo molitveni sastanak kojem je nakana bila molitva za sve bolesnike i medicinsko osoblje. Molili smo Pokojničko slavlje iz Časoslova zbog osmero mladih koji su umrli u noći dočeka Nove godine.

2. veljače 2021. (Svijećnica) - Bio je obred primanja i zavjetovanja u Treći red. Dvije sestre su primljene, dvije su položile prve zavjete, dvije sestre su obnovile zavjete. Trajne zavjete je položio mladi bračni par te s njima još jedna sestra. Novim članovima koji su primljeni učiteljica formacija kroz predavanja nastoji približiti Franjin život i Franjino Pravilo koje je trećaru pokazatelj istinskog življenja franjevaštva. Nakon svete mise i obreda primanja je tjelesna okrjepa u vjeronaučnoj dvorani u zajedništvu sa framašima. U ovoj godini je bratstvu pristupilo pet simpatizera koji će na Svijećnicu 2022. godine biti primljeni u bratstvo.

5. veljače 2021. - Održan je bratski i pastoralni pohod OFS - u Posušje. U pohod bratstvu došli su područni duhovni asistent fra Ivan Landeka ml., Marijana Barbarić - područna ministra, Josip Primorac - doministar, Mirjana Čavar - tajnica područnog vijeća. Nakon susreta koji je predvodio fra Ivan ml. područno vijeće je napravilo uvid u rad našeg vijeća pri čemu su bili izuzetno zadovoljni našim zalaganjem u bratstvu. Dogovorili smo datum predstojećih izbora. Večer je protekla u ugodnom druženju mjesnog i područnog vijeća zajedno sa područnim duhovnim asistentom.

6. veljače 2021. - Fra Ivan Landeka je vodio korizmenu duhovnu obnovu za trećare na temu „Sveti Josip i njegovo poslanje“. U goste smo pozvali i trećare iz Posušskog Graca.

17. veljače 2021. - Počela je korizmena molitvena akcija Frame i OFS-a Hercegovine pod nazivom „Ljubav nije ljubljena“. Ona podrazumijeva kratku meditativnu molitvu temeljenu na Evanđelju toga dana koja nam je svakodnevno dostavljena. U sklopu proglašenja godine svetog Josipa поближе smo upoznali njegov životopis. Sveti Otac, papa Franjo, pozvao je vjernike da se utječu veli-

kom svecu istaknuvši kako svetog Josipa trebamo moliti za naše obraćenje, a to je milost nad milostima. Dobili smo zadatak moliti na nakanu obraćenja drugog mjesnog bratstva u Frami i OFS-u prema popisu koji nam je dostavljen. Frama Posušje je molila za obraćenje OFS-a Čitluk, a posuški trećari (OFS Posušje) za obraćenje Frame iz Drinovaca.

21. veljače 2021. - Na prvu korizmenu nedjelju održana je humanitarna akcija prodaje kolača koje su pravile trećarice zajedno s framašima. Zbog pandemije corona virusa i strogih mjera nismo bili u mogućnosti akciju provesti na treću nedjelju Došašća u 2020. godini. Novac je podijeljen potrebitima u našoj župi.

13. ožujak 2021. - Održan je kapitul u Međugorju na temu „Ljubav sv. Franje prema Euharistiji“. Kapitul je predvodio fra Ivan Landeka mlađi. Donesene su smjernice trećarima za 2021. godinu. Sestra Miljana Barbarić, nećakinja pokojnog fra Slavka Barbarića, imala je poučno svjedočanstvo koje je podijelila s nazočnima.

19. lipanj 2021. - Jednodnevnom seminaru u Međugorju za predstavnike vijeća OFS-a i povjerenike za Framu nazočio je Antonio Čamber koji u našem vijeću ima zadatak suradnje s Framom. Cilj seminara bio je međusobno upoznavanje i

razmjena mišljenja te iskustva i svjedočanstva iz franjevačkog života.

25. kolovoz 2021. - Održana je područna duhovna obnova i proslava svetog Ljudevita u crkvi sv. Mihovila Arkandela u Drinovcima. Misao vodilja seminara je: „*Obitelj u svijetu prema pobudnici pape Franje Amoris laetitia – Radost ljubavi*“. Nakon duhovnog nagovora fra Josipa Mioča, ispovijedi, molitve krunice, svete mise i Klanjanja Presvetom Oltarskom Sakramentu imali smo bratsko druženje i zakusku. U Drinovce smo išli sa trećarima iz Posušskog Graca.

3. listopada 2021. - Zajedno sa Framom slavili smo preminuće sv. Franje. Nakon misnog slavlja koje su pjesmom uzveličali naši framaši imali smo bratsko druženje i zakusku.

16. listopada 2021. - Išli smo u Međugorje na susret s vidiocem Jakovom Čolom koji je s nama podijelio iskustvo susreta s Gospom te neke situacije iz života kroz godine nakon ukazanja. Susret je dogovorio naš duhovni asistent fra Ivan Landeka koji je Jakovu postavljao razna pitanja o tome. Pozvali smo i trećare iz Posušskog Graca kako bi se i oni zajedno s nama obogatili ovim druženjem.

24. listopada 2021. - Održano je XIII. Nacionalno hodočašće bosanskoj kraljici Katarini u Kraljevu Sutjesku pod geslom „*Ustani! Zove te!*“ (Mk 10,46-52). Sudjelovao je Franjevački svjetovni red iz cijele Bosne i Hercegovine. Svečano misno slavlje predvodio je hercegovački područni duhovni asistent fra Ivan Landeka mlađi. Posuški trećari su

na hodočašće išli zajedno s trećarima iz Posušskog Graca i Tomislavgrada. Nakon svete mise u dvorištu crkve upriličeno je bratsko druženje svih svjetovnih franjevaca BiH.

26. studeni 2021. - Obilježili smo 800. obljetnicu Memoriale Propositi (Spomenice o načinu života) koja se smatra prvim Pravilom Franjevačkog svjetovnog reda. Rad po grupama na mjesečnom susretu predvodila je sestra Marija Krešić, nacionalna doministra, koja je pripremila materijal koji je poslužio kao inspiracija za razgovor, promišljanje i razmatranje na susretu. Zaključak ovog susreta bio je da trebamo raditi na poniznosti, skromnosti i jednostavnosti. S nama su sudjelovali u radu i trećari iz Posušskog Graca i Tomislavgrada.

10. – 12. prosinac 2021. - Područni seminar trajne formacije u Međugorju. Misao vodilja kroz seminar bila je „*Ja u ogledalu svetog Franje*“. Išle su dvije sestre iz našeg bratstva. Na idućem mjesečnom susretu su iznijele tijekom seminara ostalim članovima bratstva.

12. prosinac 2021. - Trećari su na treću nedjelju Došašća organizirali humanitarnu akciju prodaje kolača u suradnji s framašima. Novcem kojeg su župljani darovali pomogli smo potrebite obitelji iz naše župe.

Neka nas zagovor sv. Franje jača i krijepi u obavljanju dužnosti u duhu franjevaštva da možemo biti vjerne slugе na njivi Gospodnjoj.

Mir Vam i dobro!

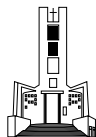
KRONIKA FRAME

Siječanj:

22.1.2021. - Nakon zimskih praznika, u Novu godinu krenuli smo jednim zanimljivim i poučnim susretom kojeg je vodio naš fra Robert Pejičić. Uz Mariju i Isusa hrabro je stajao sveti Josip koji je bio i tema ovog predavanja. Kao i uvijek susret smo započeli molitvom nakon čega je naš pred-

sjednik David Vukoja uputio par uvodnih riječi, te smo konačno započeli sa samom biti susreta. Fra Robert nam je pokušao što dubioznije približiti figuru svetog Josipa iznoseći nam brojne milosti i činjenice o ovom jako moćnom svecu. Jako lijepa stvar je ta da se na susret odazvao veliki broj framaša čime nam ukazuju da ni u ova teška vremena

ne odustaju od našeg bratstva. Zahvaljujemo našem fra Robertu na ovako lijepom predavanju i s radošću iščekujemo ponovni susret.

SEMINAR ZA TREĆAŠE 2021.

Ovogodišnji seminar za trećaše održao se u Međugorju od petka (29.1.) do nedjelje (31.1.). Seminar je bio predvođen našim duhovnim asistentom fra Jozom. U Međugorje smo stigli u popodnevnom satima te smo bili smješteni u "Kući mira", a odmah zatim smo se uputili na krunicu i svetu misu. Prvu večer uslijedilo je druženje kroz razne igre. Sljedeći dan započeo je jutarnjom molitvom te smo se uputili u Majčino selo gdje smo se susreli s liječenim ovisnicima. Oni su nam ispričali svoja svjedočanstva, i kako su se kroz rad, molitvu i zajedništvo uspjeli vratiti na pravi put. Nakon par sati slobodnog vremena pripremali smo se za svetu ispovijed u čemu nam je pomogao naš duhovni asistent. Imali smo vremena ostati sami sa svojim mislima i razmišljati o sebi i našem odnosu s Bogom. Istu večer imali smo klanjanje te smo pogledali film "Divan život". U nedjelju jutro nakon jutarnje molitve i krunice imali smo svetu misu, a iza ručka uputili smo se na Humac. Tamo smo posjetili muzej i obišli galeriju. U Posušje smo stigli u popodnevnom satima. Ovu duhovnu obnovu zasigurno ćemo svi pamtit kao jednu lijepu uspomenu.

29.1.2021. - Uvijek je lijepo vidjeti kada se na susret odazove veliki broj framaša. Tako je bilo i danas, iako su naši trećaši bili na duhovnoj obnovi. Gost predavač na večerašnjem susretu bio je fra Ivan Landeka. Tema susreta bila je Franjevački svjetovni red-trećari. Govorio nam je o samoj povijesti i o radu trećara danas. Fra Ivan je voditelj trećara u našoj župi stoga je naglasio važnost suradnje framaša i trećara. Svojim pričama trudio se potaknuti nas da nastavimo putem sv. Franje i u budućnosti da se priključimo Franjevačkom svjetovnom redu. Zahvaljujemo našem fra Ivanu što nam je približio tu temu i što nam je objasnio način na kojemu oni djeluju u našoj župi.

Veljača:

5.2.2021.- Ovoga petka naš redovni susret Frame posvetili smo našim nedavno preminulim prijateljima Mireli, Stjepanu, Žani, Stipi, Mariji, Ivanu, Miji i Stipi. Za njih smo slavili svetu misu, poslije koje smo nastavili pobožnost klanjanja Isu-

su u Presvetom Oltarskom Sakramentu. Kao što je rekao naš fra Jozo, to je najmanje što možemo učiniti za njih.

U svoje molitve uključili smo njih, njihove obitelji, rodbinu, prijatelje i sve one pogođene njihovim odlaskom.

Ta je molitva ipak bila posebna... Jer molili smo za njih sjedeći u onim klupama u kojima su i neki od njih sjedili zajedno s nama. U istim onim klupama u kojima smo zajedno svoju mladost posvetili Gospodinu. Osjećaji su bili izmiješani jer se bude uvijek nova sjećanja, predivne uspomene, ali osjeća se i velika praznina, tupa bol, knedla u grlu pri svakoj izgovorenoj riječi molitve.

Osjećaj je bio kao da nas sad osam anđela gleda s nekog boljeg mjesta i pitaju se čemu tolike suze u očima i čemu toliko očajavanje.

Iako je sasvim normalno da nas obuzme tuga odlaskom tolikih dragih prijatelja, trebali bismo biti svjesni da su oni već stigli onamo kamo mi još uvijek težimo i da je ovaj rastanak samo mali djelić vječnosti.

Dragi prijatelji, neizmjereno nam nedostajete, molimo za vas, a vi molite za nas pred licem Boga živoga da se jednom susretnemo na nekom boljem i ljepšem mjestu...

12.2.2021 - Ovaj susret bio je malo drugačiji od onih na kakve smo dosad navikli. Večerašnji susret bio je tzv. kružni u kojem su framaši bili podijeljeni u četiri grupe koje su se međusobno natjecale. Kao što smo već naveli ranije susret je bio natjecateljskog karaktera, te grupa koja je ostvarila najveći broj bodova u četiri kategorije (Liturgijski, te Franjin kviz, kategorija upoznavanja i sportski dio) dobila nagradu koju su bratski podijelili.

19.2.2021. - Prošli susret bio je izuzetno poseban za većinu framaša jer su večerašnji gosti predavači bili članovi FSR-a tj. naši trećari, a također smo se iz crkve vratili u vjeronaučni centar. Naši gosti bili su članovi jedne mlade, novopečene obitelji: Antonijo, Danijela i Nikola Čamber. Mala obitelj, velikog i toplog srca! Upravo to je bila tema našeg susreta „*Obitelj*“. Pričali su nam o njihovim počecima, produhovljenju i cijelom procesu sve do samog čina braka. Također su dio teme izdvojili za predbračnu čistoću. Na ovom susretu se odazvao veliki broj framaša što je još više uljepšalo cijeli susret. Zahvaljujemo mladoj obitelji na ovako „moćnom“ susretu i nadamo se da ćemo se uskoro ponovo susresti na nekom drugom susretu.

SEMINAR ZA PRVOOBEĆANIKE U MEĐUGORJU 2021.

U subotu, 20. veljače, održan je seminar za prvoobecnike u Međugorju, u kući Domus Pacis. Svaku framu su predstavljali po dva člana, a iz naše su frame to bili Dragica Biško i Marijana Marić. U Domus Pacis smo trebali stići do 10.30h. Prilikom dolaska smo se prijavile i dobili kartice s imenima koje smo imali cijelo vrijeme kako bismo se bolje upoznali s drugim framašima. Sveta misa bila je u 11h, a nakon toga je uslijedio ručak.

Naš prvi zadatak na seminaru bio je međusobno upoznavanje. Izvlačili smo papiriće iz kutije i tražili osobu čiji je citat ili riječ ista kao i naša. Poslije upoznavanja, uslijedilo je predavanje fra Marina Karačića, a govorio je o riječima koje izgovaramo prilikom davanja prvih obećanja te koju bit te riječi imaju.

Nakon toga smo neko vrijeme proveli u „pustinji“ razmišljajući i odgovarajući na pitanje koje je svatko dobio nakon predavanja. O značenju euharistije govorio je fra Stanko Ćosić, koji nam je pobliže objasnio dijelove liturgije. Najzanimljiviji, ali i najosobniji dio seminara bio je odlazak na Podbrdo u noćnim satima. Tu smo neko vrijeme proveli u tišini kako bismo se sabrali i pomolili za nekog nama bliskog. Po povratku nas je čekala večera kojom smo se oprostili od lijepog druženja i krenuli kući.

Bez obzira što je ovo bio jednodnevni seminar, svi smo stekli prekrasne uspomene i upoznali nove nam i drage osobe.

26.2.2021. - Tema ovog susreta nosi malo neobičniji naziv: „*Poznato o nepoznatom i nepoznato o poznatom*“ čiji je naziv zbunio framaše. Naslov same teme činio se tako poznat, a opet tako nepoznat. Večerašnji predavač bio je naš duhovni asistent fra Jozo Hrkać, a sama bit tako neobične teme bila je korizma. Fra Jozo nam je pokušao što dubioznije približiti korizmu u kojoj se upravo sada nalazimo. Govorio nam je o tome što korizma jest, ali i o tome što nije, kako treba živjeti korizmu kako bi se što bolje pripremili za ono najbitnije, a to je Uskrs. Od fra Joze i jesmo i nismo očekivali ovako dobro približenu temu, a i korizmu i hvala mu na tome!

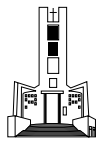
Ožujak:

5.3.2021. - Predavač kojeg smo ugostili na večerašnjem susretu bio je Fra Stanko Ćosić, tajnik hercegovačke franjevačke provincije. Tema susreta bila je „*Skrovitost*“, skrovitost za koju bi trebao znati svatko od nas. To je nešto što se čuva za svoja četiri zida.

Hvala fra Stanku na ovako poučnom susretu!

SEMINAR ZA MATURANTE U LIŠTANIMA 2021.

Ovogodišnji seminar za maturante održan je od petka 12. do nedjelje 14. ožujka u Lištanima. Naša Frama krenula je zajedno sa fra Jozom u duhovno-pastoralni centar sv. Josipa u popodnevnim satima. Prije samih Lištana posjetili smo crkvu, samostan, galeriju i muzej na Gorici u Livnu. Poslije ugodnog smještaja u centru uslijedila je sveta misa, večera te film „*La vita e bella*“.

Sljedeći dan, nakon doručka slušali smo predavanje fra Joze koji nam je dao korisne savjete za budućnost i ukazao na potrebu molitve. Potom je uslijedila krunica u prirodi. Nakon par sati slobodnog vremena imali smo mogućnost za svetu ispovijed nakon koje smo se odvojili jedni od drugih i sami ostali u tišini s Gospodinom. Poslije svete mise i večere imali smo klanjanje pred Presvetim. Potom je uslijedila igra, uživanje i druženje sve do počinka. U nedjeljno jutro imali smo rad u skupinama. Podijeljeni

u četiri grupe natjecali smo se u kvizu Novog zavjeta. Također, kroz kviz smo naučili nešto novo te se dobro zabavili. Slijedio je odlazak u župnu crkvu gdje smo sa ostalim mještanima slavili euharistiju. Nažalost, uskoro je našem druženju došao kraj. Uslijedilo je spremanje i odlazak nazad u Posušje. Svima nama ovo je bilo predivno, novo iskustvo. Pred odlukama o izgrađivanju svoje budućnosti dobro je pronaći malo mira i tišine s Kristom, spoznati i ispitati svoju savjest te uz Božju providnost odlučiti kako koračati dalje. Lištane je svatko vidio i osjetio na svoj način, doživio lijepo iskustvo i ponio ponešto sa sobom što će dugo pamtiti. Ovim putem zahvaljujemo još jednom našim ugostiteljima, fra Jozi, vijećnicima i svima ostalima koji su pridonijeli organizaciji ovog seminara. Mir i dobro!

12.3.2021.- Tema večerašnjeg susreta bila je „Odgovornost“, a susret je vodio naš župnik fra Mladen Vukšić. Fra Mladen nam je na neki način približio sve ono što odgovornost zaista jest, istaknuvši kako Bog od nas ne traži odgovornost kroz korizmu ili neko određeno vrijeme, već kroz cijeli naš život. Govorio je i o našim talentima, to jest kako ih trebamo iskoristavati i time doprinositi zajednici kojoj pripadamo. Uz odgovornost prema zajednici, prijateljima ili obitelji fra Mladen je istaknuo i odgovornost prema Bogu. Rekao je kako ne smijemo zaboraviti na tu odgovornost jer je upravo ona ta koja nas čini sposobnima da dajemo svoj doprinos iz ljubavi.

19.3.2021 - Za ovaj susret smo odlučili napraviti nešto novo, nešto što će obilježiti 25 godina Fra-

me Posušje i 4 generacije framaša. Odlučili smo napraviti vlastiti put križa.

Framaši su bili podijeljeni u 7 grupa te je svaka grupa izrađivala po dvije postaje. Kroz cijelu postaju smo se obraćali Ocu preko Sina. Postaje su se sastojale od dva dijela: opis postaje i molitva. U prvom dijelu smo opisivali Ocu što je zapravo Njegov Sin proživljavao u određenim trenucima svoje muke, a u drugom dijelu smo Bogu upućivali molitve na osnovu opisa gdje su framaši dodavali i neke od svojih molitava.

Zbog cijele ove situacije s epidemijom susret je počeo u 19h zbog policijskog sata koji počinje u 20:30h. Zbog trenutne situacije s virusom naša sportska sekcija je odgođena do daljnjeg.

26.3.2021. - Večerašnji susret je započeo u 18h gdje su framaši sudjelovali na putu križa s ostalim župljanima slušajući postaje koje su sami oblikovali. Križni put predvodio je naš duhovni asistent fra Jozo Hrkać.

Travanj:

23.4.2021. - Nakon malo duže stanke napokon se vraćamo redovitim susretima. Večerašnji susret trebala je voditi međugorska vidjelica i pripovijedati nam o svom svjedočanstvu, ali spletom okolnosti nije mogla sudjelovati na redovitom susretu Frame, ali u zamjenu susret nam je održao bivši međugorski župnik fra Ivan Landeka koji sada služi u našoj župi. Imali smo priliku uistinu slušati pravo svjedočanstvo kroz živu riječ. Fra Ivan nam je pričao o trenucima za vrijeme njegova studija u inozemstvu, za vrijeme služenja međugorskoj

župi i o trenutcima koji su mu se urezali duboko u pamćenje. Na susret se odazvao velik broj fra-maša koji su pridonijeli boljem i toplijem ugođaju. Nažalost, zbog trenutne situacije s virusom nismo mogli imati susret u vjeronaučnom centru, a održan je u kripti. Ovom prilikom zahvaljujemo našem fra Ivanu zato što je uvijek tu da uskoči kad nam zagusti i svaki put nam pripremi tako ugodan i zanimljiv susret!

30.4.2021. - Večerašnji susret vodio je Naš duhovni asistent fra Jozo Hrkać. Fra Jozo je za večeras izabrao itekako zanimljivu temu koja je zaintrigirala naše fra-maše. Tema susreta bila je „Čistoća i spolnost (bez rukavica)“ gdje nam je pobliže pojašnio značenje svega vezanog uz te pojmove. Iako je večerašnji susret također bio u kripti, dobra vijest je da se sportska sekcija opet vraća u funkciju, te da je prošle subote bio prvi susret naše planinarske sekcije. Zahvaljujemo našem duhovnom asistentu na tako dobrom i nadasve poučnom predavanju!

Svibanj:

7.5.2021. - Na večerašnji se susret nije odazvao velik broj fra-maša jer naši krizmanici sutra imaju sakrament svete potvrde, te su oni i njihovi kumovi imali ispovijed pred krizmu. Gledali smo film „Boy in a stripped payamas“

14.5. - Večerašnji gost predavač bio je Rajko Grubišić koji je većini naših fra-maša bio i vjeroučitelj što je mnoge obradovalo. Tema večerašnjeg susreta bila je „Prisutnost Duha svetoga u našim životima“.

21.5.2021. - Na večerašnjem susretu smo imali klanjanje, ali bez maturanata jer su oni imali tradicionalnu noriadu za maturante, no mi smo molili i za njih kao da su tu. Zvuke tišine uljepšale su pjesme naše glazbene sekcije.

28.5.2021. - Večerašnji gost predavač bio je naš dobro poznati fra Robert Pejičić, a tema večerašnjeg susreta bila je „Poziv“. I to ne samo poziv na koji inače mislimo kad spomenemo taj pojam, već je riječ o pozivu koji ima svatko od nas. Svatko ima poziv u životu: bio on za obitelj, za svećenike ili određeni posao. Na susret se odazvao dosta velik broj fra-maša, a Robertov susret smo tradicionalno priveli kraju molitvom svetog Franje.

Lipanj:

5.6.2021. - Na večerašnjem susretu ugostili smo fra Bojana Rizvana koji djeluje u Zadarskoj provinciji. Na susretu se pojavio velik broj fra-maša. Kroz cijeli susret smo se doticali raznih tema koje povezuju ovozemni i vječni život, što je držalo pažnju fra-maša.

Hvala fra Bojanu na ovako zanimljivom susretu i željno iščekujemo ponovni susret!

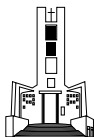
12.6.2021. - Danas smo imali tradicionalni susret na bazenu gdje smo molili krunicu nakon čega smo se družili uz pjesmu, ples i slatkiše.

Srpanj:

HOD I IGRE 2021.

U četvrtak, 1.srpnja u Vučipolju su održani Fra-njevački hod i igre. Dan je započeo svetom misom koju je predvodio duhovni asistent fra Jozo Hrkać. Nakon mise uslijedio je zabavni dio programa u kojem su se fra-maši natjecali u 9 igara. Pobjednik nogometnog turnira je ekipa Nes Vanilija (Josip Širić, Marin Mihalj i Petra Miloš), dok je pobjedu u odbojkaškom turniru odnijela ekipa Gavrilo (Iva Soldo, Mario Širić i Ivana Rezo). U potezanju konopa najbolja je bila ekipa Čaša Vode (Lucija Biško, Antonela Miloš, Josip Miloš, Ivan Šego i Ivana Penava). Pobjedu u potezanju klipa odnijeli su Ante Barišić i Petra Landeka. Anđela Nenadić i Ante Barišić pobjednici su skoka u dalj, a Ilija Jukić i Anamarija Bakula su bili najbrži u skakanju u vrećama i tako su odnijeli pobjedu. Ekipa Čičak (Petar Lončar, Petra Protrka i Ivan Barišić) je pobjednik Grgine utrke, a u plesu s narančama najbolji su bili Petar Lončar i Petra Protrka. U disciplini utrka na tri noge pobjedu su odnijeli Ivan Šego i Frano Šego te Petra Protrka i Ana Tomić.

Zahvaljujemo prvenstveno Bogu na lijepom danu i sunčanom vremenu. Na poseban način hvala Mrveljima koji su nam stavili na raspolaganje

vikendicu (kao i prethodnih godina) i pripremili mnoštvo potrebnih stvari; Darku Koštri koji nas već tradicionalno časti ručkom; Pekarni Stević, autoprijevozniku Veljku Bakuli i svima ostalima koji su na bilo koji način pridonijeli organizaciji ovoga događaja.

Mir i dobro!

Rujan:

FRAMAKUP 2021.

I napokon nakon pauze od duži niz godina, ponovo nastavljamo s Framakupom. Za razliku od prošlih godina ove godine smo imali i revijalne utakmice u kojima su igrali bivši framaši. U finalu Framakupa za prvo mjesto borile su se ekipe Gaudeamus i Frama Kočerina. Utakmica je završila rezultatom 2-0 za Gaudeamus; rezultat je postignut pogodcima Ivana Barišića i Paula Bašića. Nakon utakmice s istim entuzijazmom nastavili smo i s dijeljenjem nagrada i tombola. Nagradu za najboljeg igrača trunira dobio je Brane Oreč, za najboljeg strijelca Luka Mikulić, za najnesebičnijeg igrača Ivan Budimir, a za najboljeg golmana Noa Đerek. Fair play ekipa 2021. je ekipa šumara.

10.9.2021. - Nakon zasluženog ljetnog odmora vraćamo se spremni u novu framašku sezonu. Prvi ovogodišnjem susretu započeli smo svetom misom nakon koje su uslijedili upisi. Ove godine imamo 270 upisanih framaša za koje se nadamo da će spremno ući u izazove koje nam ova godina donosi.

17.9.2021. - Na večerašnjem susretu gost predavač, ako ga možemo nazvati, bio je fra Robert Pejičić. Fra Robert je s nama pobliže „prošao“ kroz Primanja i obećanja tj. pobliže nam je objasnio što to zapravo obećajemo u tom svečanom činu.

Hvala našem Robyju što nam uvijek pomogne na pravi način!

24.9.2021. - U nedjelju, 26.9.2021. se održavaju Primanja i obećanja naše Frame, stoga smo se na ovom susretu morali pripremiti za ista.

PRIMANJA I OBEĆANJA 2021.

U nedjelju 26.9.2021. Frama Posušje je imala obred Primanja i Obećanja pod geslom „Kad bi Gospodin izlio svoga Duha na njih.“ (Br, 11, 29b)

Svečano misno slavlje predslavio je područni duhovni asistent fra Marin Karačić. Zbor frame Međugorje svojim je pjevanjem uvećao slavlje.

Fra Marin je posebno istaknuo kako je glavna zadaća svakog framaša navještati Krista po primjeru svetoga Franje. Na koncu propovijedi nas je potaknuo da ono što primimo na svetoj misi ponese sa sobom u svijet.

Nakon uistinu lijepih i dubokih riječi uslijedio je sami obred Primanja i Obećanja. Tijekom obreda u našu Framu primljeno je 100 framaša, 65 ih je dalo svoja prva obećanja dok ih je 90-ak obnovilo svoja obećanja na godinu dana. Na samom kraju, naš duhovni asistent fra Jozo Hrkać obratio nam se riječima podrške nakon čega je uslijedio svečani misni blagoslov.

Nakon duhovne okrijepe zaputili smo se u Gradsku športsku dvoranu gdje smo se zajedno sa framašima iz cijele Hercegovine i tjelesno okrijepili.

Listopad:

1.10.2021. - U petak, 1.listopada 2021. g. u Frami Posušje tradicionalno su održani izbori kojima je predsjedala područna predsjednica Ana Marija Nuić uz pomoć duhovnog asistenta fra Marina Karačića te članova Područnog i Nacionalnog vijeća.

Nakon molitve i zaziva Duhu Svetom, izabrano je novo vijeće koje će voditi Framu.

Članovi vijeća su:

Predsjednik - Josip Miloš

Potpredsjednik - Tomislav Mandurić

Tajnica - Lara Budimir

Voditelj formacije - Dinko Galić

Blagajnica - Tihana Galić

Dodatni članovi - Ivan Šego i Jelena Bakula.

Ovim putem zahvaljujemo starom vijeću Frami Posušje i želimo im sreću u budućnosti, a novom vijeću želimo puno uspjeha uz Božiji blagoslov u nadolazećoj godini.

Mir i dobro!

OBRED PREMINUĆA SVETOG FRANJE

U nedjelju, 3. listopada nakon večernje mise održan je obred preminuća sv. Franje. Misno slavlje i obred predvodio je fra Ivan Landeka, duhovni asistent Franjevačkog svjetovnog reda. Na obredu su sudjelovali članovi naše Frami i članovi Trećeg reda, a glazbena sekcija je duhovnom pjesmom upotpunila ovaj događaj.

Fra Ivan nas je podsjetio da istinski slijedimo Boga, baš kao što je to radio i naš zaštitnik koji je primjer kako je svaki čovjek pozvan na svetost i obraćenje. Sv. Franjo je kroz siromaštvo i poniznost uspio pronaći smisao svog postojanja. Žrtvovao je sebe kako bi pomogao drugima tako što se u potpunosti predao Bogu i molitvi, a snaga koju je crpio iz molitve pomagala mu je u izvršavanju svih zadaća za koje je bio odabran. Stigme koje je dobio znak su njegove bezuvjetne predanosti Bogu.

Umro je 3. listopada 1226. godine u Porcijunkuli. Blagdan mu slavimo 4. listopada, a ujedno se taj datum uzima kao i svjetski dan zaštite životinja. Ostavio je snažan utjecaj i do danas, a smatramo ga i zaštitnikom okoliša. Sveti Franjo pomaže mladima da pronađu svoj put i da budu spremni na uspone, ali i na padove.

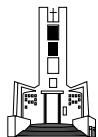
Važno je da nas ti padovi ne obeshrabre i da ostanemo ustrajni u pronalasku puta poniznosti i jednostavnosti koji je jedini pravi put prema vječnosti, u zagrljaj našem Nebeskom Ocu.

8.10. - Večerašnji susret vodio je fra Ivan Landeka, voditelj trećeg reda naše župe. Na večerašnjem susretu broj framaša nije bio tako velik jer su naši maturanti odsutni zbog tradicionalne duhovne obnove za četvrtaše u Lištanima. Fra Ivan nam je pričao o pozivu svetog Franje i njegovom životu općenito. Spomenuo nam je kako se Franjo borio sa svojim problemima u njegovo vrijeme, te nas je na kraju susreta počastio doglednom šalom. Hvala našem Fra Ivanu što nam uvijek uskoči u pomoć kad nam je ista potrebna i radujemo se sljedećem susretu!

SEMINAR ZA MATURANTE U LIŠTANIMA

Od 8.10. do 10.10. 2021. godine održan je tradicionalni seminar za maturante u Lištanima. Kroz seminar framaši su doživjeli iskustvo zajedništva, molitve i duhovne obnove. Seminaru je nazočio 21 framaš na čelu sa duhovnim asistentom fra Jozom Hrkaćem.

Polazak je bio u poslijepodnevnim satima, a ponajprije smo posjetili samostan, crkvu te muzej na Gorici u Livnu. U večernjim satima smo stigli u Lištane gdje smo se smjestili u duhovno-pastoralni centar sv. Josipa te tako započeli naše dvodnev-

no duhovno putovanje. Uslijedila je sveta misa, a nakon mise smo večerali te zajednički pogledali film *La vita e bella* i za kraj smo imali zajedničku večernju molitvu.

Subotu smo započeli jutarnjom molitvom i doručkom poslije kojeg je fra Jozo održao poučno i poticajno predavanje o budućnosti i odnosu s Bogom kroz molitvu. Iako je kiša padala, nije nas spriječila da imamo zajedničku molitvu u prirodi jer smo tako još više osjećali Božju blizinu. Kako bismo pokazali svoj natjecateljski duh, imali smo i kviz u kojem smo testirali svoju snalažljivost i poznavanje svetog Pisma, a najbolja ekipa je dobila prigodnu nagradu. Taj dan nakon ručka imali smo vrijeme zabave i društvenih igara ispunjenih smijehom i dobrim raspoloženjem. Naš fra Jozo nas je nakon toga riječima proveo kroz egzortu nakon koje smo bili u mogućnosti pristupiti sakramentu svete ispovijedi. Uslijedila je večernja molitva i sveta misa, a poslije večere imali smo susret klanjanja sa živim Kristom.

Nedjelja je bila završnica maturantske duhovne obnove i uslijedio je povratak natrag u Posušje. Kao i dan prije, u jutarnjim satima imali smo molitvu i doručak, zatim smo radili u skupinama gdje smo izlagali svoja nesvakidašnja razmišljanja. Svetom misom smo se zahvalili Bogu za ovaj duhovni seminar, a nakon ručka uputili smo se kućama.

Na prvom mjestu zahvaljujemo Bogu na svakom trenutku našeg zajedništva i duhovne obnove bez mobitela. Također uvelike zahvaljujemo svim ljudima koji su nam omogućili iskusiti ovaj predivan vikend proveden u molitvi, edukaciji i druženju!

15.10. - Večerašnji susret ispunili smo klanjanjem u nešto drugačijoj atmosferi. Crkva je bila

ispunjena svijećama, a melodije naše glazbene sekcije pridonijele su ugođaju.

22.10. - Ponašanje framaša odnosno “*Kako biti framaš?*” bila je tema večerašnjeg susreta kojeg je održao naš duhovni asistent fra Jozo Hrkać. Uistinu nam je približio ovu temu, te nas uputio u naše pogriješke. Hvala našem duhovnom asistentu s kojim uvijek naučimo nešto novo, pa čak i u dijelu u kojem smo mislili da znamo sve!

29.10. - Večeras smo imali tradicionalni kružni susret koji se održavao na isti princip kao i prošle godine, ali je uvijek za bratstvo dobro i zabavno upoznavati se kroz četiri grupe: upoznavanje, liturgijski i franjevački kviz, te sportski dio. Drago nam je vidjeti da framaši s tolikim entuzijazmom doživljavaju susret u kojem obično budu odvojeni od svog društva te na neki način budu prisiljeni na upoznavanje ljudi s kojima vjerojatno nikad ne bi stupili u kontakt. Nadam se da će se ovakav susret nastaviti održavati i u narednim godinama.

Studeni:

5.11.2021. - Večerašnji gost predavač bio je fra Andrija Majić, a tema samog susreta bila je “*Samopouzdanje*” u kojem nam je fra Andrija pokazao razliku između samopouzdanja i umišljenosti, između prihvaćanja sebe i sebeljublja. Također nam je govorio i o prihvaćanju drugih i njihovih mana, ali i vrlina.

Hvala fra Andriji!

12.11. - Gledali smo film „The Encounter“

19.11. - Večerašnji gost predavač bio je Fra Robert Pejičić, voditelj ministranata naše župe. Fra Robert nam je na večerašnjem susretu približio temu “*Licemjerja*”, onog koje truje dušu. U određenom trenutku je licemjerje usporedio s trenutnom situacijom corona virusa; s jedne strane Božji puk je neustrašiv, mogu sve uz Božju pomoć, a onda dolazi epidemija kada se svi slijepo zatvaraju u domove i boje se za svoj život: to je današnji primjer licemjerja.

26.11.2021. - Na večerašnji susret odazvao se velik broj framaša, a sam susret bio je neobičan iz dva razloga; prvi je jer se ispred nas nije nalazila osoba u habitu, a drugi jer je ta osoba bila žena.

Anamarija Lončar je psihologinja i ravnateljica centra za socijalnu skrb; majka čija su djeca unazad par godina sjedila na istim mjestima na kojima mi sjedimo danas, molila na način na koji mi

molimo, osjećala isto zajedništvo koje je i danas prisutno. Tema večerašnjeg susreta bila je *Depresija kod djece i adolescenata*. Psihologinja nam je поближе objasnila što je depresija, a što ne; koji su simptomi i u kojoj se dobi javlja. Također smo saznali koje su zablude, a koje istine o depresiji, te u kojoj dobi djeca mogu oboljeti. Nakon samog predavanja imali smo prostora za postavljati pitanja koja su nas zanimala o datoj temi. Na taj način još više smo produbili razgovor i znanje framaša o ovoj temi. Ovom bi prilikom zahvalili psihologinji Anamariji Lončar na ovako poučnom predavanju i radujemo se sljedećem susretu!

3.12.2021. - **Tenisac Ivan Dodig gost predavač Frame Posušje!** U petak na redoviti susret naše Frame u goste nam je došao poznati hrvatski tenisač Ivan Dodig. Podsjetio nas je kako bi dao svjedočanstvo svoje vjere koja ga prati kroz cijeli život. Kroz susret Ivan nam je pričao svoj put od samih početaka do današnjih dana. Govorio nam je o određenim trenucima svog djetinjstva, zbog kojih je i postao osoba kakvu danas poznajemo, obiteljski čovjek i onaj koji zna na koji način slijediti svoje snove. Sam susret bio je drugačiji po tome što predavanje nije bilo koncipirano na pripovijedanju, već su naši framaši postavljali pitanja koja ih zanimaju vezana uz njegov profesionalni, kao i privatni život.

Spomenuo je da je imao jako puno uspona i padova koje ne pamti kao nešto loše, već kao lekcije koje ga prate kroz život, ali je zahvalan Bogu na takvim trenucima. Savjet koji nam je dao za budućnost je da ako želimo slijediti svoje snove moramo imati veliku vjeru, čvrstu volju i želju za tim te da uvijek tražimo Boga da nam da snage kako u teškim, tako i u sretnim trenucima. Uz njega na susretu je bila prisutna i njegova supruga Maja, kojoj smo također postavljali pitanja na koja smo dobivali iskrene i ugodne odgovore.

Na kraju susreta, Ivan je izrazio želju da se svi skupa pomolimo i tako završimo naše druženje.

Ovim putem zahvaljujemo Ivanu i Maji što su izdvojili svoje vrijeme da nam ispričaju svoju priču i daju neke korisne savjete te se veselimo sljedećem susretu!

10.12.2021. - Na večerašnjem susretu imali smo svetu misu za naše pokojne prijatelje; sjećanje na naše pokojne prijatelje Mirelu, Stipu, Miu, Stjepana, Mariji, Ivana, Žanu i Stipu. Kao što je rekao naš fra Jozo, to je najmanje i najviše što možemo učiniti za njih.

U svoje molitve uključili smo njih, njihove obitelji, rodbinu, prijatelje i sve one pogođene njihovim odlaskom.

ZAVRŠENA HUMANITARNA AKCIJA FRAME!

U srijedu, 15. prosinca završeno je prikupljanje namirnica u sklopu humanitarne akcije u organizaciji naše Frame pod nazivom "Uljepšaj Božić drugima".

Sada slijedi razvoženje te pomoći do onih kojima je potrebno.

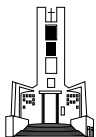
Hvala svima koji su na bilo koji način doprinijeli ili sudjelovali u ovoj akciji i zaista uljepšali Božić našim župljanima u potrebi. Neka Vam Gospodin bude hvala i nagrada.

17.12.2021. - Na večerašnjem susretu održane su tradicionalni božićni zabavni susret framaša.

Framaši su pripremili simbolične poklone za osobe kojih su se spomenuli u svojim molitvama kroz došašće. Nakon darivanja susret je bio prožet igrama (Šutiranje loptice rukom i nogom, trula kobila i ples s narančama).

U ovu godinu smo započeli a i završili molitvom, te se nadamo da ćemo u sljedećoj biti još bolji!

MINISTRANTI

Riječ ministrant dolazi od latinskog izraza *minister*, što znači sluga ili služitelj. Kao što samo ime govori, ministrant, poslužuje odnosno služi samoj osobi Isusa Krista, služeći oltaru. Stoga je uistinu velika privilegija i čast imati milost biti ministrant. Gledano kroz povijest možemo primijetiti kako je ministrantska služba donosila Crkvi veliki broj svećeničkih poziva ali i svetaca. Zaštitnik ministranata je sv. Tarzicije, dječak koji je dao svoj život služeći Bogu i ljudima. Uz mnoge aktivnosti i službe koje su prisutne u našoj župi jedna od njih je i ministriranje. Naša župa broji 20-ak ministranata. Redovni susreti održavaju se subotom u 9 sati u vjeronaučnom centru. Susret se sastoji od molitvenog dijela, poučnog, kao i zabavnog dijela. Svake godine imamo organizirane i razne događa-

nakon koje smo se поближе upoznali sa župom u kojoj se susret održavao. Nakon duhovne okrijepe uslijedila je i tjelesna te zabavni program, koji se sastojao od raznih sportskih aktivnosti. Duhovno ispunjeni, s radošću u srcu vratili smo se svojim kućama.

Također smo 6. ožujka 2021. posjetili samostan i novicijata na Humcu. Krenuli smo u jutarnjim satima, a sami put smo započeli molitvom. Na Humcu nas je dočekao meštar (odgojitelj novaka) fra Stanko Mabić koji nas je proveo kroz prostore novicijata te objasnio što je novicijata zapravo i kako izgleda život u njemu. Nakon razgledavanja, naš novak fra Antonio Ramljak поближе nam je objasnio novicijatski život i ispričao kako izgleda uobičajen dan jednog novaka. Zatim smo imali

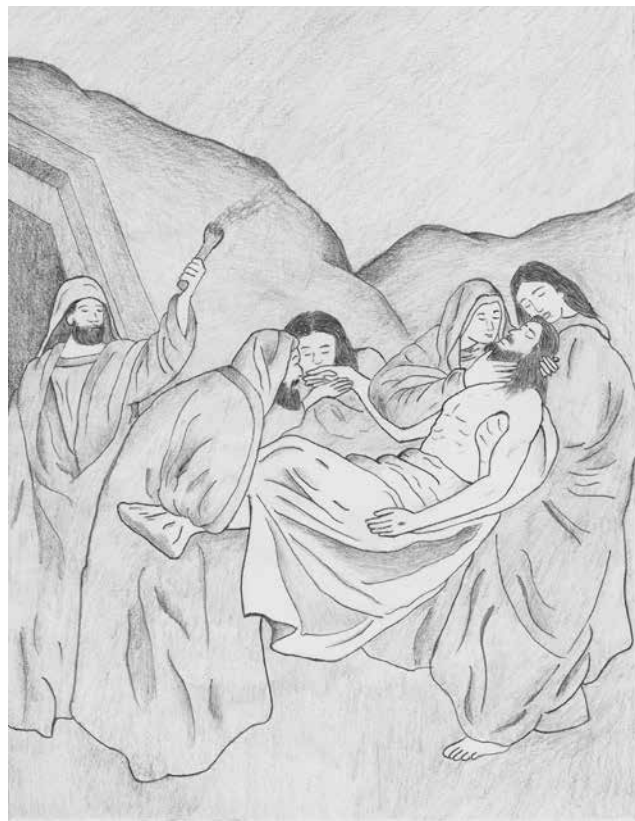
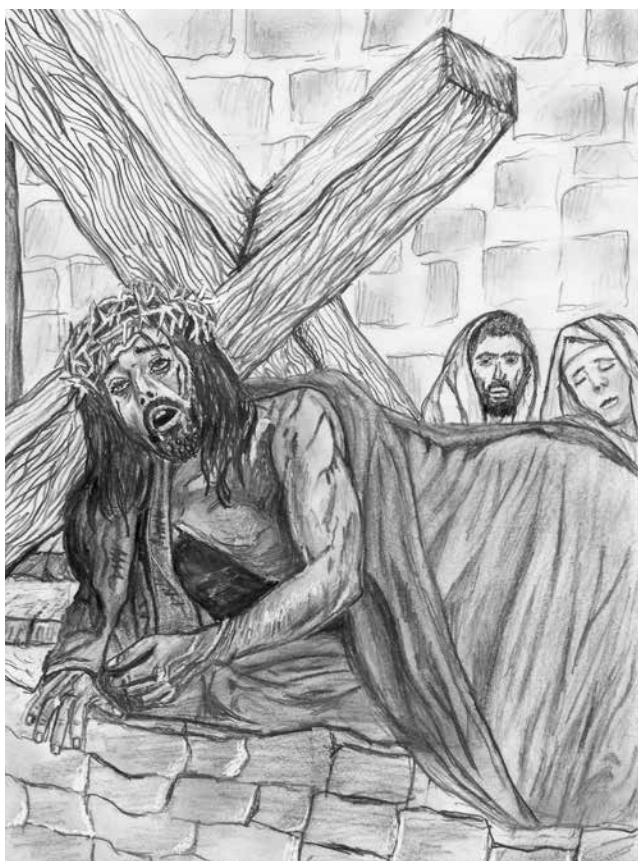
je, koji su namjenjeni kako bi se ministranti raznih župa sastali, bili podrška jedni drugima kao i razmjenili svoja iskustva. Budući da smo u nemilosnom vremenu pandemije dosta ministrantskih susreta na nivou provincije je odgođeno. No, ipak sukladno mjerama uspjeli smo organizirati nešto skromnije druženje s manje župa. U protekloj godini imali smo susrete ministranata koji su se održali u Posušju zatim u Mostaru. Na susretima su nam se pridružili ministranti iz Širokog Brijega i Mostara. Susrete smo započeli svetom misom

pobožnost puta križa kroz postaje samog novicijata. Svaki ministrant je imao zadatak napisati kratko razmatranje o danoj postaji. Nakon toga smo obišli muzej u kojem smo vidjeli bogatu izložbu povijesnih ostataka s naših prostora. Također smo obišli staru i novu Crkvu te se upoznali s njenom povijesti. Ostatak vremena bilo je namijenjeno zabavi i igri. U poslijepodnevnom satima uz Božju pomoć smo krenuli za Posušje, bogatiji za još jedno novo i nadamo se korisno iskustvo.

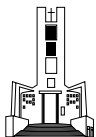
PUT KRIŽA FRAME POSUŠJE

U ovom odlomku predstavljamo vam susret za koji vjerujemo da će ostat zapamćen upravo zbog onog što smo ostavili sljedećim generacijama, a to je naš vlastiti put križa. Susret je održan 18. ožujka, a za ovaj susret smo odlučili napraviti nešto novo, nešto što će obilježiti 25 godina Frame Posušje i 4 generacije framaša, nešto po čemu ćemo ostati zapamćeni. Framaći su bili podijeljeni u 7 grupa te je svaka grupa izrađivala po dvije postaje. Sam susret je izgledao tako što je svaka grupa imala po dva voditelja koji su poticali i pomagali framašima smišljati molitve pokazujući im primjere drugih puteva križa i objašnjavajući im način na koji je osmišljen naš put križa. Framaći su osmišljavali raznorazne rečenice koje je grupa na kraju sklopila u jednu kompaktnu cjelinu. Kroz cijelu postaju smo se obraćali Ocu preko Sina. Postaje su se sastojale od dva dijela: opis postaje i molitva. U prvom dijelu smo se opisivali Ocu što zapravo Njegov Sin proživljavao u određenim trenucima svoje muke, kako se osjećao i kako se odvijala cijela situacija oko njega. U drugom dijelu smo Bogu upućivali molitve na osnovu opisa, molitve

kojima želimo pomoć za ljude koji ne shvaćaju kako veliku stvar je Njegov Sin učinio za nas, da pomogne izgubljenima duhom i sam kraj gdje su framaši dodavali i neke od svojih molitava. Ovaj projekt nije trajao samo jedan petak, točnije jedan susret naše Frame, već i par tjedana prije dok se sama shema susreta smišljala; osmišljavala se skica samog puta križa i kako bi trebao izgledati susret s obzirom nam to da smo bili ograničeni vremenom zbog cijele ove situacije s epidemijom; susret je počeo u 19h zbog policijskog sata koji počinje u 20:30h, a trajao je 45 minuta s tim da smo prvih 15 minuta utrošili na molitvu i raspoređivanje u grupe. Sam projekt puta križa trajao je i par tjedana iza susreta kada su nadareni članovi kreativne sekcije „Drača“ svojim radom uljepšali put križa. Na njihovim crtežima možemo vidjeti postaje Kristove muke koji su upotpunjeni prethodno napisanim uradcima.

Ovom prilikom bi zahvalili Bogu, koji nam je pomogao da sve ovo izvedemo u ovakvim uvjetima i hvala našim framašima koji su nam pomogli ostvariti ovaj projekt svojim jedinstvom i domišljatošću.

PREKO 600 MLADIH IZ CIJELE HERCEGOVINE U POSUŠJU

U subotu, 18.9., održao se drugi Sportski susret Frama iz Hercegovine. Ove godine domaćin je bila Frama Posušje. Ovaj festival se već ranije održavao u organizaciji Frame Posušje, a sada je Frama Hercegovina preuzela organizaciju. Na susretu su sudjelovali mladi framaši iz cijele Hercegovine, njih preko 600. Susret je započeo svetom misom u 12:00 sati u kripti nove crkve u Posušju. Misnim slavljem predslavio je fra Marin Karačić, područni duhovni asistent Frame Hercegovina.

Poslije svete mise framaši su načinili zajedničku fotografiju na stepenicama nove crkve. Nakon duhovne okrepe, slijedila je tijelesna okrepa u 13:00. Organizirani na pet punktova, volonteri su u kratkom roku poslužili ručak svima prisutnima. Nakon ručka u povorci se krenulo prema gradskoj sportskoj dvorani. Anamarija Nuić, predsjednica Frame Hercegovine, svečano je otvorila ovaj sportski dio i zabava je mogla početi. Framaši su se natjecali u tri discipline. Za muški dio Frame bio je organiziran nogometni turnir, dok je za cure bio organiziran odbojkaški turnir. Turnir u stolnom tenisu održavao se u parovima. Smijeh, navijanje i borbenost bili su prisutni od prve do zadnje minute natjecanja. Na koncu susreta Fra Marin je podijelio zahvalnice svim sudionicima te pobjednicima uručio pobjedničke pehare. Naši nogometaši ostvarili su odlično treće mjesto u nogometu, ali važnije je bilo bratstvo i zabava nego sami uspjesi.

Rezultati:

Nogomet:

1. Kočerin
2. Humac
3. Posušje

Odbojka:

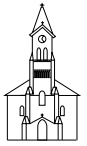
1. Široki Brijeg
2. Humac
3. Tomislavgrad

Stolni tenis:

1. Mostar
2. Međugorje
3. Široki Brijeg

Ovom prigodom na poseban način zahvaljujemo Svadbenom salonu Bagušić koji nam je omogućio besplatni ručak i sve što je bilo potrebno za njegovu organizaciju na ovom susretu.

CRKVENI ZBOROVI ŽUPE POSUŠJE

Crkveni zborovi Župe Posušje su Mali i Veliki župni crkveni zbor. Zborovi svake nedjelje veličaju euharistijska slavlja, Veliki zbor u 10 sati, dok Mali zbor slavi Boga u 8 i 30 sati. Zborove vodi s. Marina Ivanković.

VELIKI ZBOR

Korizma je posebno vrijeme kroz godinu kada vjernici pristupaju postu i molitvi. U tom pokorničkom vremenu Veliki zbor sudjeluje u pobožnostima *Puti Križa* koji počinje u 18 sati. Ove su se godine, unatoč pandemiji koronavirusa održale pobožnosti *Puti Križa* i kroz Veliki tjedan su se održale svete mise i pobožnosti. Pandemija još uvijek traje, ali je narod zbog toga još više hrli u crkvu.

U nedjelju 6. ožujka 2021. godine svetu misu u 10 sati na opću radost svih vjernika u Posušju je predvodio mostarsko-duvanjski biskup i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski Petar Palić. Došao nam je dati nadu u ovim teškim vremenima i bodriti nas u vjeri prema Isusu Kristu kao istinski poglavar naše biskupije. Hvala Vam Oče biskupe na ljubavi prema svome narodu.

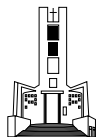
Velika Gospa je blagdan kojeg slavi svaki Posušak u Posušju i inozemstvu. Iako se tada svi okupe, rijetki su mogli doći za ovaj blagdan. Devetnice su se ipak održale, a Veliki zbor već tradicionalno otvara devetnicu. Zbor je pjevao i na uoćnici predvodeći procesiju kroz grad, kao i na sam blagdan Velike Gospe. Središnje misno slavlje je u 11 sati, a Veliki je zbor neizostavan dio i toga euharistijskog slavlja.

Početak školske godine, s. Marina Ivanković nas je ponovno okupila i započeli smo rad na starijim i novim pjesmama. Probe Zbora su se održavale petkom, ponekad srijedom u 19 sati.

Pandemija je izolirala cijeli svijet pa tako nije ni nas zaobišla. Iako su se probe održavale, odnedavno redovno i iako smo sudjelovali na nedjelj-

nim svetim misama, drugih druženja nismo imali. Tako, sada gotovo oslobođeni svih stega koronavirusa (jer smo gotovo svi preboljeli) odlučili smo se za izlet.

Sestra Marina je odlučila da idemo u istočnu Hercegovinu i to u špilju Vjetrenica u općini Ravno, na samom rubu Popovog polja. Krenuli smo u subotu 2. listopada u 8 sati ujutro nakon svete mise ispred župne crkve. Do odredišta nam je trebalo oko 2 i pol sata. Pri ulasku u špilju doslovno je puhao vjetar zbog čega i naziv špilje nosi ime. Ipak, vjetar je bio na samom ulazu, a unutra je bilo jako ugodna šetnja. To je nevjerojatna špilja i imate osjećaj kao da ste na nekom drugom planetu. Prvih nekoliko metara je nizak strop, a kad se prođe kao da se uđe u svijet bajke. Čuje se kлокotanje vode koja gradi čudesne stalaktite i stalagnite. Zaista smo ostali začarani tom prekrasnom prirodom. Vjetrenica je najveća i najpoznatija špilja u Bosni i Hercegovini, zaštićeni spomenik prirode i turističko odredište u jugoistočnom dijelu Hercegovine. Vjetrenicu karakterizira iznimno bogat špiljski svijet, u kojem je zabilježeno gotovo 200 različitih životinjskih vrsta. Vrijedi je posjetiti pa ako želite pronaći destinaciju za izlet, ovo je pravi izbor. Nakon Vjetrenice, krenuli smo na ručak put Studenaca. Tamo nas je dočekala izvrsna peka (tapsija) u prekrasnom vanjskom ambijentu. Poslije ručka smo krenuli na vodopad Kravica u Ljubuškom. To je omiljeno hercegovačko izletište i ljetno kupalište. Popili smo kavu i provozali se brodicom u sunčano subotnje popodne i nakon toga posjetili tvrđavu hercega Stjepana Kosače. Kako bi rekla naša Anka: "Triba se zavidila vratiti kući", tako smo i uradili. Pri povratku smo se šalili, pjevali, čitali pjesme (naše Željke Galić), pričali viceve, a kako je listopad Gospin mjesec tako smo i molili krunicu. Lijepo je se družiti s ljudima koji odišu radošću, vole pjesmu, povijest, te su jako pobožni. To su ljudi iz posušskog velikog zbora. Do nekog drugog puta: VELIKI POZDRAV. Hvala s. Marini za sve i još više od toga.

Božić je najradosniji dan svakoga kršćanina te puni nade u bolje sutra dočekujemo Isusovo rođenje. I misa polnoćka je zbog policijskog sata počela ranije, u 20 sati. Zbor je pjesmom *Raduj se narodi* otvorio euharistijsko slavlje i dočeka rođendan Spasitelja svijeta Isusa Krista. *Veselje ti navješćujem, puče kršćanski, jerbo se Kralj u Betle mu rodi nebeski*. Ovim stihovim punim nade dočekujemo bolje novo ljeto, 2021. godinu, a Bogu smo na misi zahvalnici 31. prosinca 2020. godine u 18 sati otpjevali zahvalu.

Božićni se koncert u Posušju već tradicionalno održava na blagdan Svetoga Ivana, 26. prosinca. Tako se i ove godine pjevalo rođenomu Spasitelju. Na koncertu je nastupio i Veliki župni zbor fra Grga Martić pjesmama *Ljubav Božja zasjala* i *U noći zvjezdanoj*. Posebnost koncerta je bio nastup članica našega Zbora Željke Grubišić i Ivane Pekas, u pratnji Marije Polić na klaviru i Brigitte Baćak na flauti. One su se predstavile sa skladbom *Offertorium pastorale* skladatelja Ivana pl. Zajca. Za kraj koncerta svi su izvođači i publika otpjevali pjesmu *Raduj se narodi*.

MALI DJEČJI ZBOR

Mali dječji zbor broji oko 100-tinjak članova, a probe vodi s. Marina Ivanković subotom u 9 sati. Oni pjevaju nedjeljom u 8 i 30 sati, no i oni kao i svi ostali zbog pandemije koronavirusa nisu pjevali i sudjelovali u misnim slavljinama u proljetnom vremenu do kraja školske godine.

Zbog pandemije otkazana je i Zlatna harfa koja je važan događaj malih zborova u Hercegovini. Kao nagradu što sudjeluju svake nedjelje na sve-toj misi s. Marina ih je odlučila nagraditi izletom. Mali zbor je 11. lipnja otišao u Međugorje. Posjetili su vodopad Kravicu, zatim se upitili prema Međugorju. Kod Plavog križa djeca su sa s. Marinom izmolilo krunicu, a onda i pjevali večernju svetu misu.

Mali zbor također sudjeluje u misnom slavlju kroz devetnicu Velikoj Gospi. Početkom školske godine s. Marina je i s Malim zborom započela rad.

Božić je posebno za djecu najradosniji blagdan. Mali dječji zbor svojim dječjim glasovima slavi Dijete Isusa kroz cijele Božićne blagdane, ali i na blagdan Mladenaca.

Božić je vrijeme ljubavi, nade i radosti. Rodio se Spasitelj, nismo više izgubljeni. Božićni koncert je otvorio Mali dječji zbor fra Grga Martić s pjesmama *Ljubav se rodila* i *Rodio se Isus – Sretan Božić*.

Zahvaljujemo Bogu što nas je ipak održao na okupu i kroz misna slavlja i probe zborova, vjerom i molitvom kroz pjesmu i nadom u bolju 2022. godinu pozivamo sve koji žele pjevati Bogu. *Tko pjeva dvostruko moli*.

XIII. FESTIVAL RELIGIOZNE DRAME

Ovogodišnji XIII. Festival religiozne drame započeo je u ponedjeljak 10. svibnja 2021. godine u kripti naše crkve. Cijeli Festival ove godine je po prvi put u izvedbi dramske sekcije, naše Frame. Mjesec svibanj posvećen je našoj nebeskoj majci Mariji, ali također obilježavamo Majčin dan za sve naše ovozemaljske majke. Povodom toga, tematika ovogodišnjih predstava su upravo naše majke i obiteljski problemi s kojima se svakodnevno susrećemo.

Festival je otvorila glazbena sekcija naše Frame izvedbom pjesme „Ja imam najljepšu Majku”, a zatim je započela prva predstava „Roditeljski”. Glavni lik je Ivan, nestašni dječak koji na sve načine pokušava uvjeriti baku kako ništa loše nikada nije učinio. Dok baka slijepo vjeruje njegovoj priči, njihov razgovor prekidaju Ivanovi roditelji koji se vraćaju s roditeljskog sastanka i traže objašnjenje za njegova djela. Baka uviđa sve Ivanove laži, ali ga i dalje brani pred roditeljima. U predstavi susrećemo Ivanovu sestru Mariju te susjeda, čiji sin je upravo kao i Ivan. Susjed opisuje što je i njegov sin činio. Na humorističan način prikazane su svađe u obitelji i problemi s kojim se svaka generacija susreće. Prvi dan festivala zatvoren je pjesmom „Majko”.

Festival je nastavljen s drugom predstavom pod nazivom „Hvala ti, sine”. Kao i prethodna predstava, tematika i ove predstave se bavi obiteljima, odnosima u obitelji i zahvalnosti prema onima kojima dugujemo sve. I kroz ovaj dan festivala odavali smo zasluženu čast napose svim majkama, pa tako i našoj Svetoj Majci Mariji. Prije same predstave glazbena sekcija je izvela pjesmu „Kao Marija”. Poslije uvodne pjesme uslijedila je predstava. Protagonist ove predstave je dječak Ante koji je poznat po svojim nestašlucima. Majka Marija pokušava umiriti taj bijesni pubertet koji

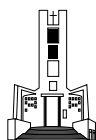

bukti u njemu, a zbog kojeg često nastaju svađe između njega i sestre Lucije. Bliži se majčin dan te zbog toga otac Ivan i sestra Lucija odluču kupiti buket cvijeća. No, Ante je malo kreativniji. Odlučuje popraviti ocjene i svoje ponašanje te zamoli razrednicu Ivanku da opiše tu promjenu u pismu kojeg će poslati upravo njegovoj majci. Iako sestra Lucija nije vidjela gdje je Antin poklon za majčin dan, roditelji su bili i više nego zadovoljni. Time se željelo naglasiti da istinski poklon za roditelje je zapravo onaj koji se ne može kupiti novcem. Na-

kon predstave prisutnima se obratio i autor ovog dramskog komada fra Ante Marić. Na koncu naša glazbena sekcija otpjevala je pjesmu „Tebi majko misli lete”.

U završnici XIII. Festivala religiozne drame uprizorena je predstava pod nazivom „Pismo za Majčin dan”. Predstava je održana u ponedjeljak, 24. svibnja. Predstava se bavi tematikom odrađanja mladih, suprostavljanja svakom autoritetu, mladenačkog bunta i prkosa. U predstavu nas je uvela naša glazbena sekcija izvedbom pjesme „Zaštiti me Majko” kojom je odana počast našoj nebeskoj Majci. Glavni likovi drame su Pero, Ante i Jure, tri buntovna dječaka koji svoje smicalice

podvaljuju učiteljici i kolegama u razredu. Pri tom se u Perinoj glavi javljaju dva glasa koji su slikovito prikazani kao anđeo i vrag. Roditelji se vraćaju s roditeljskog i kažnjavaju djecu te oni smišljaju plan kako to spriječiti u budućnosti. Nakon što se dječacima javi savjest, odluče se popraviti kako bi njihovi roditelji bili ponosni. Na Majčin dan, Pero, Ante i Jure se dosjete da napišu učiteljici pismo u kojem joj se ispričavaju za sva podmukla djela. Učiteljica je sretna i zadovoljna potezom svojih učenika. Kao i prethodne dvije, i ova predstava ima određenu pouku: Uvijek treba slušati svoju savjest i najveći osmijeh na lice nam izmame pokloni koji se ne mogu kupiti novcem. Ovogodišnji Festival religiozne drame zatvoren je pjesmom „Najljepše su oči moje majke”, ponovo u izvedbi glazbene sekcije naše Frame. I ove godine naša

dramska sekcija pokazala je svoju veliku ljubav prema glumi te kako se veliki trud i rad itekako isplate. Hvala svima na podršci našim framašima i nadamo se da će i dalje koristiti svoj talent darovan od Boga, na hvalu Božju.

VUKOVAR 2021.

Na dan 18. 11., 30 godina od pada Vukovara, naša je Frama zajedno s ostalim vjericima iz župe odala počast Gradu heroju i svim njegovim žrtvama.

Svetu misu predvodio je fra Robert Pejičić, nakon koje je uslijedila svečana procesija kroz grad. Na središnjem trgu prikazan je amblem prigodnog motiva i boje naše Domovine. Uz molitvu i pjesmu kojom je naša glazbena sekcija uljepšala ovaj događaj, spomenuli smo se svih obilježenih ovim događajem i prisjetili se nedužnih žrtava rata općenito uz nadu u bolju budućnost i da se takvo što više nikad neće ponoviti. Velikim brojem prisutnih dokazali smo da bez obzira na godine koje su prošle ne zaboravljamo na one koji su dali svoj

život za našu Domovinu. Naša srca su i dalje puna zahvalnosti za njihov čin hrabrosti i nesebičnosti.

Već su prošla tri desetljeća... I proći će ih još mnogo, ali uvijek ostaje ista tuga i bol u srcu majki, očeva, braće, sestara, prijatelja i svih Hrvata. Ljudi kažu da vrijeme liječi rane, no životi naših junaka nisu samo rane, već nešto mnogo dublje i neizlječivo. Oni su položili svoje snove, nadu i živote za našu slobodu, sigurnost i domovinu, a to je ono najveće što čovjek može dati. Zapalimo svijeću i pomolimo se za pokoj njihovih duša!

Plameni svijeća u znak sjećanja neka dodirnu vaše nebesko svjetlo kojim obasjavate i grlite našu domovinu i narod iz dana u dan. Sjetimo ih se i pomolimo za njihov mir u znak zahvalnosti. Životi su im nestali u trenu, ali njihova djela su vječna kao i sjećanje na njih. Junaci, hvala za sve!

...Mnogi branitelji svoje živote daše,
Sve to za slobodu Lijepe Naše.
S krunicom oko vrata,
Za ljubav i vjernost Hrvata.
Ostanimo hrabri i budimo vjerni
Svojoj dragoj svetoj grudi,
Nek nas njeno nebesko svjetlo
U slobodi sretne budi!

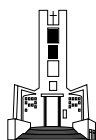

KAMPIRANJE NA BLIDINJU

Bitna sastavnica franjevačke karizme je suživot s prirodom. Stoga smo par dana u prošloj godini posvetili kampiranju na Blidinju. Smješteni između gorostasne planine Čvrsnice i Blidinjskog jezera proveli smo par dana odijeljeni od svakodnevne gužve i buke grada. Kampiranje se održavalo od 26. do 28. srpnja. Kampiranje se sastojalo od dvije grupe. Od ponedjeljka do srijede kampirala je prva grupa koja se sastojala od članova Frame Posušje i Frame Humac na čelu s duhovnim asistentima fra Jozom Hrkaćem i fra Marinom Karačićem, dok su drugu skupinu (od četvrtka do subote) sačinjavali framaši iz cijele Hercegovine. Ne imajući nikakvog doticaja s vanjskim svijetom, framaši su ova tri dana ispunili molitvom, pjesmom, pješačenjem i međusobnim druženjem. Framaši su imali priliku odmoriti od različitih vrsta medija koji su im svaki dan nametnuti u životu te su se mogli posvetiti druženju s drugim framašima. Tih par dana za framaše je bilo i novo iskustvo jer nisu boravili u uvjetima u kakvim inače borave, no našim framašima to nije bio nikakav problem. Prvi dan smo se uputili do Masne Luke gdje smo sv. misom u crkvi sv. Ilije započeli kampiranje i tako Bogu predali tri

dana koja su nas čekala znajući da će nas On najbolje voditi. Drugog dana smo pješačili do crkve Gospe Snježne gdje smo slavili sv. misu na osobnu nakanu, a već trećeg dana hodočastili smo do križa na Borovoj glavi. Sv. misom zahvalili smo Bogu na ovom kampiranju i naravno na lijepom vremenu koje nas je pratilo kroz ovih par dana. Iako smo tjelesno izmoreni od sunca i hoda vraćali se prema šatoru, ipak je naš duh postao puno bogatiji te je ostatak svakog dana bio ispunjen framaškom radošću. Prilikom svakog našeg pješačenja pratila nas je krunica, molitvom smo taj put učinili lakšim. Kroz kampiranje framaši su doživjeli osjećaj zajedništva, molitve i naravno suživota s prirodom, s kampiranja su ponijeli nova iskustva i poznanstva. Slobodno vrijeme framaši su koristili većinom na druženje, igranje različitih društvenih igara, ali i na molitvu. Čovjek zaista provodeći vrijeme u prirodi shvati koliko je malen, ali toliko bitan Bogu. Zato prvenstveno zahvaljujemo njemu za ova posebna tri dana jer je svaki pojedinac u svom srcu ponio nova prijateljstva i uspomene koje se zaista pamte.

IZLET U BOSNU SREBRENU

U subotu, 5. lipnja 2021., održan je jednodnevni izlet za framaše. Izlet je bio za framaše koji su članovi prvih i drugih razreda. Zajedno sa duhovnim asistentom fra Jozom obišli smo Bosnu Srebrenu, točnije šest mjesta: Kraljeva Sutjeska, Visoko, Fojnica, Brestovsko, Kreševo i Rama. U Kraljevoj Sutjesci vidjeli smo predivnu crkvu sv. Ivana Krstitelja i franjevački samostan. Obogaćeni znanjem i puni znatiželje upustili smo se u Visoko. Mjesto o kojem nam je duhovni asistent spominjao više puta, upravo zbog godina iskustva i godina koje je tu proveo. Ondje smo posjetili Franjevačku klasičnu gimnaziju, muzej i

samostan sv. Bonaventure pod vodstvom fra Ivana Nuića. Vedrina fra Ivana Nuića pomogla nam je da zaboravimo na umor od vožnje te nas je svojim humorom još više zaintrigirao za sam izlet. Nakon Visokog otišli smo u i Fojnicu, u franjevački samostan Duha Svetoga i u sklopu samostana imali smo priliku posjetiti predivan muzej franjevačkog samostana te smo u samostanu imali i ručak. Tu smo susreli susretljive kuhare kojima smo pomogli u pripremi i posluživanju i sklanjanju samog jela. Nakon okrepe uputili smo se u samostan sv. Klare u Brestovskom gdje su nas dočekale časne sestre klarise koje su održale predavanje o svom načinu života te o njihovom dnevnom rasporedu. Svjedočile su nam o svom prijašnjem životu i životu kakav vode sada. Na koncu samog predavanja imali smo dosta slobodnog prostora za postavljanje pitanja za koja prije nismo imali priliku postaviti. Neka od pitanja su bila: Kako su osjetile poziv, koliko puta smiju izaći u „javnost“, može li ih posjećivati obitelj itd. Nakon zanimljivog predavanja obišli smo crkvu Uznesenja Blažene Djevice Marije i muzej u Kreševu u blizini kojeg je i grob jednog od dvojice posuških velikana fra Grge

Marića. Nakon ovog obilaska uputili smo se prema Rami. U Rami nas je dočekao fra Mijo Džolan koji nas je proveo kroz dvorište i kroz unutrašnjost crkve gdje nas upoznao sa svim znamenitostima Rame približivši ih informacijama odakle su i koliko dugo su tu. Također nam je približio znače-

nje zapanjujućeg mozaika iznad oltara crkve. Posjetili smo i muzej franjevačkog samostana koji se nalazi u sklopu crkvenog dvorišta. U posjetu muzeja su nas posebno očarale preparirane životinje i predobro očuvane narodne nošnje. Nakon toga je uslijedio povratak kući u noćnim satima.

Zahvaljujemo Bogu na predivnom danu, kao i nezaboravnom i poučnom iskustvu ispunjeno-

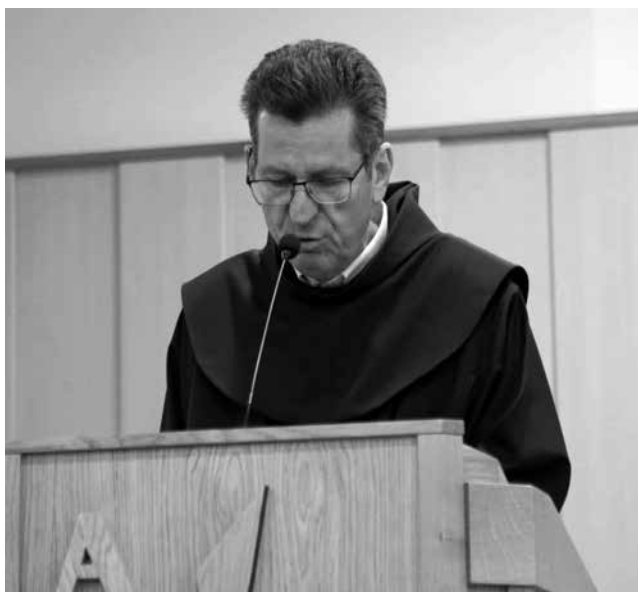
om lijepim uspomena. Također zahvaljujemo svima koji su nam pružili novo znanje i prihvatili našu vrcakavost i spontanost. Na koncu, hvala i framašima koji nas ni ovaj put nisu iznevjerili svojom zainteresiranošću.

FRA ANTE VUČKOVIĆ

PRVA DUHOVNA OBNOVA 10. MJESEC

Hvaljen Isus I Marija.

Evo možete sad sjediti, ali volio bih da se kratko pomolimo na početku.

U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.

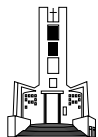
Gospodine Isuse mi vjerujemo da si ti s nama i molimo te da nas blagosloviš da možemo biti otvoreni umom i srcem tvojoj riječi i tvojoj prisutnosti, da prepoznamo snagu tvoje riječi, na poseban način da otkrijemo što želiš od nas. Blagoslovi nas i daj nam pozoran um i otvoreno srce. Slava Ocu. Amen.

U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.

Izvolite sjesti.

Evo, fra Mladen je zamolio i dogovorili smo se da imamo po jedan susret u mjesecu u tri mjeseca do kraja godine, dakle do Božića svaki mjesec jednu večer. Ja sam planirao kroz ove tri večeri dotaknuti tri možda najjednostavnije stvari koje se tiču svakog od nas i koje dolaze iz Isusova života. Mi smo navikli slušati sto je Isus govorio i sto je činio i navikli smo slušati svaki put na misi jedan dio toga. Ja bih kroz ove tri večeri svratio pozornost na nešto drugo. Dakle, nećemo pitati samo sto je Isus govorio nego kako je govorio, nećemo tražiti samo kako je liječio ili koga je liječio, nego što se događalo kad bi on liječio i nećemo se pitati samo

koga je oslobodio, nego kako se on ponašao da bi se ljudi osjećali slobodni. Dakle, mi znamo Isus je radio tri stvari: govorio je, pričao je, oslobađao je i iscjeljivao je. Ja bih svakom od tih pitanja posvetio jednu večer. Večeras je naše pitanje kako je Isus govorio. E, odmah na početku da mi pojasnimo zašto se to nas tiče. Jedna stvar je da je Isus govorio, način kako je on govorio i što se to mene tiče! Pa tiče nas se prvo zato sto smo mi ljudi riječi, mi govorimo, naučili smo govoriti kao mala djeca i danas govorimo, ali to još uvijek ne znači da smo naučili kako govoriti, to još uvijek ne znači da smo razumjeli sto sve činimo dok govorimo. Nama je potreban Učitelj da otkrijemo kako možemo govoriti, dakle Isus nije došao samo na zemlju i on govorio i sad mi otkrivamo da je on bio Bogočovjek i da je On govorio drugačije nego drugi nego je On došao i svojim govorom otkrio jednu mogućnost koja je svakom od nas bliska. Mi svi možemo na sličan način govoriti ili drugim riječima možemo učiti od njega kako bolje služiti se svojim riječima. To je jedna od važnih stvari i ja bih volio da se toga dotaknemo večeras zato sto mi znamo koliko su nam riječi važne u pozitivnom ili negativnom smislu. Nama su riječi možda najvažnije od svega sto imamo, mi riječima možemo učiniti druge da budu sretni ljudi ili ih možemo strovaliti u nesreću, depresiju, pakao i mi sami znamo sto nam riječi drugih ljudi cine pa nam je od velike koristi da vidimo kako je On to govorio. Da iz toga što otkrijemo kako je on govorio možda otkrijemo kako ja mogu govoriti, sto se krije u snazi moje riječi, kako ja mogu služiti se jezikom. Dakle, ja bih kratko svratio pozornost na tri vrlo kratke opaske koje nalazimo u Evanđelju i u kojoj vidimo kako je on govorio. Imate u Lukinom Evanđelju kaže Luka: glavari svećenički pismoznanci tražili su kako da ga pogube a tako i prvaci narodni, ali nikako naći što da učine i sad dolazi rečenica jer je sav narod visio o njegovoj riječi. Ovo je gotovo usputno rečeno, ali imate već jako važnu sliku, imate glavare narodne koje hoće Isusa predati rimskoj vlasti koji ga hoće ubiti, dovde im se popeo, više ne mogu izdržati sto on govori, ali mu ne mogu ništa jer narod visi o njegovoj riječi. Boje se naroda, boje se ako stave ruku na njega da će narod pobuniti se,

da će njih na neki način ugroziti. Oni imaju svu volju da ga ubiju, ali ne mogu jer narod visi o njegovoj riječi. Što to znači. To je jako važna rečenica premda je usputna i premda govori slikom i kaže narod visio o njegovoj riječi kao da su se objesili o riječ i visjeli o njoj, kao da je nisu htjeli ispustiti iz ruku. To je slika u kojoj mi vidimo koliko im je to bilo važno. Uхватili su na neki način konopac njegove riječi i ne žele pustiti. Zašto im je to važno. Što se dogodilo? Kako je on to govorio? Što se zapravo događalo s ljudima kad je on govorio? Vi će te vidjeti da evanđelist opisuje neobičnu situaciju. U hramu su pismoznanci, farizeji, svećenici! Oni žive od hrama, žive od ljudi koji dolaze u hram prinoseći žrtve, tražiti savjete, tražiti razumijevanje Tore, Biblije, tražiti da im pomognu.

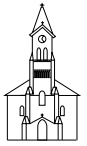
I odjednom se pojavi netko s ruba zemlje, iz malog mjesta gore iz Nazareta, dođe u predvorje hrama, počne govoriti i svi slušaju njega i više nitko ne traži ni svećenike ni farizeje ni pismoznance, svi hrle k njemu.

Što je to značilo glavarima, svećenicima? To je bilo grozno, njima je to bilo grozno. Ako hoćete znati zašto im je bilo grozno moramo svratiti pozornost na nešto što ovdje nije izravno rečeno, ali je tako blisko. Kad Isus govori onda svi njega slušaju, tu se događa nešto što je tako važno, što mi najčešće ne primijetimo odmah, ali to je najdragocjenija stvar na kugli Zemaljskoj, dragocjenija od zlata i od novca, položaja. Ništa nije tako dragocjeno kao to što se u tom trenutku događa kad on govori i to je jednostavno, a ja ću vam pokušati protumačiti o čemu se radi. Riječ je o onom što mi svi imamo i od čega mi svi živimo, ali možda rijetko svraćamo pozornost na to. Riječ je o ljudskoj pozornosti. Ljudska pozornost je najdragocjenija stvar na kugli Zemaljskoj, svi čeznemo za pozornošću drugog čovjeka, od malog djeteta kojeg vi dovedete na igralište ili na plažu ljeti, ono nešto radi, trči, što više? Mama vidi me! Zašto, vidi me? Jer mu treba pozornost majke, treba mu pozornost nekog tko mu je važan, to se nama događa u životu. Ja sa svojim studentima kad raspravljamo o pozornosti kažem nekad da napravim eksperiment, da s nekim tko je voljan odu sat vremena u kafić na kavu i da svu pozornost posvete kolegici ili kolegi s kim razgovara, kad ona bude govorila slušaj sta kaže, razgovaraj samo o onom što nju zanima, pitaj ono što još nije rekla, pokušaj

razumjeti sto god ona kaže. Pokušaj sat vremena biti pozoran na ono što ona govori. Ali, kažem im usput, budi oprezan/oprezna, jer ako pokloniš sat vremena pozornosti nekome možda ih se više nećeš riješiti cijeloga života. Zato što je pozornost tako dragocjena i mi je ne želimo izgubiti. Gledajte obratno, kad netko nekome pokloni pozornost onda imate nekog tko vam postane drag, značajan, postane prijatelji, bliski, razgovarate, susrećete se i to ide mjesec, dva, godinu, dvije, u jednom trenutku nešto prekine i ne razgovara više s vama. Što se dogodi u nama? Mi postajemo izluđeni i pitamo se: Što sam ja to kriv, što sam ja to krivo napravio, zbog čega me sad više ne želi pozdraviti? Ima ljudi koji to ne mogu preživjeti, koji su toliko pogođeni da više nisu u stanju imati normalan život, jer živimo od pozornosti i ako hoćete da netko tko vam je značajan u vašoj sredini dobro živi, poklanjajte pozornost jednostavnim riječima: pitajte kako je, s čim se bavi, što ga muči, što želi? Dajte mu pozornost. Mi svi živimo od pozornosti. Sad se vratimo na to da Isus dolazi u hram i govori i svi k njemu hrle pozorno na njegovu riječ. Ovi oko njega misle da je on njima to ukrao i da oni više nisu važni, oni više nemaju pozornost svijeta. Oni su sad još više bijesni na njega, to će biti razlog u Markovom evanđelju kojega će Pilat odmah prepoznati kad dovedu Pilatu Isusa, Pilat će u trenu jer je bio vrlo pametan čovjek znati da on ništa nije kriv. Oni su ga doveli iz zavisti, oni su zavidni što narod njemu poklanja pozornost, a ne njima, oni ga žele ukloniti jer ne mogu podnijeti da više nemaju pozornost naroda.

Pozornost je važna i sad razumijemo da je on govorio tako da su ljudi bili pozorni. To je tako dragocjeno. To mi uvijek želimo iznova iskusiti. Kako je on to govorio da bi privlačio pozornost ljudi? On je morao govoriti nešto što se njih ticalo. On je morao govoriti nešto što oni nisu nika-ko moglo prečuti. On je morao u svojim riječima imati neku snagu koja je njima vraćala snagu od koje su živjeli, kao što mi uvijek imamo potrebu čuti nekoga tko nam je značajan kad nešto napravimo, kad nam nešto uspije, mi želimo čuti druge da kaže: O kako ti je to dobro uspjelo! O gle kako su ti paprike dobro ispale!

Mi od toga živimo, od tih banalnih riječi koje nam daju snagu. On kad bi govorio ljudi su osjećali njegove riječi i dolazile su do njih. Kako je On

to govorio da su ljudi razumjeli što im hoće reći? I mi znamo da On nije govorio jezikom koji je bio iznad njihovih glava, on nije govorio kompliciranim jezikom kojim ga ne bi razumjeli, On nije govorio tako da bi oni pozaspali pa bi rekli: Joj, tko će mi ovo prevesti? Što je zapravo On htio reći?

Kad bi On govorio, njima bi bilo jasno. Oni su razumijevali sebe bolje nego prije. Oni su znali što hoće Bog od njih, oni su osjećali da je Božja blizina tu kroz njegove riječi došla u njihovo srce. Oni su osjećali da se nešto s njima važno događa, a ja smatram da je to jako važno i da je to zadatak Crkve. Ako Crkva zaboravi tako govoriti onda mi nećemo više imati kontakta s Božjom snagom koja je skrivena u Njegovoj riječi. Božja riječ hoće doći u ljudsko srce. Ona ne želi doći samo u mozak, ona ne želi biti samo negdje u glavi, ona hoće doći zahvatit cijelog čovjeka i doći u dubinu čovjeka.

Druga rečenica koju ćete naći u Matejevom evanđelju na koncu „Govora na gori“ je isto tako jednostavna. Isus završava govor na gori i onda kaže Matej : „Kad Isus završi sve svoje besjede mnoštvo osta zaneseno njegovim naukom.“

Imate i ovdje prizvuk da su bilo zaneseni, da su bili pozorni i poneseni, zaboravili su na svoje tijelo, na hranu, piće jer su bili zaneseni onim što je govorio i sad Matej nastavlja : „Ta učio ih je kao onaj koji ima vlast, a ne kao njihovi pismoznanci.“

Drugim riječima kaže Matej da su i pismoznanci govorili ljudima, a da u njihovim riječima nije bilo onog što je bilo u Isusovim riječima, što je to Isus imao, a oni nisu imali? Kaže Matej - On je imao vlast. Što je to vlast u riječima? Kako mi to osjećamo da netko ima vlast u riječima. Mi smo to svi osjetili. Kad slušate nekoga tko govori budalaštine, tko brblja, tko nema nekog znanja, to nije nešto što nas može dotaknuti. Mi to možemo uzeti, pa se malo smijati, preći preko toga, ali kad slušate nekoga tko govori iz dubine duše bilo zato što zna o čemu govori, bilo zato što je nešto iskusio, bilo zato što je prošao kroz patnju i bol i to stavio u riječi, mi sve osjećamo: Čovjek govori s vlašću!

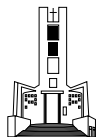
Njegove riječi imaju težinu, njegove riječi nisu površne i mi svi znamo da smo čuli nekada važne riječi u kojima je bila vlast i težina i da smo slušali nekad riječi koje su prazne, koje ništa ne znače. On je govorio s vlašću. U Njegovim riječima nikad nije bilo da njega nije bilo. On je uvijek govorio tako da je iza svake riječi mogao stajati i

svi su osjećali. On zaista stoji iza svojih riječi. On ne kaže jedno, a misli drugo. Mi imamo iskustvo da puno ljudi kažu jedno, a misle drugo, a treće će možda nekom drugom mjestu kazati. Mi se sami tako ponašamo i mi ponekad kažemo nešto, a tako ne mislimo i to se na nama osjeti i ljudi prepoznaju kad mi nešto kažemo, a tako ne mislimo. I nama svećenicima se dogodi da kad netko dođe na oltar i propovijeda, a vi slušate i mislite: A on to tako govori, ne misli on to tako.

U tim riječima nema vlasti, nema autoriteta, nema onoga koji govori. Onaj koji govori je nestao i to se dogodi svim ljudima koji žive od riječi, a to su nastavnici, profesori, političari, odvjetnici i vi možete prepoznati je li netko stoji iza svojih riječi ili to zapravo govori da dobije glasove ili da dobije parnicu, a zapravo tako ne misle. Mi osjećamo razliku u riječima i za nas je važno uočiti da u Isusovom životu nikad se nije dogodilo da je On jedno govorio, a drugo mislio. To je za nas važno jer On je riječ i mi njega zovemo Riječ, On je Logos. I kad bi govorio i kad bi šutio uvijek je bio u svojim riječima. To nije lako zato što je jezik čudna, neobična sposobnost ljudi, mi jezikom možemo reći što mislimo. Ali mi jezikom možemo i lagati. Jedna od najtežih stvari je laž. Ima ljudi koji su upali u neku životnu laž i to nikad ne mogu reći i to uvijek samo skrivaju. Upadnu u brak u kojem ne vole onog s kojim žive i onda kažu: A je, volim te.. Ali iznutra tu nema ništa, prazno. Mi svi možemo upasti u opasnost da nismo u riječi koju govorimo, da nemamo vlasti i zato je jako važno uočiti.

Važno je uočiti kako je On to govorio, odakle njemu snaga da bude u vlasti. I treće kad se pitamo kako je On to govorio. Kažu nam to evanđelisti. Pročitat ću vam jednu rečenicu iz Matejeva evanđelja : „Isus iziđe iz kuće i sjede uz more i nagrnu k njemu silan svijet te je morao ući u lađu, sjede, a sve mnoštvo stajalo na obali. I zborio im je mnogo u prisposodobama.“

Evo kako je govorio, evo zašto su ga ljudi razumjeli. Što su prisposodobe? To su slike. Slike iz našeg života, iz svakodnevnog života. On nije došao s nekom teorijom, s nekom školom, s nečim naučnim, pa im to prenosio već je došao promatrajući svijet, život i to što je on vidio unosio je u riječ. I govorio bi im o Kraljevstvu nebeskom kojeg nikad nisu vidjeli, o kojem nikad nisu znali što je to, ali je uzimao slike i rekao Kraljevstvo vam je kao sje-

me. Odjednom se ljudima počnu otvarati oči. Što je to sjeme? Sjeme je vrlo čudesna stvar, obično sjeme, bilo koje sjeme, to je najčudesnija stvar. Na početku Biblije se kaže da je Bog stvorio stabla i sve s plodovima koji u sebi nose svoje sjeme. Imaš jabuku, pojedješ je, baciš je i unutra je nekoliko sjemena, iz tih sjemena, nevidljivih, koje ptica pojede i negdje drugo baci, čudom jednim sljedeće godine – stablo.

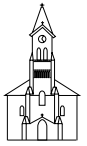
Kako to da je u malom sjemenu kodirano već sljedeće stablo i na njemu druge jabuke i u njima druga sjemena. To je čudo. To je čudo života od kojega mi svaki dan živimo, svaki dan kad jedemo kruh jedemo od tog kruha sjemena. Sjeme je čudo i on bi im otvarao oči za ono što im stoji pred njima, a nikad nisu tako vidjeli, a kaže: „Pogledajte sjeme, to vam je Kraljevstvo Božje.“ Jedan povjeruje, nakon toga od njega kao od sjemena pet, šest u njegovoj kući povjeruje. Zašto je sjeme važno? Zato što sjeme nije naš proizvod, nismo mi napravili sjeme pšenice, mi živimo od tog što sjeme postoji i prije nas. Mi ga samo čuvamo, mi ga samo sijemo, mi ga samo obrađujemo, ali mi ga ne možemo napraviti, ne možemo proizvesti, u njemu leži Božja snaga. U njemu je život. Kraljevstvo Božje je život. Kraljevstvo nebesko je život koji je više od vas, koji je prije vas, kojeg vi možete vidjeti i od kojeg možete živjeti, s kojim se možete usuglasiti od kojeg možete učiti. Otvarao bi im oči i govorio: „Gledajte ptice, gledajte ljiljane“ i mi otkrivamo, mi prolazimo kroz svijet ne videći ništa, mi gazimo po životu. Ne opažamo što je život, život je čudesan, što više mi smo upali u grozne stvari na zapadu. Mi čak kad i posve znamo i kad su nam to znanosti potvrdile, znamo što je život i imamo još uvijek veliki broj ljudi koji kažu: Ali ja taj život neću, ja ga hoću ubiti.

Mi osjećamo da se tu nešto krupno događa. Što je radio Isus? Otvarao im oči da opaze život jer je on bio tu, ali ga oni nisu vidjeli. On bi u svojim riječima učinio da su oni vidjeli drugačije, da su nakon toga samo postajali drugačiji. Da bi se nakon toga vratili i odjedanput skopčali, pa to sjeme koje nisam prije vidio pa tu je Bog sam prisutan. Pa to kad jedem kruh pa tu je njegova snaga, pa to čudo da kruh koji je nešto drugo, koji nije jak, koji je napravljen odjedanput ja ga pojedem i njegova energija ostaje u meni. Ja od te energije mogu govoriti, mogu trčati, mogu ljubiti, mogu kopati

u vrtu. Kako se događa ta preobrazba. To je vrlo neobično da im je Isus govorio u prisposodobama. Zašto je to radio? Zato jer je htio da razumiju jer je znao da mogu više, jer je htio da rastu, jer je htio da otkriju Božju blizinu koja im se činila daleko. Kako je on to govorio i što se događalo kad je on govorio? Ima jedan tekst u Ivanovu evanđelju koji je jako neobičan, jedan tekst koji odskače od drugih, gdje On opisuje što se to događalo kad je On govorio. Ne kaže nam ni jednu riječ što je rekao, nemamo uopće pojma što je govorio, ali kaže što se događalo kad je govorio i kako je govorio. Taj tekst je malo duži, ima samo nekoliko nijansi koje nas se tiču, ali da razumijete o čemu se radi pročitat ću vam tekst pa ću vam kazati koje se rečenice nas tiču: „Židovi su od tad vrebali da ga uhvate“ vidite stalno vrebaju da ga uhvate, dodijao im je svojim govorom, nisu mogli podnijeti da tako govori. „Ipak nitko ne stavi na nj ruke jer još nije bio došao njegov čas.“ Malo prije je Luka rekao da nisu stavili ruke na nj jer su se bojali naroda, ali sad gledajte kako Ivan tumači ne samo da su se bojali naroda nego još nije došao njegov čas. O njegovom času ne odlučuju njegovi neprijatelji nego On. Ivan je tu dosta precizniji teolog. A mnogi iz mnoštva povjerovali su u nj te govorahu - Zar će Krist kad dođe činiti više znamenja nego što ih ovaj čini? Njima su se već otvorile oči. Dočuli farizeji da se to u mnoštvu o njemu šapće. Počeli su govoriti: Pa to je Mesija. Pa on je Krist. Farizejima se kosa diže na glavi i što odluče – „Stoga glavari svećenički i farizeji poslaše stražare da ga uhvate.“

Dakle, oni su se prepali - Sad će narod reći: „Evo Mesije!“ To moramo spriječiti, poslali su hramske stražare, ne rimske nego hramske, da ga uhvate i dovedu. Sad dolazi zanimljiva priča: „Tada Isus reče: Još sam malo vremena s vama i odlazim k onom koji me posla, tražit ćete me i nećete me naći, gdje sam ja vi ne možete doći.“ Rekoše na to Židovi kamo to ovaj kani da ga mi nećemo naći, da ne kani poći raseljenima među Grcima i naučavati Grke? Što li znači besjeda koja kaže tražit ćete me i nećete me naći, gdje sam ja vi ne možete doći. Vidite oko njega se događaju svađe u Jeruzalemu. U posljednji veliki dan blagdana Isus stade i poviče: „Ako je tko žedan neka dođe k meni, neka pije koji vjeruje u mene.“

Kao sto reče Pismo: „Rijeke će žive vode poteći iz njegove utrobe,“ to reče u duhu kojeg su imali

primiti oni koji vjeruju u njega. Tada doista ne bijaše došao Duh jer Isus nije bio proslavljen. Kad su neki iz naroda čuli te riječi govorahu: „Ovo je uistinu prorok.“ Drugi govorahu: „Ovo je Krist.“ A bilo je i onih koji govorahu: „Pa zar Krist dolazi iz Galileje? Ne kaže li Pismo da Krist dolazi iz potomka Davidova i to iz Betlehema, mjesta gdje bijaše David.“ Tako je u narodu nastala podvojenost zbog njega, a neki ga čak htjedoše i uhvatiti, ali nitko ne stavi na nj ruke. I sad dolazi rečenica koja nam je važna – „Dođoše dakle stražari glavarima svećeničkim i farizejima, a ovi im rekoše: „Zašto ga ne dovedoste?“. Stražari odgovore : „Nikada nitko nije ovako govorio“.

Stražari glavara i farizeja dobili su zadatak da ga dovedu. Oni su došli gdje Isus govori i slušali. Što se s njima dogodilo da nitko od njih nije stavio ruku na nj. Da su se vratili neobavljena posla, mi ovdje točno znamo da su oni slušali. Oni su došli kasnije glavarima i kažu: „Nikada nitko tako nije govorio,“ ali ne kažu što su oni čuli što je Isus rekao, oni su bili fascinirani.

Oni su ostali zatečeni načinom kako je On govorio. I ostali neobavljena posla. Što se dogodilo? U njima se dogodila promjena, više nisu mogli staviti ruku na nj. Jel se u njima dogodila promjena njegovim riječima jer su od stražara postali slušatelji jer je njihovo kruto stražarsko srce postalo mekano srce i tada više nisu mogli staviti ruku na nj? Jer su mislili- Sad ćemo s tim što se nama dogodilo pomoći glavarima da to razumiju. I doživjeti će sasvim suprotno. Ovo je neobična scena, jer nakon što su stražari kazali nikada nitko ovako nije govorio, slušajte kako Ivan opisuje dalje : „Na to će im farizeji: „Zar ste se i vi dali zavesti?“

Mi sad znamo kako su farizeji promatrali Isusa kad govori. Zaveo je ljude! Evo ga veliki zavodnik! Ne mogu nikako priznati sebi kad On govori ljudi se mijenjaju, ali moraju reći zašto ljudi slušaju Njega, a ne njih. I onda imaju izgovor - zavodnik! Zavodi ljude!

I dalje kaže : „Je li itko od glavara ili farizeja povjerovao u njega?“

Pa jeste li vi poludjeli? Gledajte nas pa ne vjerujemo u njega. Kako ste se dali zavesti? Što ste se pustili da vas zavodi. Pa vi ste isto kao ta masa koja isto ništa ne zna.

Dalje : „Ali ta svjetina koja ne pozna zakona, to je proketo.“

Ovo je čudesno, glavari svećenički i farizeji pate što nemaju pozornost naroda. Oni pate još više što tu pozornost ima Isus. Ali kad moraju sebi reći zašto narod sluša Isusa, kaže: Svjetina ništa ne zna, to je proketo.

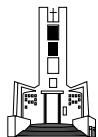
Oni pate za pozornošću naroda i istovremeno preziru narod i evo razlike između Isusa i njih. Isus ne prezire narod, On ih voli, kakvi god bili, neuki, ali ih voli i poučava ih. Slomljeni, ali ih voli i pomoći će nam. Gledajte glavara i farizeja, znaju da je narod neuk, ali ga ne znaju naučiti. Znaju da narod treba riječ koja će ih proučiti, ali oni tu riječ nemaju, narod ih ne sluša.

U njima leži golema muka, oni bi htjeli dobiti što je Isus dobio, ali oni preziru narod. I to je strašno važno, ima ljudi koji su na čelu naroda i preziru taj narod i hoće biti na čelu i govoriti u ime naroda i preziru narod. To je strašno. To je jeza u duši.

To znači da ti trebaš pozornost nekoga koga ne voliš. To mora biti grozno i to nije jedini slučaj u Jeruzalemu prije 2000 godina. Ima puno slučajeva ljudi koji su glavari, stoje na čelu i preziru narod kojem su na čelu. Do kraja ću pročitati i ovaj dio jer se tada pojavljuje jedan neobičan trenutak : „Nikodem onaj koji ono prije dođe Isusu, a bijaše jedan od njih : „Zar naš zakon sudi čovjeku ako ga prije ne sasluša i ne dozna sto čini?“ Nikodem pametan, farizej kao i oni postavlja jedno obično pitanje - kako možete osuditi a niste ga ni saslušali? E naravno da mogu. Gledajte odgovora : „Da nisi i ti iz Galileje?“

Obezvređuju svakoga tko ima minimum sluha za Isusa. To je čudo kako ljudsko srce može biti kruto i zatvoreno.

Ovo je nekoliko tekstova iz Novog zavjeta koji nam mogu pomoći da postavimo jednostavno pitanje koje ću ja pokušati nekako odgovoriti s malim natuknicama. Kako je Isus govorio? Tako da bi se povezao sa sugovornicima kojima je govorio, povezao bi se sa njihovim osjećajima, imao je sućutno srce i znao je kako se osjećaju oni koji ga slušaju. Farizeji to nisu znali i nisu poznavali ni svoje srce kamoli tuđe. Isus bi se povezao sa mislima svojih slušatelja, on bi prije nego bi otvorio usta već bio u njihovom srcu i njihovoj koži i znao je što ih muči i kako se osjećaju i znao što im treba, zato njegove riječi dolaze iz tog nekog njegovog znanja što leži u duši tih ljudi. Drugo što je On razumio, razumio je u kojem okviru, stoje njego-

vi sugovornici, s čim se oni muče, koja su njihova pitanja

Stoga je On odgovore davao na njihove muke i to je jedna od ključnih velikih važnih stvari za Novi zavjet i za crkvu katoličku. Novi zavjet je kratak tekst u kojem se nalazi mnoštvo odgovora na naša životna pitanja. Stoga je umijeće Crkve i onih koji hoće biti Kristovi vrlo jednostavno - koji odgovor u Evanđelju je za muku ovog čovjeka? Sve je u tome. Odgovori su već tu dani. Ali ja moram prepoznati s čim se čovjek muči i kako doći do tog odgovora. Uočavate ovdje neku važnu stvar, Isus nije netko tko govori i daje odgovore, a da ne zna pitanja od svojih sugovornika i to se nekad nama svećenicima dogodi, dođemo ovdje i govorimo odgovore, a ljudi imaju druga pitanja i druge muke i ti odgovori se njih ne tiču. Stoga je jedno od najvećih umijeća bilo tko govori, znati u kojem je stanju onaj kome govorim. Kako se osjeća, sto misli, čime se bavi, koji je okvir njegovih misli? I kad to znam mogu znati odgovor. Kad gledate kako Isus govori vidjet ćete da ne pravi pritisak na sugovornika. Ne kaže: „Ti moraš promijeniti život, ti moraš postati bolji!“ Nikad on ne pravi pritisak, to je čudo jedno kako Isus ne pravi pritisak, a mi pravimo pritisak: Ako se ne promijeniš više mi se ne pojavljuj pred očima! Mi pravimo moralne pritiske jedni na druge. On je slobodan i ostavlja slobodu, ali zainteresiran da se u čovjeku rodi volja za bolje, volja za promjenom. I On mu ostavlja slobodu i ostavlja mu vrijeme. To je čudo jedno kako On zna da ljudima treba vremena dok razumiju što se s njima događa i dok hoće izaći iz stanja u kojem su se našli. Daje im vremena. Ništa se ne mora dogoditi sad. Kad je netko spreman, dogodi se promjena. Ljudi su imali potrebu ga duže vremena, neki su odlazili od njega. Nekima je trebalo duže vremena, sad spomenuti Nikodem je čudesna priča iz Ivanovog evanđelja i ima na 3 mjesta, na početku se pojavljuje, one noći u razgovoru Isus mu sve tumači i ništa se nije dogodilo, Nikodem je otišao svojim putem, Isus svojim putem, ali u 7. poglavlju trebalo mu je vremena da se u njemu dogodi promjena i on sada počinje braniti Isusa među farizejima. Ali će trebati još vremena, da se srce promijeni pa ćemo ga naći na koncu Evanđelja kad je Isus ubijen i evo doći će i njegovo će tijelo vratit u grob, vratit će ga u židovski običaj ukopa. Nikodemu je trebalo puno vremena, gotovo 3

godine da sazori i da bude njegov učenik. Mi smo nestrpljivi. Mi bismo htjeli da ljudi odmah budu drugačiji, a od nas svećenika se traži da budemo strpljivi s ljudima. Papa Franjo kaže: „Pratite ljude kroz vrijeme!“ Nekima treba puno vremena da skopčaju kako trebaju izaći iz grijeha, neki bi htjeli izaći iz grijeha, ali to je jače od njih i to ne uspijevaju. Pratite ih kroz ispovijed, razgovor kroz susrete dok se ne dogodi u njima zrelost i kad kažu: „Sad mogu.“ On je puštao vrijeme. On je znao kako započeti razgovor. Imate opisanih situacija gdje On dolazi ljudima i započinje razgovor. Ali je isto tako znao pustiti da drugi imaju inicijativu. Ljudi su upadali u njegove riječi, upadali bi u njegov govor i on bi ih pustio na vrlo različite načine, ovisno o tom što je kome trebalo. Puštao bi ih da prekinu njegov govor, da upadnu, da uzmu sami inicijativu. Najvažnije od svega je da je on susretao ljude tamo gdje su oni bili. On nije rekao: Nek ljudi dođu k meni pa ću ja s njima razgovarati. Ne, On je išao k njima i došao je do njih, do njihova života, bio im je blizak. I vidimo da je to radio na vrlo jednostavan način, mi možemo reći da je to strahovito veliki majstor komunikacije. On bi sa svakim s kim je komunicirao tražio što im je zajedničko, ne bi tražio najprije u čemu se ne slažu, tražio je nešto zajedničko. Kad bi On govorio smišljao je dobre priče, čudo jedno. U trenu kad mu zatreba nije moralizirao nego bi rekao, sad ću ti ispričati jednu priču. Neki farizej kad kaže: Pa dobro tko je moj bližnji? On nije rekao – Imaš u Tori, u Svetom Pismu taj je tvoj bližnji. Ne, On bi ispričao priču i priča mu o Samarijancu. U drugom trenutku je imao oko sebe ljude koji su bili patnici i druge farizeje koji su stajali oko toga i slušali i svi su imali svoja pitanja i on ih vidi i hoće doći do njih i kaže: Ispričat ću vam priču. I smišlja u tom trenutku priču o nekom rasipnom sinu i njegovom starijem bratu i misleći, ovi ovdje su rasipni sinovi koji su potratili svoj život, a ovaj drugi krug, vi ste vjerni odrasli sin koji je sve radio, a ipak je bio mrzovoljni nevoljnik. I to je rekao pričom, zašto je govorio pričom? Zato što je njom lakše kazati, zato što mi moraliziramo ti nisi bio dobar, ti si mi to napravio. On to nikad tako nije radio. I u priči ljudi prepoznaju sebe. Ova izmišljena priča o sinovima je kroz 2 tisuće godina čuda učinila u ljudskom životu. U toj priči su se mnogi prepoznali, izgubljeni sin i izgubljena kćer i otkrili da se mogu vratiti. To je izmišljena priča koja ima tisu-

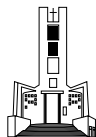

će potvrda u ljudskom životu i takve priče je smišljao. Znao da je komunicirao ne samo jezikom već i tijelom. Sjećate se kad su mu doveli ženu u preljubu i kažu: „Što ti misliš, uhvatili smo je u preljubu.“ A On nije rekao ni riječi već se sagnuo u pijesak i nešto po pijesku prstom radi. To je bio odgovor. Tijelom i gestom je odgovorio. I rekao im: „Ja ne ću doći u sukob gledajući vas oči u oči, meni nije do sukoba, vi biste sad htjeli kamenovati tu ženu, ali ja to ne želim i neću dati potvrdu, ja se otklanjam od toga.“ Oni su bili nervozni, On je odgovarao gestama. Kad su se njegovi učenici posvađali oko toga tko je najvažniji, nije ih izvikao već je došao među njih, sjeo i doveo dijete. I kaže - Evo tako vam je Kraljevstvo nebesko, ne tko će biti gore iznad drugih nego kakve oči imaš za one koji su najmanji, tako ih je učio.

Najveća gesta kako ih je učio je bila za Posljednjom večerom. Nije im dijelio lekcije već je uzeo otirač, vodu i oprao im noge i to je lekcija bez ijedne riječi. „Ja ono što vama činim to vi trebate činiti“, uljepšajte jedan drugoga, olakšajte život jedni drugima, operite tu nečistoću i ne iznosite je vani svijetu. Skinite tu nečistoću prije nego što drugi vide. Učinite drugog ljepšim, vidjet ćete kako se događa Kraljevstvo među vama kad vi jedan drugome život učinite lakšima. Tražite gdje možete drugome olakšati život. Bio je majstor komunikacije jer je povezivao život s istinom. Nije lagao. Nikome nije lagao. Imao je hrabrost za istinu. Istina nekada nije laka, ali on je znao izreći istinu bez ranjavanja. Znao je da istina mijenja život u trenutku kad mi lažemo sebe ili druge, ta laž se smjesti u naš um i uništava nas iznutra. Ljudi koji sebe lažu cijeli život u jednom trenutku se nađu bolesni, ne mogu spavati, dobiju neku psihičku bolest. Mi ne možemo živjeti bez istine. On je to činio ljudima i govorio je jezikom koji su ljudi razumjeli. Znao je dugo pričati, a onda u trenu sažme što je govorio i kaže što vam je najvažnije, to ponesite sa sobom i znao je izreći kratke rečenice i mi te rečenice pamtimo i nosimo ih sa sobom: Ne sudite da ne budete osuđeni. Primjerice: Tko kuca otvoriti će mu se, to su jednostavne riječi, ali sadrže u sebi život i on bi ih tumačio satima i onda kad bi to završio rekao bi da ponesu to sa sobom. I ljudi bi nosili sa sobom male riječi koje su im život značile. I ne bi se bojao

ponavljati da zapamte kao svi dobri učitelji. Iz ovog dolazi krupno pitanje: Kako mi govorimo? To nije pitanje da sami sebe ponižavamo, to je pitanje koje hoće jednostavno otkriti da možemo bolje. Zato što mi urastamo u svijet u kojem naše riječi proizvode uvrede u kojima psujemo i vodimo ratove riječima, smišljamo uvredljive nadimke, u kojima želimo raniti druge i to su sve stvari koje mi učimo nesvjesno, ali možemo drugačije. Kad se svjesno upustimo u pitanje kako je Isus govorio mi otkrijemo jednostavne stvari. Isus je skidao krivnju ljudima koji su na sebi nosili realnu krivnju, On bi je skidao. Nije nametao. Mi kad god netko kaže: Ti si kriv za to što mi je ovako, da nije bilo tebe sve bi bilo bolje. Mi namećemo drugima krivnju i opterećujemo ih. On je riječima iscjeljivao. Ima rana koje se mogu iscijeliti ljudskim riječima i mi smo svi mogući liječnici riječima. Svatko od nas ima snagu da riječima izliječi rane na duši drugih. Promatrajte ljude koji imaju taj dar ljekovitih riječi i učite o njih. Ima ljudi koji izreknu riječi koje djeluju kao da se srce iscjeljuje. On je hrabrio ljude svojim riječima i oni su odlazili ohrabreni da mogu moralno živjeti, da mogu biti bolji, a mi obeshrabrujemo jedni druge. On nikada to nije radio već je otkrivao u ljudima sposobnosti koje su bile skrivene i nepoznate te ih je izvlačio vani. On je svojim riječima oslobađao ljude, to mi možemo činiti, ali mi zarobljavamo ljude. Mi ih vežemo. On nas je učio da mi možemo svojim riječima driješiti. I završit ću s jednom rečenicom koja stoji u Matejevom evanđelju i pokušati ću vam je protumačiti. Isus je ispričao prisposobu o sijaču i sad je tumačio : „Svakomu koji sluša riječ o Kraljevstvu, a ne razumije dolazi Zli te otima što mu je u srcu posijano.“ To znači da je naše razumijevanje važ-

no. Završit ćemo tekstom: „Razum je, dakle, čuvar Riječi. Tko primi Riječ, a ne razumije je, neće je sačuvati. Otet će mu je Zli. Zli ne otima Riječ kao što lopov krade blago. Lopov se okoristi ukradenim. Zli od Riječi nema koristi. On nikada ne radi nekome u korist. Čak ni sebi. Njegova je korist šteta onoga komu otima Riječ. Zli ne može s Riječju ništa. Ne može je unovčiti i ne može je uništiti. Njemu Riječ ne treba. Mrzi je. Ipak, otima Riječ. Ne zato da bi je imao on a ne drugi, nego zato da je nema tko ju je primio. Ne otima da se obogati. Otima da osiromaši onoga koga je Riječ obogatila. Tko primljenu Riječ ne razumije ne može je zadržati. Tko blago ne vidi kao blago, nema blaga. Tko Riječ ne razumije, nema Riječ. Tko primi Riječ, a ne razumije je, ne opaža ni kada ni kako mu je Zli otima. Tko ima blago, a ne zna da ga ima, ne može ga sačuvati. Upita li ga tko o blagu, neće znati ni o kakvom blagu je riječ ni kada ga je primio niti kada mu je oteto. Zli ne prima Riječ, ali zna tko je prima. Ne stanuje u srcima jer srca ne pripadaju njemu. Kruži oko njih. Dočim Riječ padne u srce on vreba kako da je ugrabi. Nemoćan je pred onima koji Riječ razumiju srcem. Ako Riječ nije shvaćena, njegov je plijen. Otima je i ostavlja srce bez Riječi. Srce bez Riječi ne donosi roda. Plitko je. Tvrdo. Tupo. Zli ne traži tupa srca. Traži srca s Riječju. Privlače ga, jer ih želi orobiti i otupiti. Svijet je pun praznih i tupih srdaca koja ni ne znaju da su okradena. Riječ u srce dolazi slušanjem. Zli to zna. Zato se izvježbao u ometanju slušanja. Stvara buku. Pliva u svome tamo gdje svi buče i nitko nikoga ne čuje. Tamo je nemoguća tišina potrebna za primanje Riječi. Njeguje rastresenost. Sabran je na rastresenost i zaborav. Likuje kada mu se žrtva ne može sabrati i kada zaboravlja. Tako uništava pozornost koja prima Riječ. Množi riječi i voli zbrku mišljenja. Pocikuje od zluрадosti kada čuje tupa srca koja kriče da imaju pravo na svoje mišljenje. Tako uništava važnost Riječi. Proizvodi istine. Mnoštvo istina. Ne gasi svoje tvornice i prodaje na veliko. Kupiš jednu, dobiješ pet. Najdraže mu je ako svatko ima mnogo istina i ne može se odlučiti ni za jednu od njih. Tako Riječ postaje slična svim drugim riječima. Nevažna kao i one. Tada je više ne mora niti krasti. Siguran je da neće uhvatiti korijena i donijeti rod. Pa ipak, Ti ne prestaješ sijati. Posvuda. Odakle Ti tolika volja da daruješ Riječ i onima koji je ne razumiju? Odakle tolika upornost da to činiš uvijek iznova?

Znam. Na svojoj koži znam odgovor. Da nisi bio tako uporno rastrošan, ja bih navijek ostao prazna srca! Koliko li sam samo puta bio okraden, a da to nisam ni znao! Ipak, nakon svake otmice Ti nisi prestao sijati. Tko primi Riječ i razumije je, čuva Riječ i čuva srce i čuva razum. Tko sluša Riječ i razumije je, štiti svoje srce od otmičara Riječi i Tvoje Kraljevstvo u njemu već donosi plod.

DRUGA DUHOVNA OBNOVA

11. MJESEC

Hvaljen Isus i Marija! Srdačno vas pozdravljam, na početku ćemo se pomoliti. Za molitvu je važno da budemo svjesni da smo u Božjoj blizini i da ćemo ovo što slijedi započeti sa Njegovim imenom na nama, i s znakom križa na nama. Staviti ćemo ga svjesno. U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen. Gospodine Isuse Ti koji si znak križa, koji Si nas spasio i otkupio stavi i sada na svoj um, na svoje srce na svoje tijelo. Mi Te molimo da nas blagosloviš. Mi smo večeras ovdje zbog Tebe, jer hoćemo Tebi doći bliže, upoznat tebe, jer želimo da nas Ti prosvijetliš, te nas ozdraviš, te nas osnažiš da možemo biti istinski ljudi. Da se na nama može vidjeti slika nebeskog Oca, da možemo ispuniti ono za što smo stvoreni. Pa te molimo da nam otvoriš um i srce da tebe u tvojoj riječi možemo prepoznati da te možemo staviti u svoje srce, u svoje odnose. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.

Oni koji se dobro sjećaju, koji dobro pamte sjetit će se da smo zadnji put na početku rekli da ove tri večeri, ova tri mjeseca prije Božića ćemo posvetiti trima važnim stvarima kojima se Isus bavio dok je bio s nama. Pa smo rekli da je Isus govorio, naviještao, propovijedao. Zadnji put smo se pitali: Kako je on to govorio? Večeras ćemo se pozabaviti drugim dijelom, a to je da je Isus liječio, pa je za nas ključno, krupno pitanje: Kako je to Isus liječio? Što znače tekstovi koji govore o izlječenju za nas i naš život, a onda nam ostaje u zadnjem mjesecu prosincu pitanje: Kako je to Isus oslobađao? Jer je to treća stvar koju je On činio u svom životu. Dakle, On je došao i On je nas svojim načinom ponašanja, govora, rada, odnosa poučavao ne samo onome što On jest, kakav je on, kako mi možemo njega razumjeti kao Bogočovjeka koji je s nama u svemu jednak osim u grijehu, nego i to da nas je u tom poučavao o tome tko smo mi. Što to znači

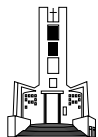
zapravo biti čovjek, što je to istinska slika čovjeka, što je to Bog zamislio uopće i kako to izgleda kad mi mislimo da smo mi Njegova stvorenja, što je on to htio s nama? Dakle, na Isusu je vrlo lako i možda najbolje vidjeti što to znači biti čovjek. To je možda prva napomena kad čitamo izvješća o ozdravljenima, da možda malo korigiramo ako je to potrebno u svojoj svijesti naše shvaćanje tih izvješća. Najčešće mi vjernici, ne naravno svojom krivnjom, više zaslugom propovjednika mislimo da su to izvješća o nekim čudesnim znakovima kako je on čudesni Bog koji čini stvari koje nitko drugi ne čini i kako je to drukčije od svega što mi činimo. Zapravo bi možda bilo pametno da mislimo da u svemu tome što On radi leži ono iskonsko ljudsko, to za što smo mi stvoreni. Tako da ozdravljena koja se događaju nisu samo znakovi po kojima mi mislimo ili možemo učiti da je On pravi Bog, nego je to otkrivanje nama tko smo mi to ljudi, što je to nama važno, što se događa kad nismo cjeloviti, što se događa kad nešto pukne, kad nešto napukne, kako se iz toga izlazi? Dakle, ne čitamo to samo kao neke znakove koji pokazuju čudesnost Isusova božanstva, nego kao ono što nam može pomoći otkriti tko smo mi to ljudi, kako možemo bolje sami sebe razumjeti i kako možemo stvarati bolje odnose s drugim ljudima. Mi naravno možemo postaviti pitanje kako je to Isus liječio i onda bi nam tu pomoglo da idemo kroz četiri evanđelja i vidimo kako su tu opisana izvješća u kojima Isus nekoga liječi. Našli bismo tamo kako Isus liječi riječju kao večeras u evanđelju: „... idite pokažite se svećenicima i putevi se očiste...“; da nekad liječi na daljinu kao sto je bio satnikov sluga pa kaže: „... idi kući sluga tvoj živi...“; da nekad to čini nekim gestom, dodiruje ljude, nekad je pravio kal pa stavio slijepcu na oči, nekad bi pljuvačkom dodirivao jezik bolesnika, i tako dalje. Imamo vrlo različitih slika, ali ja bih se večeras htio zaustaviti na jednom kratkom tekstu i na njemu nekako da odgonetnemo: Što je to sto leži iza njega kao učitelja? Luka ga prikazuje kao najvažniju stvar, kao učitelja. Koju ulogu igraju ozdravljenja? Ja ću vam zato pročitati najprije jedan kratki tekst i na njemu ćemo se zaustaviti što to sve znači i da eventualno otkrijemo što se to nas tiče, kako mi gledamo na sebe, na svoj odnos s Bogom na svoj život, riječ je o jednom tekstu iz Lukine trinaeste glave koji glasi ovako:

Jedne je subote naučavao u nekoj sinagogi. 11 Kad eto žene koja je osamnaest godina imala duha bolesti. Bila je zgrbljena i nikako se nije mogla uspraviti. 12 Kad je Isus opazi, dozva je i reče joj: »Ženo, oslobođena si svoje bolesti!« 13 I položi na nju ruke, a ona se umah uspravi i poče slaviti Boga.

14 Nadstojnik sinagoge, ozlovoljen što je Isus u subotu izliječio, govoraše mnoštvu: »Šest je dana u koje treba raditi! U te dakle dane dolazite i liječite se, a ne u dan subotnji!« 15 Odgovori mu Gospodin: »Licemjeri! Ne driješi li svaki od vas u subotu svoga vola ili magarca od jasala da ga vodi na vodu? 16 Nije li dakle i ovu kćer Abrahamovu, koju Sotona sveza evo osamnaest je već godina, trebalo odriješiti od tih spona u dan subotnji?«

17 Na te njegove riječi postidješe se svi protivnici njegovi, a sav se narod radovaše zbog svega čime se on proslavio.

Koliko god kratak ovaj tekst bio, jako je dubok i možda nam govori više stvari nego što se onako na prvi pogled čini. Kaže nam Luka da je jedne subote Isus naučavao u sinagogi. Njegov običaj bio je da subotom ide u sinagogu tako rade svi Židovi. Idu u sinagogu, slušaju tekstove pisma, slušaju značenje tih tekstova, redovito ima netko tko to mjerodavno tumači. Isus je sam tumačio, On je u svom Nazaretu dočim se vratio iz pustinje, pun Duha Svetoga došao je u sinagogu u kojoj je odrastao i tamo otvarao pisma i čitao i tumačio, iako je to bilo prilično opasno jer su ga odmah htjeli ubiti nakon tog prvog čitanja. Isus je došao u subotu u sinagogu i u sinagogi čini to što Bog inače čini, naučava. On je naučavao, to je Njegova najvažnija zadaća. Dakle Njegovo ono sto je najviše radio, išao bi ljudima. Tamo gdje su bili ljudi, u sinagogi, na trgovima, na poljima, na otvorenom, u predvorju hrama, na vrlo različitim mjestima, i poučavao ih zato što je ljudima potrebna riječ. Ljudi puno stvari ne razumiju, ne razumiju kakav je Bog potreban njima, ne razumiju kakvi su oni sami, ne razumiju što mogu napraviti da iziđu iz muke. On ih je poučavao i to je jedna od važnih stvari za naš odnos s Bogom. Mi iz tog odnosa što bliže dolazimo Njemu, više učimo, više znamo. Ima ljudi koji su po nekoj izvanjskoj vjeri vrlo neuki, nisu završili neke velike škole, ali su čitali i puštali u svoje srce Božju riječ i vrlo su pametni ljudi, vrlo su mudri ljudi jer su od Njega naučili puno stvari. Ono sto mi vidimo u ovim tekstovima koji su nam dani,

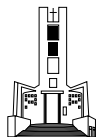
koju su kratki tekstovi u evanđeljima, vidimo da ono što Isus naučava tiče se našeg života. Tiče se tog pitanja kako živjet s običnim, svakodnevnim stvarima, kako izići na kraj s krivnjom, kako izići na kraj s nekim neprijateljem, kako izići na kraj sa bolešću? To su svakodnevna pitanja na koja nećete naići na fakultetu ekonomije pa čak ni na teološkom fakultetu. Kako ja svaki dan trebam živjeti? U svakodnevnom životu danas pušteno je da svatko sebi bude učitelj. Svatko je najbolji učitelj samom sebi, tako svijet misli. Isus nije tako mislio, On je znao da ljudima treba pomoć, ljudi obično ne znaju, ne vide osnovne stvari. To je nama svećenicima svakodnevno iskustvo. Ljudi nas pitaju primjerice: „Velečasni što da napravim muž, me prevario“, „što da napravim dijete mi je bolesno“. To je vrlo teško pitanje i za ta pitanja bi trebali sugovornika i zato je Isus poučavao. To je najvažnija stvar koju je On radio, ali On je imao oči i za drugog On je u sinagogi vidio ženu koja je osamnaest godina bila zgrbljena i nije se mogla uspraviti. Vidjeli ste nekad kad netko u kralježnici savije se naprijed i ne može se uspraviti, to je teško, to je mučno. Najprije ne izgleda bas lijepo, a i to je jako bolno. To znači da netko ima težak život, netko to nosi 18 godina i prvi detalj koji nam Luka kaže je taj da je Isus nju prvi opazio. Ne ona njega. Vjerojatno zato što joj zbog tog položaja tijela nije lako ni vidjeti kao što drugi ljudi vide. Mi kad idemo svijetom uspravljeni, kakvi već jesmo, vidimo ispred sebe, oko sebe, okrenemo glavu, ali kad je netko zgrbljen nije mu lako vidjeti. Njegov primjer onoga što može vidjeti svojim očima je vrlo uzak. Zato je vrlo važno da Isus nju vidi. Dakle to nije jedini slučaj, ali češće su ljudi dolazili Isusu i molili ga da ih ozdravi. Ponekad, On je sam vidio kome treba pomoći i sam je prvi reagirao. Kad je Isus opazi, kaže Luka, dozva je i kaže joj: „Ženo oslobođena si svoje bolesti“. Dakle On ju je prvi vidio, došao k njoj, rekao joj da ona ništa nije, ni riječi nije rekla da je netko pogleda, da je ozdravi, ali On kaže oslobođena si i onda je položio ruke na nju. Ona se uspravila i počela slaviti Boga. Da je riječ samo o jednom čudesnom ozdravljenju na kojem mi vidimo čudesnost Bogočovjeka Krista, sve bi završilo ovdje, gotovo je! Ona je došla., Isus je vidio, pomolio se, položio ruke na nju, ona se uspravila i slavi Boga i završila priča. Ali priča je šira, nijedno ozdravljenje nije ni počelo ni završilo tim da je netko bio bolestan i ozdravio, nego se tiče puno

važnijih, dubljih stvari. Luka nam kaže to je bilo u sinagogi. Sinagoga ima nadstojnika kao što župa ima župnika, nadstojnika, netko tko je odgovoran i sad tu počinje jedna druga drama koja će nam pomoći razumjeti ovu ženu, ali i oni što je Isus napravio. Nadstojnik sinagoge, kaže Luka je ozlovoljen. Vidite vrlo zanimljivu priču: u njegovu sinagogu dođe Isus, ozdravi ženu koju oni znaju, jer je osamnaest godina takvu vide, ta žena se ne može ne znati. Možda nikada nisu razgovarali s njom ali nisu mogli ne vidjeti, u jednom selu zgrbljena žena je rijedak slučaj, kad imaš i jedan slučaj svi znaju za nju. Nemoguće je ne znati. Druga stvar, kad je ona bila zgrbljena osamnaest godina kada se ispravila svima je jasno da je to nešto što je nesvakidašnje. Kako je moguće da u tom trenutku kad se žena ispravila i počela slaviti Boga, nadstojnik sinagoge na mjestu gdje se to dogodilo je ozlovoljen. Što znači ozlovoljen? Znači da je zle volje, da nije dobre volje. Žena je bila dobre volje i slavila je Boga, a on je ozlovoljen. To je za nas uputa koja kaže: Ima dobrih stvari, ima dobrih djela, ima čudesnih događaja kojima se ljudi, ne svi, kojima se neki ljudi ne mogu radovati, sa kojima se, zbog kojih se u njima budi zlovolja. Znamo za zlovolju iz Starog zavjeta i to za jednog Božjeg čovjeka, za Jonu. Jona koji je propovijedao. Obraćanje u Ninivi pa se Niniva obratila, a on postao ozlovoljen. Dakle ima dobrih obrata u ljudskim životima koji drugim ljudima smetaju. Zašto ovom nadstojniku sinagoge smeta to što je žena ozdravila? Priča je dublja nego se čini. Vi ćete na koncu teksta vidjeti da vam Luka kaže da se nadstojnik sinagoge zajedno sa svim drugima koji su bili protivnici Isusa da su se postidjeli. Ja ovaj tekst volim čitati pitajući se o tome, što je to stid? Jer cijeli tekst govori o stidu i to je ono što nam može pomoći da razumijemo sebe. Stid je jedna ljudska emocija koja se tiče našeg života, mi smo svi nekada se postidjeli. Sjećate se kad ste se postidjeli. Stid je jedna vrlo duboka emocija u čovjeku za koju možemo reći netko se stidi zbog nečega. Ovaj nadstojnik sinagoge, ozlovoljen, kaže što ga čini takvim. Kaže Luka ozlovoljen što je Isus u subotu izliječio govoraše mnoštvu: „Šest je dana u koje trebate raditi, u te dakle dane dolazite i liječite se, a ne u dan subotnji“. Što je njega pogodilo? Pogodilo ga je to da je Isus u subotu izliječio jednu ženu. Znači on je nadstojnik sinagoge, on je zabrinut za subotu i on misli Isus je prekršio subotu. Ali on ne kaže, Isusu prekršio si

subotu. On se nije okrenuo Isusu, on govori mnoštvu. Dakle on prigovara, ali ne prigovara ni ženi koja je ozdravila, niti Isusu koji ju je ozdravio, nego mnoštvu kaže dolazite u druge dane pa se liječite, ali ne u dan subotnji. Zašto on govori mnoštvu? Zašto se ne odvaži reći Isusu, na koncu mnoštvo nije prekršilo subotu? Mnoštvo nije ništa napravilo, došli su u sinagogu moliti Boga. Zašto on njima prigovara? Zašto se ne odvaži Isusu? On je ljut na Isusa, ozlovoljen time što je On napravio, ali nema snage to mu reći u lice. Prigovara, on nako poučava narod kako se treba ponašati, ali on je posve nejasan. On dva glavna aktera, Isusa i ozdravljenu ženu, isključuje i govori mnoštvu. To je jako zanimljivo, zašto je njemu mnoštvo vjernika važnije od onoga tko krši subotu? Slušajte Isusov odgovor pa će vam biti još jasnije, odgovori mu Isus: Licemjeri“. Prvo nadstojnik govori, on je jednina, a Isus kaže u množini, to znači, On je već prepoznao, nadstojnik nije sam, ima on svojih sljedbenika, on i u njihovo ime govori. Dakle ima jedna cijela grupa koja se ozlovoljila, koja se buni i Isus sada hoće da oni svi to čuju pa kaže: „Licemjeri“. I onda im kaže: „Ne odriješ li svaki od vas u subotu svoga konja ili magarca od jaslada da ga vodi na vodu“. To je dakle slika, koja kaže: „Vi ste prema životinjama bolji nego prema ljudima“. To je teška slika, nama su volovi važniji od jedne zgrbljene žene. Nama su magarci važniji od žene koju tu gledate osamnaest godina. I onda kaže rečenicu koja je jako važna: „Nije li dakle i ovu kćer Abrahamovu koju sotona sveza evo osamnaest godina trebalo riješiti tih spona na dan subotnji“. Sad gledajte različiti mentalitet, različiti sloj mišljenja. Nadstojnik ima pred sobom samo subotu koju je prekršio Isus, ali mu ništa ne smije reći, me smije ništa reći ženi, nego govori mnoštvu. A Isus vidi ženu, vidi nadstojnika i one koji su za njega, vidi mnoštvo, ali vidi i što nitko drugi ne vidi. To je čudno što Isus vidi, On vidi Boga koji je dao zakon subotnji, zna kako ga treba poštivati i na koji način tumačiti, on Abrahama jer kaže to je Abrahamova kćer, On vidi dakle cijeli Abrahamov narod i On vidi neprijatelja svih njih tu zajedno, a to je sotona. On uključuje u priču o jednom ozdravljenju puno više elemenata nego što ljudi vide. Oni su mislili, i nadstojnik je mislio žena je zgrbljena, liječite je u drugi dan i sve će biti dobro. Isus vidi da je u pitanju ne samo ona, ne samo njezina bolest, nego je u pitanju Bog, Njegov zakon, posebice dan subotnji,

Abrahamov narod i neprijatelj Boga i čovjeka, sotona. To je cijela drama, to je cijeli svijet i u toj priči, pitanje o stidu. Što je to stid? To nam je sada jedna od važnih stvari da razumijemo. Zašto se nadstojnik zajedno sa svojim sljedbenicima stidi? On se stidi pred narodom, razlog je jasan. Ta žena osamnaest godina dolazi u sinagogu i on je nije mogao izliječiti. Isus je došao jednom i izliječio je. Njega hvata stid. Drugo zbog čega se stidi, on tumači mnoštvu pred Isusom kako treba razumjeti subotu. I on otkriva da tumačeći subotu pokazuje svoju nemoć. On tumači subotu da sakrije nemoć kako on i njegovi nisu u stanju izliječiti bolesnu ženu. Onda zlorabi zakon o suboti ne bi li sakrio svoju nemoć, a Isus može izliječiti ženu i Isus poštuje subotu. Dakle imamo već dva razloga zašto se može stidjeti. Zato što nije u stanju Božjom riječju koju tumači ozdravit tu ženu i zato što Božju riječ uzima kao manipulacijsku riječ kojom daje lekcije narodu, a nema hrabrosti reći Isusu u lice što misli. Treće što mi znamo, postidio se zato što je njegov autoritet narušen. On je osjetio da je u sinagogu došao netko tko ima veći autoritet od njega. I on to ne može podnijeti, ali je on toliko velik autoritet da on to ne može ni reći, pa se srami, pa ga je stid i to ne može ići u riječ. Sad ćemo primijetiti da je njegov način govora o suboti teži prekršaj subote nego što on pripisuje Isusu. Zato što on manipulira subotom dijeleći lekcije mnoštvu, a subota je za Isusa najbolji dan kad se može pokazati Božja slava. Jer subota jest za to da ljudi proslave Boga, a kako ga najbolje proslaviti pokazala je ova žena koja se iz svoje zgrbljenosti ispravlja i slavi Boga. I ona na najbolji način slavi subotu. Naravno da se onda taj čovjek stidi pred Isusom ne može ga pogledati u oči i ne kaže mu ni jednu, jedinu riječ, a to da je Isus na njegovom mjestu u njegovoj sinagogi, njemu je još teže. Još je jedan razlog zašto se treba stidjeti, koji vjerojatno osjeća, a to je da nije vidio ženu i njezinu patnju, a vidio je zakon o suboti. To je Isusa razbjesnilo. Zato govori „licemjeri“, uzima grube riječi. To ga je razbjesnilo. Ti tumačiš zakon i ne vidiš da je taj zakon dan da ljudi iziđu iz svoje muke. Ti od tog zakona praviš još dodatnu muku, stavljajući još dodatni teret. To je Isusa razbjesnilo jer se tu izokrenula temeljna nakana zakona koji je Bog dao i koji kulminira u zakonu o suboti. Stid je prema tome, Isus je tu prilično jasan, ali mu ne kaže izravno, nego mu pokazuje da može vidjeti: Tebi je važniji tvoj autoritet

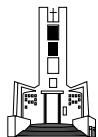
koji ti je narušen kad sam ja tu ženu ozdravio nego njezino zdravlje. Ti da spasiš svoj autoritet zlorabiš zakon i vičeš na ljude koji nisu ništa prekršili i hoćeš spasiti svoj narušeni autoritet, a zaboravljaš ono što je najvažnije. To je vrlo teško, u tom trenutku mi bismo mogli očekivati promjenu jer kad netko upadne u emociju stida, to je preokret, to je trenutak kad se stvari mijenjaju. Mi to znamo odavno, primjerice, vi ste čuli za Sokrata, velikog, pametnog čovjeka, koji je u Ateni hodao, propitki-vao ljude, pitao ih što to oni znaju, uvijek isti scenarij. O čemu god oni razgovarali koji god sugovornik bio, rekli bi da znaju ovo, da znaju oni, Sokrat ih pita, pita, i pita, sve što ih više pita, to oni manje znaju i svi dođu do točke da kažu: „joj Sokrate koja sramota, ja sam mislio da znam, ali sada ne znam“. Sokrat odgovara: „Sjajno! Bravo, sad možemo početi, jer ti sad kad si otkrio da ne znaš možeš tražiti, hajdemo tražiti što trebam naučiti kako mogu znati, sad kad si otkrio“. To je za nas jako važno, tko nikad nije bio posramljen zato što je otkrio svoje neznanje, ne zna što znači sramota. Ne zna što znači stid. U pravilu moji studenti kad su svjesni da su nešto trebali znati, a nisu znali, što naprave? Prva stvar što jest da trče na Google, odmah trče na Google. Neki se posrame i odmah nauče, dočim pročitaju, to više neće zaboraviti, zato što sram toliko duboko zahvaća, da ono što nisam znao sad vidim, to pamtim. To je dobra, dobra unutarnja pretpostavka da se promijenim. Ali stid se može preobraziti u različite emocije. Stid je osjećaj da sam u jednom trenutku sebe otkrio; da manje znam nego mislim; da sam lošiji nego što mislim; da me drugi vide u svjetlu u kojem sam mislio da se neću pokazati, otkrijem sebe u nekom stidnom momentu i volio bih propasti u zemlju da me nitko ne vidi i volio bih da toga nema. Mi taj osjećaj nelagode možemo pretvoriti u drugi osjećaj, primjerice u bijes. Kao što se dogodilo s nadstojnikom, taj osjećaj stida zbog kojeg stvari koje smo nabrojali, da mu se ne izloži, da ga izbjegne, on pretvara u bijes i viče na narod. Zato što je osjećaj stida težak, zato što ga ne želimo nositi, zato što ga se želimo osloboditi. Stid se može pretvarati u bijes, u srdžbu, u pobunu i to zato što se mi bojimo tog emotivnog stanja i želimo ga izbjeći. Lakše nam je biti bijesan nego li se stidjeti pred drugima. Stid se može pretvoriti u plašljivost, sramežljivost, u to da želim nestati, da me nema. Kad je netko posramljen onda ne može gledati drugima u oči.

Vi to točno znate kad se netko stidi, kad ga taj osjećaj zahvati, onda ne može gledati drugima u oči, onda izbjegava pogled, kao da ova zgrbljena žena slikovito i fizički pokazuje što znači biti ispunjen stidom. Hodati svijetom, ali tako da ne gledam druge u oči, tako da ne gledam otvoreno u svijet, tako da se povlačim u sebe kao da se podvrgavam, kao da se podlažem jačem, kao da želim da me se ne vidi. Za razliku od bijesa koji napreže prsa, stiska šake i hoće na neki način ući u borbu, u rat. Mi ćemo primijetiti dvije različite emocije: žena je oslobođena, uspravila se, slavi Boga, raduje se, a ovaj je ozlovoljen. Stid se često povezuje s osjećajem krivnje. Krivnja je teško stanje. Kad netko na sebi nosi krivnju, on se ponaša na sličan način kao ova zgrbljena žena. Kao da je tijelo pritisnuto nevidljivim teretom i oči također ne mogu gledati u drugoga. Taj osjećaj dubokog stida je trenutak kad je moguća promjena, kao kod Sokrata. Kad je riječ o krivnji moguće je reći trebam se pokajati, moram preuzet krivnju, moram je se riješiti. Sad imamo još jedan moment koji je nama vrlo važan zato što je stid trenutak spoznaje samog sebe, trenutak kad ja otkrivam sebe kakvog se nikad prije nisam vidio, kad mi je stid prekrila lice pa ja više ne želim takvu sliku o sebi, koju želim promijeniti. Ali to je isto tako trenutak koji mi osjećamo na sebi tjelesno. Sve su emocije tjelesne, stid i sram su emocije koje se vrlo jako pokazuju. To je jedna od vrlo jakih emocija, primjerice kad se netko posrami, zastidi, crvenilo ide u lice. Vi znate da je to jaki osjećaj na djeci, koja još nisu naučila svladavati svoje emocije, u trenu mi prepoznajemo laže li ili ne laže, kad mu kažemo u lice pa on pocrveni, pa se posrami, njegovo tijelo ga izda. Naravno da osjećaj srama je osjećaj koji se veže uz neku normu koju sam prekršio ili uz to da me netko vidio tamo gdje ja nisam htio da me vidi, ili u položaju u kojem nisam htio da me netko vidi, gdje sam bio iznenađen, kad bi najradije volio da toga nema, gdje umirem od stida i od srama, a u umrijeti ne mogu, itd. Mi ćemo znati da je to duboka i jaka emocija upravo zato što ona provocira često puta vrlo teške reakcije. Jedan od najčešćih razloga za samoubojstvo je upravo taj osjećaj da ne mogu podnijet sebe, stidim se sebe samoga, upao sam u nešto što više ne mogu nositi, nešto čega se sramim pred sobom, pred drugima i pred Bogom i kad mi je to toliko teško da mi je lakše da me nema nego da to nosim. Mi znamo ovaj osjećaj

koji nije i ne mora biti tako dubok, da se borimo sa svojim životom, nego znamo iz naše vjerničke prakse. Pretpostavljam da je svatko od vas osjećao stid i sram kad je išao na ispovijed. Ako niste osjećali, možda ispovijed nije bila baš ozbiljna. Onda idem na ispovijed: „Joj muke, onda eksperimentiramo, tražimo svećenika koji me ne zna, lakše mi je, reći ću to svoje pa ću pobjeći neće me prepoznati pa mi je nekako lakše“ ili „Pa ne moram ja to baš sve precizno kazati, mogu onako uopćeno, ne moram baš precizirati, kazat ću griješio sam protiv neke zapovijedi, možda me neće ni pitati pa ću tako lakše proći“. Ili neki treći nađu neki treći način kako izbjeći osjećaj srama: „Pa to ne osjećaju svi za grijeh pa ne moram ni ja, nije to baš neka stvar“. Drugim riječima osjećamo da je teško stajati pred drugim u istini, moram se sramiti toga što je istina onda tražim bijeg, to je jedan način. Drugi je način da kažem to je sad pravi trenutak da izađem na kraj s onim čega se sramim, da se suočim, da to uzmem pod svoju ruku, svoju kontrolu. Ako to razumijemo, razumjet ćemo da je ovaj nadstojnik imao šansu kad je Isus ozdravio ovu ženu prevladati ono što je njega mučilo. Imao je šansu slaviti Boga kao i drugi, imao je šansu otkriti da Isus ne narušava njegov autoritet, nego da on priznajući Isusa sam može rasti u autoritetu. Imao je šansu pridružiti se svima ostalima koji su slavili Boga i napraviti od svoje sinagoge jedinstvenu zajednicu u kojoj slave Boga. Ali ništa to nije napravio. Promašio je. Otišao je u drugom pravcu. Otišao je u bijes, prigovore, u sram i ostao posramljen, i on i oni koji su stajali iza njega. Svi ostali za koje Luka kaže da su išli za Isusom: „Sav narod radovaše se zbog svega čime se On proslavio“. Kad uzmemo ovaj tekst i pitamo se čemu služe ozdravljenja. Da vidimo jednu osobnu priču žene: mučila se dugo, nosila svoju bolest dugo i u trenutku kada ju je Isus opazio, oslobodila se bolesti. To je za nekoga tko je tako dugo bio bolestan vjerojatno najvažniji trenutak u njezinom životu. Kad bude pričala svoj životi, to će biti najvažnija stvar koja se dogodila u jednom trenu: „Susrela sam se s jednim koji se zvao Ješua, koji je položio na mene ruke i ja sam ozdravila. To je za mene bio susret s Bogom živim. Ja ga nikad prije nisam vidjela, nisam ništa znala o njemu, ali On mi je promijenio život“. To je priča ljudi koji su se susreli s Bogom. Njima se život promijenio. Ozdravili su i nastavili svoj život na drukčiji način. Ali Isus nikad ne ozdravlja tek tako da

bi učinio neki čudesni znak. Ovo što je napravio to je bilo zbog sinagoge, zbog onih koji su bili, nadstojnika i njegovih u sinagogi, da otkriju blizinu Božju. To je jako neobično, ljudi u sinagogi koji se bave pismom, kojima je Božja riječ najvažnija, koji druge poučavaju kako doći do Boga, kad im Bog dođe blizu imaju zatvoreno srce, bijesni su, ozlovoljeni i ništa ne vide. To je velika lekcija za vjernike i za one koji su u nekim različitim haljinama u crkvi, koji su blizu oltaru. Moguće je da promašimo i ne vidimo gdje je Bog, u kojoj blizini. Moguće je da se držimo pisma, pravila, da drugima to tumačimo, a realni, stvarni život, promijenjeni Božjom blizinom, ne vidimo i ne prepoznamo. Zbog toga je nutarnji trenutak zatvoren u srca baš ozlovoljenost. Ozlovoljenost je jedna teška bolest koja se uopće ne vidi, bolest vjernika, dobrih vjernika koji ne mogu prihvatiti da Bog čini dobro drugima, a da to nije po njihovoj mjeri, da to nije po pravilima koje oni znaju. Drugo što uočavamo je da Isus ovim ozdravljenjem pomaže ljudima da nauče slaviti Boga. Dakle ovo ozdravljenje nije samo za tu ženu, nije možda ni jedino samo za tu ženu nego je za ljude koji su bili u sinagogi da se nauče radovati tuđim dobrom. Da se nauče radovati kad Bog dođe u tuđi život, da se to njih tiče, da nauče kako Bog mijenja ljudske živote. Treće, zašto je On ozdravio ovu ženu koja je gotovo fizička slika srama i stida je da Isus pouči sve koji su tu da kad dođe Bog ne moraš se ničega sramiti, kad dođe Bog odjednom shvatiš to što jesi i kad prihvatiš to što jesi, možeš se uspraviti i živjeti svoj život u zajednici u kojoj jesi. Još jedna stvar zbog koje Isus ozdravlja je možda ta da Isus daje šansu svima onima koji su zapetljani, izmučeni, da otkriju izlaz iz toga. Mi sad primjećujemo ono što je u knjizi o Joni jako jasno rečeno, Jahvi nije bio problem obratiti pogansku Ninivu, Jahvi nije bio problem natjerati ribu da radi ono što Jahve hoće, Jahvi nije bio problem obratiti mornare, pogane na brodu, ali mu je bio problem kako Njegov prorok Jona da povjeruje i raduje se dobru, nije uspio, knjiga ne kaže da se Jona obratio, ostao je ozlovoljen. Tako to za nas znači isto iz ovoga teksta, Bogu je puno lakše ozdraviti nekoga fizički nego li promijeniti srce vjernika koji imaju ozlovoljeno srce. To je za nas krupno pitanje. Je li naše srce ozlovoljeno? Radujemo li se zaista tuđem dobru? To možemo svaki dan testirati, promatrajući ljude oko sebe, svoje susjede, svoju obitelj. Kad se nekome

dobro dogodi što se događa u mom srcu? Ako ikada osjetim ozlovoljenost, da mi nije drago da je netko uspio, što prije, čim prije, nađi načina da iz toga iziđeš, jer je to teža spona, nego li što je spona žene koja je bila zgrbljena. Posljednja stvar zbog koje Isus ozdravlja je da ovaj svijet ne promatramo samo svojim materijalnim očima. Ovaj svijet ima duhovnu stranu. Duhovna strana je Bog i Njegov zakon, duhovna strana je to da smo mi Abrahama djeca, da dolazimo od Božje avanture s izabranim narodom. Duhovna je strana da u duhu postoji neprijatelj koji nas hoće zarobiti, koji nam hoće ukrasti radost, koji nas hoće zgrčiti u tijelu, koji nam hoće oduzeti sposobnost radovanja za tuđim dobrom, koji nas hoće ozlovoljiti. Kad se netko približi Kristu, on postaje svjestan da nije samo materijalni svijet važan, nego da duhovni svijet igra veliku ulogu. Između duhovnog i materijalnog stoji emotivni smjer. To je još jedna važna lekcija. Isus ozdravlja da otkrijemo kako se nositi sa svojim emocijama. Što nam kažu emocije? Da otkrijemo što sve leži u jednoj emociji. Njih ima vrlo različitih. Mi ih ne znamo ni čitati ni prepoznati, ali bi bilo dobro otvoriti Novi zavjet, čitati kratke tekstove i otkrivati koje se emocije skrivaju unutra, kad sam ih ja oživio i kako ih mogu iz odnosa s Bogom bolje iskoristiti za svoj život. Evo to nam pokazuje da je škola o ozdravljenju puno šira nego li pitanje je li netko bolestan, je li zdrav. Ta škola se tiče cijelog duhovnog svijeta, naših ljudskih odnosa, naših podjela na one koji vode, upravljaju sinagogom, religioznim prostorom, odnosima, našeg odnosa prema ljudima koji traže pomoć i nadasve naravno našeg vrlo osobnog odnosa sa Isusom Kristom, s tim čudesnim, najneobičnijim od svih ljudi koji je živio među nama, koji je htio da gledajući Njega otkrijemo što je to nama ljudima moguće, na koji način možemo svoj život graditi i organizirati. Hvala vam na pozornosti. Završit ćemo molitvom: Zahvaljujemo ti Gospodine Isuse i želimo da ova večer bude proslava Tvoga imena i onoga što Ti činiš, s nama, među nama, za nas, pa Ti zahvaljujemo za Tvoju riječ, blizinu. Molimo Te da nam otvoriš oči, za ljude oko nas, za dobrotu koju oni čine, koju Ti donosiš u svijet. Da nam otvoriš srce da se možemo radovati s Tobom, da nam otvoriš um i duhovni svijet u koji smo uronjeni i od kojega živimo. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.

TREĆA DUHOVNA OBNOVA 12. MJESEK

I evo nas treću večer zajedno, treću nedjelju zajedno i za one dobrog pamćenja ne treba ponoviti, ali za one koji su slabog pamćenja, kao ja, ću ponoviti da smo se prvi put susreli s jednim pitanjem: Kako je Isus govorio? Drugi put je bilo pitanje: Kako je Isus liječio? Večeras imamo: Kako je Isus oslobađao? Stvari koje je Isus radio, koje su ostale u Crkvi kao zadatak da Crkva to radi u njegovu ime dakle propovijedanje, evangeliziranje, Radosna vijest, kako da dođe do ljudskog srca, iscjeljenje, zdravlje koje se tiče naših odnosa, našeg srca, naših emocija, našeg tijela.

I sad dolazimo do jednog krupnog pitanja s kojima se Isus stalno susretao je kako pomoći ljudima koji su zarobljeni, ljudima koji su pod nekom vlašću i nekom silom koja nije njihova, koja ih drži zavezane? I kakvo je to ljudsko iskustvo kad netko nije slobodan? Sloboda je jedna od najvažnijih stvari. Zašto mi osjećamo na sebi kad nema slobode kao da je nam je ukradeno nešto? Mi smo rođeni da budemo slobodni, da se možemo kretati, da možemo misliti svojom glavom, da se možemo susretati s drugim ljudima, da možemo graditi odnose. U tom se sastoji sloboda, ali kako pomoć nekom tko nije slobodan? Prvo što ćemo mi učiti je da iza neslobode stoji sila. Da nije riječ samo o nekom problemu zdravlja, već o sili koja hoće čovjeku uzeti slobodu.

Isus se s njom najprije susreo nasamo, najprije u četiri oka i to u vrlo preciznom i osjetnom trenutku Njegova života; kad je odrastao, krstio se, rastvorila se Nebesa i kad je čuo glas odozgo koji kaže: „Ti si Sin moj ljubljeni!“. Tad je ušima svo-

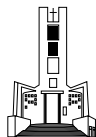
jim čuo glas koji kaže ja te volim, ti si važan, ti si dostojanstven, ti si dobrodošao, ja sam uz tebe, ne boj se što god hoće. Osjećaj da je potpuno prihvaćen i ljubljen, to je prvi znak koji nam kaže da ako hoćemo imati dobar život moramo u pozadini imati iskustvo da smo ljubljeni. Iskustvo ljudsko da su nas prihvatili roditelji, iskustvo međuljudsko da su nas prihvatili prijatelji, nadasve iskustvo da nas Bog prihvaća i voli. To što je Isus doživio na Jordanu je uputa da to nama ljudima treba, drugim riječima bez toga nećemo moći dobro ispuniti i pronaći to zašto smo stvoreni. Čovjeku je potrebno ozračje prihvaćanja i ljubavi da može rasti. Kad mu se to ukrade ne može rasti, nešto pođe krivo, ne ide dobro.

Kad god nam je netko, tko nam je davao ljubav to uskratio, mi smo u trenu kao da nas je netko iskopčao iz struje, kao da nam je netko presjekao dotok vode. Je li tako? Je li se sjećate? Roditelji vas vole, vole, vole i onda se posvađate pa vam kažu: „Odlazi od mene!“ Tebi se odsjeku noge. Imaš muža koji te voli, voli odjedanput ne voli te više. Ljudi su izluđeni. Imaš ženu koja kaže ti si moje sve odjedanput smrači lice, ti izgubiš snagu. Mi točno znamo kad nema pozadine koja nas prihvaća i voli, mi se osušimo brzo. Kao da nema vode ,kao biljka. Je li tako? Nažalost mi to znamo, nije sad da trebamo misliti: „A, kome se to dogodilo?“. Ma nema među nama nikog kome se to nije dogodilo, samo mi to nećemo kazati naglas. No u sebi znamo, to je prva pretpostavka da bez toga ne možemo rasti to je na početku Isusovog djelovanja. On će iz te snage“ Ti su ljubljeno moje dijete!“ iz te snage će moći i naviještati i liječiti i oslobađati. I s tom porukom s otvaranjem nebesa znači Nebo je nešto reklo, samo jednu rečenicu: „Ti si sin moj ljubljeno.“ Točka. Ne treba više! To je dovoljno. Odlazi u pustinju, posti 40 dana i na koncu susreće se s kim, s vragom, s napasnikom. Ako se ikad odvažite na post nemojte misliti da ćete imati velike susrete s anđelima i nebeskim stanovnicima, prije će vas dočekati vrag. On samo čeka kad će napasti, a vi se sjećate kako to izgleda. Ja ću vam samo kratko kazati što kaže Luka.

Luka kaže da je Isus pun Duha Svetoga jer ga je on ispunio kroz tu rečenicu koja je došla s neba. Pratio ga je kroz tih 40 dana kada je bio kušan. Tih 40 dana nije ništa jeo. Tek kad ti dani istekoše ogladnje. „Ako si Sin Božji, reci ovom kamenu da

postane kruhom.“ Slušajte kako vrag govori. Ovdje ćemo naučiti kakvo je to biće vrag. Zna da je malo ranije Isus čuo „Ti si sin moj ljubljeno!“ i vrag ne može reći nisi ti Sin Božji. Ne, ne! Vrag je vrlo inteligentan i lukav. Vrag kaže ako si ti Sin Božji; znači neće reći jesi ili nisi, nego će sumnjajući reći ako si, ajde ti to sad dokaži ajde se pokaži drugim riječima. Ja ću ti dati uvjete pod kojima ćeš ti dokazat da si Sin Božji. Znači tjera ga da se dokazuje pred njim da se dokazuje da je Sin Božji i to mu kaže tako da kamen pretvori u kruh: “To je lako ako si sin Božji.“, nije bit u tome da se kamen pretvori u kruh, bitno je to da on to čini na njegovu riječ, po njegovu planu. Naravno da Isus pun Duha Svetoga prozre tu lukavost vraga . Pisano je: „Ne živi čovjek samo o kruhu!“, dakle prva napast je da bude sit, da ne bude gladan. Prva je napast vrlo materijalna, to je napast koja se tiče svakog od nas. Ako hoćeš da budeš sit učini ono koje se kaže sa strane. Vi ćete primijetiti ovdje da je Isus izložen kušnji, da opaža u čemu je napast i da je odbacuje, ne svojom nego Božjom biblijskom riječi. Pisano je, u Bibliji stoji da ne živi čovjek samo o kruhu. I povede ga đavao na visoko i pokaza mu odjednom sva kraljevstva zemlje i reče mu: „Tebi ću dat svu vlast i svu slavu njihovu jer meni je dano i kome hoću dajem je. Ako se dakle pokloniš preda mnom ,sve je tvoje.“ Jos jedan put isti način govora „Ako se pokloniš“; dakle vrag ima svoj jezik. Taj jezik je dobro uočiti jer ćemo po načinu kako vrag govori prepoznati gdje je on prisutan. Vrag se ne mora pokazati u vražjem licu kako ga mi zamišljamo.

On se pokazuje u ljudskim licima ,u ljudskim silama ,u ideologijama ,ali jezik mu je isti. Mi ga po jeziku poznamo: „Ako se pokloniš ,sve je tvoje, sve ,vlast, moć ,napast moći, pokloni se samo meni i sve drugo imaš!“ Isus to odbacuje riječima: „Pisano je. Klanjaj se Gospodinu Bogu svome i njemu jedinome služi.“, dakle riječ iz Svetog Pisma i ona je važna za odbijanje napasti i ona je važna za svakog od nas. Kad god se klanjam bilo kome tko nije Bog to je pogrešno, to je uvijek pogrešno. To je prva zapovijed; jedino se Bogu čovjek klanja i jedino njemu služi. Sve drugo je krivo. Povede ga u Jeruzalem na vrh hrama i reče mu: „Ako si Sin Božji, baci se s ovog hrama dolje“. Spektakl napravi. Zamisli ti se baciš odozgo i ništa ti ne bude i svi koji dođu hram govore da nikad ništa takvo

nisu vidjeli da je to nešto što će pamtiti. Zamisli ti skočiš s vrha hrama i ništa ti ne bude, ti se i ne razbiješ. Zaboravit će na svoje patnje i boli i bit će im spektakl sjajan. Napast spektakla igre: Što ćemo se brinuti je li ti plaća velika ili mala; imaš zabavu na TV-u, imaš spektakl, neku igru, neku utakmicu.

Mi znamo šta je zabava, mi znamo da živimo u svijetu koji nam nudi zabavu do smrti, bez kraja. Vi kad biste sad sjeli kod svoje kuće, upalili svoje aparate do smrti ne biste trebali gasiti aparate, zabavljali bi vas. Dali su vam spravu kojom prosuđujete je li vam program zabavan ili nije. Pa ako nije „paf“, traži nešto novo.

Zabava, spektakl to je napast jer ja ništa ne vidim od realnosti. Zabava je spektakl koji nije realan, to je nestvaran život. Ja ne mogu skuhati dobar ručak ako sam u zabavi. Onda moram smanjiti pozornost, vrijeme kuhanja kako bi se mogao vratiti zabavi kako mi zabava ne bi pobjegla. Znači ima ljudi koji se ravnaju prema vremenima zabave. Onda mora ručak prije biti gotov jer je sad vrijeme da se bave time. To odbacuje onu, rečeno je: „Ne iskušavaj Gospodina Boga svoga“ i kaže Luka: „Pošto iscrpi sve kušnje“, dakle davao je, iscrpio sve. (kruh dakle materija, moć, vlast i spektakl).

To zapravo zahvaća sve moguće napasti. On se udalji od njega do druge prilike. Što smo naučili ovdje o toj sili koja zarobljava čovjeka? Dakle zahvaća te kad si slab i postavlja ti sumnju da si prihvaćen, da si voljen, da te Bog voli. Naučili smo kako govori: „Ako si, ako si“; sumnja u to što jesi i naučili smo da hoće iscrpiti sve kušnje, da te uhvati nije davao mir. Ne umiri se on nakon prve kušnje. Pa te napada da popiješ pivo, a ti ga ne popiješ, pa ima on vremena, njemu se uopće ne spava, on će sve kušnje iscrpiti. Ali naučili smo jezik!

Kad budete čitali na koncu Lukina evanđelja zbivanja na Golgoti, tamo ne ćete vidjeti vruga. Uostalom u pustinji ga nitko nije vidio osim Isusa, ali ćete čuti njegov jezik kojeg sad ponavljaju redom glavari, vojnici. Oni koji su na Golgoti redom ponavljaju: „Ako si Sin Božji siđi s križa.“ Drugim riječima, vrug je prisutan, a nitko ga nije vidio. Oni govore vražje riječi, nitko ne zna da su vražje riječi. Zato će Isus s križa reći: „Oprosti im jer ne znaju što čine.“ Ne znaju što govore. Oni govore vražje riječi, a ne znaju da su sluge postale vruga. Ne znaju to, a On to zna jer je On čuo đavla, kad su bili u četiri oka. I zna da ovi ponavljaju njegove

riječi, njegov način govora, na isti način kako on govori u pustinji.

To su stvari koje smo naučili iz ovog prvog susreta iz kojeg Isus nije još nikoga oslobodio ali se upoznao sa silom koja zarobljava čovjeka. Međutim, On je nakon završenog vremena u pustinji, nakon 40 dana vratio se u Nazaret i počinje Njegovo poslanje. Čim se vratio u Nazaret, odlazi u subotu u sinagogu. U sinagogi se skupljaju ljudi na molitvu. To jutro će on otvoriti svitak proroka Izaije, pronaći mjesto koje će pročitati i pročitati će ga. Slušajte što je našao: „Duh Gospodnji na Meni je.“ To je bilo prije 40 dana kad se otvorilo nebo i Duh Gospodnji sišao je i čuo taj glas i Duh Ga Gospodnji poveo u pustinju.

Sad kaže: „Duh Gospodnji na meni je.“ Nije ga ostavio, ostao je s Njim. „Jer me pomaza, On me posla blagovjesnikom biti siromasima, proglasiti sužnjima oslobođenje. Dakle, On je poslan osloboditi zarobljene. Vid slijepima poslan je liječiti. I onda još jedan put se ponavlja: „Na slobodu pustiti potlačene.“ Dva puta u Izaijinom tekstu, gdje Isus kaže: „To je zapisano za me, ima 600 godina to je zapisano, sad ste to čuli i to je pisano za ovaj trenutak.“

On se prepoznaje u tekstu koji dolazi iz daleka i kaže: „To je moje poslanje.“ Dolazi im s vijestima, siromasima, dolazi ih iscijeliti, ozdravljati i dolazi oslobađati sužnje. Dolazi onima koji su zarobljeni, dolazi ih pustiti u slobodu. Koji su to ljudi? Bilo ih je više.

Evanđelja opisuju više ljudi koji su bili zarobljeni, nisu bili bolesni nego su bili zarobljeni. Ja bih se zaustavio na jednoj od njih, ona ima ime, na njoj možemo vidjeti što znači biti zarobljen i što znači biti oslobođen. Luka malo kasnije u osmom poglavlju kaže: „Zatim zareda obilaziti gradom i selom propovijedajući naviještajući evanđelje o Kraljevstvu Božjem. Bila su s Njim dvanaestorica i neke žene koje bijahu izliječene od zlih duhova i bolesti. Marija zvana Magdalena iz koje bijaše izagnao sedam zloduha.“

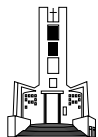
Dakle Marija Magdalena dok se nije susrela s Isusom imala je život u kojem nije bila gospodarica svoga života. Njezinim životom su gospodarile tuđe sile, bilo ih je sedam i imaju ime i bili su to đavli. Njezin život je bio pod njezinom vlašću. Kako izgleda život kad ti nisi gospodar nego netko drugi i to netko tko je vrlo zao. Znači, ti bi htio reći

dobre riječi, ali s tvojih usta izlaze psovke, izlaze grube riječi, izlaze prokletstva, izlaze oštre riječi. Ti kad otvoriš usta, tvoja volja ništa ne znači i ti samo vrijeđaš ljude.

Tvoj jezik nije slobodan. Susreli ste ljude koji nemaju slobodan jezik. Ne mogu reći dobre riječi, nego njihove riječi uvijek su krute, grube, pune prokletstva. Ima ljudi koji ne znaju nikakvu dobru riječ, nego kad idu van potjerati kokoši, onda ih proklinju. Kad susretnu djecu, proklinju ih. Svoju djecu vlastitu: Prokleta bila, nikad se ne udala ili ne znam, čuli ste sve to. To je neslobodan život. Iza te neslobode stoji sila koja nije vidljiva i koja čovjeku ne dopušta da ima slobodan jezik. Ti hoćeš misliti svojom glavom, ali ti ne možeš misliti. Tebi se nameću misli koje nisu tvoje. Ti bi htio imati dobre misli. Ti bi htio imati dobre misli o drugim ljudima, ali kaže: Gledaj kako se obukla, gledaj na šta liči, ona ništa ne valja. Tebi je glava puna teških misli. Opterećen si mislima koje nisu tvoje, koje nisu dobre i nisu slobodne. Ne možeš ih se osloboditi, ti bi htio spavati, ali to ne ide. Ti bi htio imat slobodno srce, slobodne emocije, voljeti, ali tebi neka sila ne dopušta da ti imaš emocije ljubavi nego te tjera u mržnju, u srdžbu, u negativne emocije i to širiš oko sebe. Šta god takneš u životu, ti nisi slobodan. Kakav je to život? To je grozan život. Ti ljudi hoće ljubav, ali tjeraju sve oko sebe. Tko god im se približi, nabode se na bodljike. Onda nakon nekog vremena bježi. Među nama ima ljudi koji su našli nekoga tko im se čini drag, ali su za kratko vrijeme otkrili što god ja taknem bode me! Onda su se razišli. Jer je takav život nemoguć, takav život je bio Marije Magdalene. Izluđen, neslobodni život. Onda u jednom trenutku se susretne s njim. I prvi put u životu bude slobodna. Može misliti svoje misli, osjećati ljubav, izgovarati tople riječi, može raditi i ići kamo hoće. Prvi put se osjeća slobodno. To je za Mariju Magdalenu bilo kao rođenje, kao izlazak iz zatvora. I što je napravila? Jedino što je mogla. Išla za njim. Jer je ona skopčala - Kad je On tu, ja sam slobodna. Ona to više nije htjela ispustiti iz ruku. Nju više ništa nije zanimalo i mi znamo da je njoj sloboda toliko važna da kad je ja nađem ja je ne želim pustiti. Ako je moja sloboda samo tamo gdje je On, ja ću biti tamo gdje je On. Ništa više. Ona je imala grozno iskustvo neslobodnog života i iskustvo oslobođenja. Sad dođe Marija Magdalena prepoznati sva-

kog tko je zarobljen. Kad pođe za Isusom, odmah će znati koji su zarobljeni kao što je ona bila. Ona će znati što se događa u njima, prepoznati će te sile koje su nju držale zarobljenom. Bit će istovremeno sretna jer tih sila više nema u njenom životu, postale su nemoćne i spriječio ih je On. On im ne da blizu. Zbog toga je ona slobodna. Luka nam kaže u jednoj kratkoj rečenici, da je Isus izagnao iz nje sedam zlih duhova. To je slika koja kaže da je te sile nisu držale zarobljene izvana, već iznutra. Slobodu izvana možemo rezati izvana, ako netko stavi nekakve konope za ruke mogu tražiti nekog da mi to sreže. Ali slobodu iznutra mogu imati samo iznutra. Tko je zarobljen iznutra, mora dobiti slobodu iznutra. To znači da je Isus te sile koje su se skrile iza njenog lica, koje nitko nije vidio, i svi su mislili da to što govori ona govori, to što radi ona radi. Ona je znala da to nije ona, ali to nije mogla pokazati. Ona nije znala što ona može jer ona nije mogla ništa. Tim silama je naredio da idu vani i ona je ostala slobodna. Ne znam jeste ikad susreli ljude koji su imali istu muku da su zarobljeni iznutra. Njima je jako teško. To je zamka, grozan život. Svaka izvanjska muka je lakša od nutarnje zarobljenosti. Izvanjsku muku, pa makneš se na koncu, odeš negdje, imaš neko utočište. Ali kad si zarobljen iznutra, nigdje nema mjesta gdje si ti slobodan jer tvoje ropstvo s tobom ide. Ne možeš se odvojiti od toga. Zato je to što Isus radio za te ljude bio jedini izlaz. On bi došao i jednom svojom riječi naredio tim silama i one bi nestale. E sada je to važno da razumijemo još nešto. Proći će tri godine. Marija Magdalena će poći za Isusom, bit će blizu, gledati što radi, slušati će, pratit će sve i u jednom trenu treće godine doći će to preko noći, strahovita promjena neprijateljstava prema njemu. Uхватit će ga, na brzinu ga osuditi, odvesti na Golgotu, pribiti na križ i pokopati u grob. To je moralo biti strahovito brzo za Mariju Magdalenu. Kad je On pokopan, svi su koji su bili blizu njezinom učitelji, našli se na istom mjestu, bio je Šabat i nije se smjelo ići na groblje. Ali kad je prošao Šabat, prvog dana nakon toga, današnja nedjelja, kad se pojavi prva zvijezda, Marija Magdalena trči na grob. Zašto ne netko drugi? Zašto ona? Zašto ne Petar, Ivan, zašto ne druge žene? Zašto ona najranije, još za mraka? Zato što su svi drugi imali kamo vratiti se. Petar je ostavio lađu, on se može vratit na nju i ponovo ribariti. Drugi su isto tako imali svoje mreže, svoj posao i obitelj.

Mogu se vratit nazad, bili su tri godine u jednoj avanturi, završila je loše, grozno, ali imaju kamo se vratiti. Kamo će se Marija Magdalena vratiti? Ono što je bilo prije učitelja, to je bilo grozno to je bio pakao! Ona čuje da taj pakao viče: O nema ga više, sad si opet naša! Njoj kuca pakao na vrata i ona nema kamo i za nju je posve jasno - Ako sam bila samo slobodna u njegovoj blizini, ja idem sad tamo gdje je On, makar bio mrtav, ali tamo gdje je On meni je najbolje, to je jedino mjesto gdje mogu biti slobodna i odlazi na grob. Što nalazi? Užas. To nije ni u snu mogla sanjati, pa ne znamo da su ga ubili, nego ni tijela nema. Tijelo su ukrali i grob je prazan. Dakle za nju više nema nijednog mjesta na svijetu gdje može biti slobodna

Ona je ostala potpuno izručena paklu koji je bio daleko samo uz učitelja, a sad nema niti njegova tijela. To je za nju bilo najgore iskustvo. Što radi? Trči nazad i kaže Petru i Ivanu: „Ukrali su učitelja! Ukrali su učitelja i ne znamo gdje je.“ Ivan piše da Petar trči, Ivan trči, dolaze na grob. Ivan prvi dolazi pa pušta Petra koji ulazi i nalaze prazan grob. I kaže Ivan: Povjerovaše! Što? Povjerovaše da Marija Magdalena kaže istinu, ukrali su tijelo. Nema ga. I što rade? Vraćaju se nazad. Marija se ne vraća nazad. Ona nema kamo. Ona je izluđena žena, ona ima samo to što je ostalo od njega, tog više nema i ona plače. Stoji na groblju i plače. Pročitati ću o susretu, to je jedan od najnježnijih susreta uopće u Novom zavjetu. Dakle, Marija je ostala sama i kaže joj Isus: „Ženo, što plačeš, koga tražiš?“ Misleći da je to vrtlar, reče: „Gospodine ako si ga ti odnio reci mi gdje si ga stavio, ja ću ga opet uzeti.“ Dakle ona u plaču i šoku ne prepoznaje Uskrslog. Ali to nije samo zbog suza već zato što je Uskrsli isti i drukčiji. Svi koji su susreli Uskrslog u početku ga ne prepoznaju već ga prepoznaju po nečem drugom. Sad će nam Ivan kazati kako je ona njega prepoznala, to je tako nježno napisano: Kaže joj Isus: „Marijo.“ Ona se okrene te će mu hebrejski: „Rabuni.“ Što znači učitelju.

Dakle ona Isusa kojeg ne prepoznaje, on kaže Marijo, a ona kaže Rabuni. I sve je jasno. Ne treba tumačiti ništa kako to. Kad Isus kaže Marijo, to nije samo da on kaže njezino ime. Već kad on kaže, ona čuje više od imena. Ona čuje to što mi svi čujemo. To je glas, naš glas je čudo jedno. Naš glas je jedna zvučna iskaznica kao što je moj prst, otisak koji je jedinstven i moj. Pa me policija može

prepoznati među milijardama drugih i reći to samo imaš ti, tako i moj glas, jedincat kao i svaki drugi vaš glas. Glas je drugim riječima iskaznica osobe. Stoga kad vi budete kod kuće, pa netko iziđe iz kuće pa povuče vrata, zaboravi ključ, pa pozvoni na vrata i zvoni i vi kažete: Tko je? On kaže: Ja! To može niti svatko, ali mi ne čujemo svašta, mi čujemo glas i mi po glasu odmah znamo ili kad vas netko nazove nakon tri dana i kaže: „Evo sam te nazvao samo da te čujem.“

Ne mora reći tko je. Dovoljan je samo glas. Kad Marija čuje svoje ime Njegovim glasom, njoj je posve jasno da je to Učitelj. Jer nju nitko nikad nitko drugi tako nije zvao, jer u Njegovom glasu ona čuje svoje ime kako ga nigdje drugo nije čula. I mi znamo da ima ljudi kad kažu naše ime da smo mi sasvim drukčiji. Dovoljno je da netko kaže moje ime, da taj netko bude značajan da ja znam da sam prihvaćen, da sam voljen, da je on blizu, sve mi je jasno. Drugo što vi znate, kada zovete telefonom svoje dijete koje studira u Zadru kažete: „Hoću da ti čujem glas“ i kada ono odgovori: „Evo tu sam“, vi odmah znate je li gladno, je li mu nešto fali, je li položilo ispit, je li nije položilo ispit. Vi sve znate iz toga što ono kaže tu sam. Nekoliko bezveznih riječi i mi čujemo sve. Ja nekad svojim studentima dam zadatak da zatvore oči kad ja govorim i kažem sad recite što ste sve saznali iz toga što ja govorim, ali ne po sadržaju toga što ja govorim, nego samo po glasu. Onda oni nabrajaju: „Znamo da ste muško, da imate preko 60 godina, znamo da ste temperamentni, iz Dalmacije...Dakle otkrivaju puno stvari koje ja nikad nisam rekao, one su zapisane u mom glasu. Glas je čudo jedno. Isus kaže: „Marijo“. Kada budete imali vremena za molitvu možete moliti tako da uzmete sebi petnaest minuta i počnete oslušivati kako tvoje ime zvuči u Isusovom glasu. Kako će te On zovnuti kada se budete susreli. Kakvim imenom i kako to zvuči. Probajte. Možda otkrijete štogod važnoga, jer je u glasu vezan naš odnos. Kada vidim dvoje ljudi koji se vole i zovu se nekim posebnim imenom ili nekim imenom koje im je važno, pa se posvađaju. Onda ćete čuti da se to ime ili ne izgovara ili se izgovara sasvim drukčije. Onda glas odaje da još nije stvar posložena na dobro. To je čudo što mi sve glasom prenesemo. Glas je iskaznica. I drugo, mi znamo kako je Marija Magdalena Njega zvala. Ne „Rabi“, nego „Rabini“. Ne „Učitelju“, „Rabi“

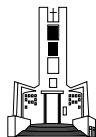
je učitelj. „Rabini“ je neki vrlo intimni način da zovneš svoga učitelja. Sad gledajte, ona je tražila kontakt s mrtvim tijelom, da bi mogla proživjeti tu blizinu pakla koji se ponovno pojavljuje u njezinom životu. A Isus je pita: „Ženo zašto plačeš, koga tražiš?“. Kakva su to pitanja? Nekoga pitati na grobu zašto plače, a učitelj joj ubijen i tijelo ukradeno. Je li to suvišno pitanje? I drugo pitanje koga tražiš? Nama postaje jasno da Marija mora razbistriti koga ona zapravo traži. Ona je tražila mrtvo tijelo. I nije ga našla. Isus joj hoće reći da to što ona traži, to neće više nikad naći. Ali tvoje srce nije ni tražilo mrtvo tijelo, ti u principu ne želiš mrtvo tijelo i grob. Ti u principu želiš živoga. A njega ćeš dobiti, ne više onakvog kakvog si ti zamišljala, nego posve drugačijeg. Dok se razvija ovaj razgovor kaže joj Isus: „Ne zadržavaj se sa mnom, pusti me, još ne uzidoh k Ocu, nego idi mojoj braći i javi im.“ Dakle u susretu s Njime ona dobiva zadatak i ona je oslobođena nutarnje potrebe da se uhvati za mrtvo tijelo i čuva ga. Kad je otkrila da je On živ, On kaže: „Idi navijesti mojoj braći“ i ona odlazi slobodna, nije u strahu da će je ponovno uhvatiti sile iz podzemlja nego zna On je živ i gdje god ja budem, On će biti sa mnom. Ja se više ne moram držati čvrsto za Njega, ona je sad dobila još veću slobodu nego je imala. U početku je dobila slobodu da je bila slobodna uz Njega, sad se ne mora držat Njega jer će On bit posvuda, a ona će bit slobodna. To je strahovito važna vijest za one koji su zarobljeni. Iz susreta s Njime mogu se osloboditi iznutra, ali mogu dobiti slobodu da budu potpuno slobodni jer je On živ, On je posvuda. Ovo je iskustvo jedne žene.

Marija Magdalena je otišla slobodna i tako je postala nešto što je nama vrlo neobično. Što je nama, nekako izmučena, vrlo važno. Ona je postala apostolima apostola“. Dakle apostoli su prvi saznali da je Isus uskrsnuo zato što im je to rekla Marija Magdalena. A ona im je to rekla jer je ona prva tražila gdje je On. To je tražila zbog svoje nutarnje muke koju je proživjela dok Njega nije susrela. Što nas to uči? Uči nas nešto jako važno. Ima puno ljudi koji su zarobljeni ne znamo zbog čega. Nešto se dogodi. Ne znamo zašto je Marija Magdalena bila zarobljena, nemamo pojma. Ali mi znamo da je u jednom trenutku susreta s Isusom bila oslobođena. Nakon oslobođenja, imala je puno dublji, intimniji odnos s Bogom i ima zada-

tak pomoći drugima da dođu do njega. Nitko takvo dobro ne može svjedočiti o tome tko je Učitelj, kao onaj koji je doživio da ga je učitelj oslobodio. Jeste ikada susreli ljude koji su se oslobodili od bilo kojeg ropstva zato što su susreli Boga i znate da oni ne mogu ne svjedočiti. Da oni to ne mogu skriti. Oni to ne mogu tajiti jer je to njihov život i da je to najvažnija poruka i da iz njih i kroz njih dolazi vijest o tome da Isus do onih kojima je to potrebno. I mi se vraćamo na početak, a to je da se oslobođenje pretvara u prenošenje radosne vijesti. Rekli smo da je Isus naviještao, liječio i oslobađao. Sad kad otkrijemo da je Isus oslobađao, oni oslobođeni idu naviještati, navještaju da je Isus blizu da liječi i da On oslobađa.

Opažate li da to ide zajedno. Ta tri dijela, to što je Crkvi dano, to što je Isus radio, to što prelazi na one koji su sami iskusili, to što oni koji naviještaju opažaju kako ljudi pronalaze puninu života, oslobođenje i kako se to uvijek iznova povezuje. Za nas je jako važno razumjeti da oslobođeni naviještaju drugima da je Isus živ, da iscjeljuje i da oslobađa. Mi u Novom zavjetu imamo puno izvještaja o zarobljenim ljudima koji su bili zarobljeni na različite načine. Imamo različite načine kako im je Isus pomagao. Ako budete tražili naći ćete primjerice, oca koji je došao jer je imao sina koji ima nečistog duha. Ili ćete naći ženu koja je imala kćer koja je imala nečistog duha. Ili ćete naći pojedinca koji je imao cijelu legiju, nitko ga nije mogao zauzdati ili smiriti, koji je bio zarobljenik iz Garaze. Mi ćemo naći različite Isusove reakcije nakon oslobođenja. Neki su išli za Njim kao Marija Magdalena, druge je vratio kući. Ono što je On radio to je bilo znakovito. Dakle gdje je Isus oslobađao?

Na trgovima, javno, gdje su ljudi bili oko njege. Svi su oni vidjeli svojim očima što znači biti zarobljen i oslobođen. Oni koji su to vidjeli, kažu nam evanđelisti kad god bi netko bio oslobođen slavili bi Boga. Eto još jedna pouka za nas da oslobođenje nije samo oslobođenje nekog zarobljenog čovjeka da on može biti slobodan nego je to za drug, za zajednicu. Upućeno im je da mogu otkriti Boga u stvarnom životu i da ga mogu slaviti zbog te blizine. Oslobođenje se događa na vrlo različite načine. Mi znamo da u Katoličkoj Crkvi postoje ljudi zarobljeni nekim strastima. Koji su zarobljeni u glavi, mislima, emocijama, nekim stvarima. Ali ima i ljudi koji su zarobljeni silama koje mi ne

vidimo, ali su one iznutra vrlo brutalne i ljudima uništavaju život. Za njih postoji oslobođenje i za njih postoji prostor u Crkvi i to je ono što nam je Isus ostavio i to je ono što Crkva čini. To se radi na različite načine, u različitim biskupijama drukčije, ali za nas je jako važno da ljude koji su zarobljeni ne ostavimo same nego da tražimo rješenje. Tražimo i kucamo gdje im se može pomoći. Jedna od najvažnijih stvari je da razumijemo da je Isus došao donijeti oslobođenje za sve zarobljene, da je to Njegova misija i da ta misija pada u samo srce Crkve. Da nije dovoljno naviještati, da nije dovolj-

no moliti za ozdravljenje, nego da treba moliti i tražiti oslobođenje onih koji su zarobljeni. Možda naš zadatak osim da molimo za njih je i sličan Mariji Magdaleni. Da do njih, ljudima kojim to treba dođe vijest da ima oslobođenja. Možda mi možemo prenijeti tu vijest, možda možemo pomoći da ljudima dođe vijest da ima izlaza iz toga. Evo ja bih vam sugerirao da otvorite oči na zarobljenosti, možda u vlastitom životu. Molite Boga da vas oslobodi. Otvorite oči za zarobljenosti u svojoj blizini i da pokušate kada budete čitali evanđelje otkrivati kako je to Isus radio i kako to spada na Crkvu u današnjem vremenu i što mi tu možemo.

IZLET ČITAČA I ČISTAČICA

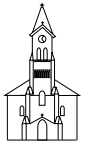
U nedjelju 19. rujna 2021. dogovorno je stigla u župu sv. Franje Asiškoga skupina od 54 suradnice i suradnika iz župe Bezgrješnoga Začeca B. D. Marije iz Posušja pod vodstvom župnoga vikara fra Milana Lončara. Nakon kratkoga odmora i razgledanja župne crkve i groblja pokraj nje, kao i nove mrtvačnice u izgradnji, te fotografiranja za uspomenu sudjelovali su s vjernicima ove župe na pučkoj svetoj misi jer su oni svi i vjernici pa i hodočasnici.

Misno slavlje predvodio je fra Milan uz suslavljenje mjesnoga župnika don Ilije Drmića. Ministrirala su četiri ministranta, a prvo čitanje, psalam i poslanicu čitali su dvoje gostiju iz Posušja, koji i u svojoj župnoj crkvi sudjeluju u toj lektorskoj službi Crkve, a Molitvu vjernika izmolila je u ime svih nazočnih vjernika župljanka Ivana Ćurković. Pjevači Župnoga zbora, što ga uvježbava Milan Krolo, pjevali su sve dijelove mise i kao i uvijek, oduševili su sve na ovome misnom slavlju, napose goste i njihova predvoditelja.

Fra Milan je održao propovijed na temelju nedjeljnoga evanđeoskoga odlomka iz Markova evanđelja, u kojem se govori o mucu, smrti i uskrsnuću našega Gospodina Isusa, kao i o tome tko je najveći, tko je prvi. Isus je na to pitanje dao svoj

odgovor koji glasi: “Ako tko želi biti prvi, neka bude od svih posljednji i svima poslužitelj!” (Mk 9,35). Drugim riječima rečeno prvi je ustvari onaj vrijedni posljednji i vjerni sluga. Nije prvi onaj u našem svakidašnjem poimanju prema natjecanjima u športu na olimpijadama i na drugi način, nego ovaj Isusov govor daje nam istinitu sliku prvoga u pravom poimanju i smislu. Isus je uzeo dijete, postavio ga posred njih, zagrlio ga i rekao svojim učenicima da svatko tko primi u Isusovo ime jedno ovakvo dijete, prima samoga Isusa. I tko prima i prihvaća Isusa, ustvari prima i prihvaća onoga koji ga je poslao, a to je Otac nebeski. U svemu ovome očituje se ona ljudska i kršćanska veličina, o čemu su trebali razmišljati tadašnji Isusovi učenici, a to trebaju usvojiti i današnji njegovi sljedbenici i nasljedovatelji. Isusov zagrljaj djeteta fra Milan je povezo sa zagrljajima roditelja svoje djece, a iz ovoga je izvukao jaku misao o potrebi povećanja nataliteta, odnosno rađanja, držanja u naručju i grljenja djece u našem hrvatskom narodu.

Isrekao je također i nekoliko misli o sv. Franji ovome sabranome narodu u crkvi koja je njemu posvećena. Podsjetio je vjernike da je 17. rujna proslavljen blagdan Rane sv. Franje. Ovaj svetac

Crkve molio je da se poistovjeti s Kristom, a ta molitva glasi: "Gospodine! Neka mi se duša oduleći od svega što je pod nebom i neka me posve obuzme vatrena i slatka snaga tvoje ljubavi: da umrem od ljubavi ljubeći tebe koji si umro od ljubavi ljubeći mene."

La Verna je zapravo brdo u brdima, a izvija se iz prostrane visoravni. S jedne joj se strane prilazi blagim usponom, a s druge je strane kao poduprta klisurama, visokima i do 40 metara. Na jednoj se takvoj klisuri diže Kapela stigmata ili svetih rana, na mjestu gdje je Franjo primio rane Isusove 1224. god. Ovaj svetac doživio je suraspeće s Kristom iz čega se napaja ta mistika na izvorima tajne križa, koju je snažno odredio sv. Pavao: "S Kristom sam raspet na križ: Živim, ali ne više ja, nego u meni živi Krist." (Gal 2,19-20). La Verna predstavlja najviši uspon Franjine i franjevačke mistike.

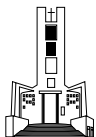
dama, poticaj na duhovni rast, a budući da naša duhovna obnova za proslavu našega nebeskoga zaštitnika, što su ga odabrali naši preci i mi uvijek sve više i više prihvaćamo, traje od blagdana Rana sv. Franje 17. rujna do proslave našega zaštitnika 4. listopada. Nakon mise uslijedio je ručak u restoranu Kamenica na raskrižju puteva: Tomislavgrad - Split - Makarska - Livno, te nedaleko od stećaka na Igljiću.

Poslije ručka, hodočasnici iz Posušja otputovali su u Karmel sv. Ilije, gdje ih je dočekaao i pozdravio časni brat Vlado Vuković objasnivši sve znamenitosti ovoga Karmela: kapelicu sv. Terezije Avilske i crkvu sv. Ilije s umjetničkim uradcima akademskoga kipara Ilije Skočibušića, muzej starina s narodnim nošnjama, samostansko dvorište s kapelicama i vrtom perunika te Kristovim grobom. Od Karmela putovanje je krenulo dalje oko Buškoga

Župnik je pozdravio ove drage goste govoreći da je već godinu dana u ovoj župi sv. Franje nakon što je doživio iskustvo života i vjere u Viru, koji je proslavio 150. obljetnicu od uspostave župe sv. Jure, kao i u župama cijeloga posušskog kraja i dekanata: Zagorju, Vinjanima, Posušju, Posuškom Gracu, Rakitnu i Sutini. Zahvalio im je na dolasku i sudjelovanju u ovome nedjeljnom euharistijskom slavlju koje je uvijek, a napose u ovakvim prigo-

jezera do Ekosela Grabovica, Podhuma i do Rašeljaka. Don Ilija je bio vodič i tumačio im je nastanak župa u ovom dijelu Duvanjskoga dekanata, ističući neke znamenitosti u svezi s gradnjom crkvi i njihovim umjetničkim djelima: vitrajima, kipovima, križnim putovima, povijesnim knjigama i dr. Od Rašeljaka ovi dragi gosti uputili su se u Posušje s mnogo lijepih dojmova iz ovoga kraja.

PROSLAVA TIJELOVA

Presveto Trojstvo je Bog Otac, Sin i Duh Sveti. Jedan Bog i tri Božanske Osobe koje nam se svakodnevno daruju u sakramentu Euharistije. Tako nas upravo blagdan Tijelova, odnosno Svetkovina Presvetog Tijela i Krvi Kristove podsjeća na Veliki četvrtak i ustanovljenje Euharistije, najvećeg i najsvetijeg događaja na ovozemaljskom životu i pozivaju na poklon pred tim Vječnim Misterijem.

Isus nam kroz Euharistiju daje sebe u cijelosti kako bi nam pružio mir, utjehu i ljubav te nam tako obećava da će biti s nama u sve dane do svršetka svijeta. Tako svakim danom iznova imamo priliku susresti se s Njim u ovom sakramentu, otvoriti mu vrata svoga srca i dopustiti mu da ondje pronađe svoje stalno boravište.

Upravo smo zbog toga i ove godine tradicionalno započeli svetkovinu Tijelova sv. misom na groblju Martića Križ. Ove je godine misno slavlje predvodio naš biskup mons. Petar Palić. Kroz svoju propovijed je istaknuo prvenstveno važnost sv. mise gdje nam se Isus Krist daje u svojoj cijelosti, a upravo je ovaj događaj savršen za početak svakog novog tjedna. Prekrasno je u novi dan ili tjedan ući s Gospodinom koji je između Boga i čovjeka postavio jedan nepromjenjivi i vječan Savez. No, kako kaže, promatrajući Euharistiju ljudskim očima ne može uvijek sve biti savršeno jer čovjek nije i ne može biti svjestan onoga što se događa tije-

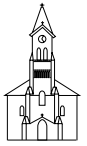

kom sv. mise. On može samo vjerovati i moliti se Gospodu da barem pokuša shvatiti pravi smisao ovog sakramenta.

Nakon Euharistije, svečana procesija je s Presvetim krenula ulicama našega grada. Slavili smo Gospoda molitvom, pjesmom i čitanjima. Procesija se također sastojala od četiri postaje koje su tematski određene i koje odražavaju određene dijelove Euharistije. Na prvoj smo postaji slušali Ivanovo Evanđelje gdje Bog govori: „Kruh koji ću ja dati tijelo je moje – za život svijeta“, što nam potvrđuje Kristovu trajnu prisutnost i Euharistijsku žrtvu. Druga postaja nam donosi Lukino evanđelje u kojem Kristovom zahvalom i blagoslovom kruh i vino postaju pravo Tijelo i Krv Kristova. Upravo nas je Isus predanjem Tijela i prolijevanjem Krvi u potpunosti otkupio te nam svakodnevno daje priliku da ga ponovno primimo. Na trećoj i četvrtoj postaji smo slušali dio iz prve poslanice Korinćanima gdje nam Isus daruje sebe kao dar ljubavi i traži da ga primimo u ljubavi i čistoći srca te da zajedno budemo jedno tijelo, jedno srce i jedna duša međusobno povezani upravo Njim.

Nakon procesije je uslijedio svečani blagoslov koji je ujedno bio i završni dio ove svetkovine. Zahvaljujemo svemogućem Bogu na ovom divnom danu, kao i svim dobrim ljudima koji su na bilo koji način pružili svoju pomoć.

VELIKA GOSPA

U našoj župi tradicionalno je proslavljena svetkovina Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo – **Velika Gospa**. Vjernici Veliku Gospu prepoznaju u poniznoj službenici koja je prihvatila Božji izazov i svoj život uskladila s Božjom riječju: “**Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!**” Prema katoličkoj teologiji, Kristova majka Marija uznesena je na nebo. Nauk o Marijinu uznesenju na nebo proglasio je 1. studenog 1950. papa Pio XII.

Službenom proglašenju prethodila je duga tradicija slavljenja, stara kao i samo kršćanstvo. Kao i svake godine tako i ove naša je župa organizirala slavlje devetnice na čast te svetkovine. Kroz devetnicu promišljali smo o **Božjoj riječi**, koja je bila misao i vodilja svih ovih dana. Svakog dana devetnice vjernici su imali priliku ispovjediti se, a bile su i pobožnosti krunice. Prije početka svete mise molila se molitva devetnice na čast Velike Gospe koju su predmolili fratri naše župne kuće.

1. dan: petak, 6. kolovoza (Preobraženje Gospodinovo), prvu večer Devetnice svetu misu predvodio je don Vinko Nenadić, a tema je “**Godina Božje riječi**”. Mladomisnik don Vinko je na početku svoje propovijedi naglasio kako je ovo godina Božje riječi. Koliko mi ljudi možemo držati do riječi? Riječ ima bitnu ulogu u međuljudskom odnosu prvenstveno za razumijevanje, a onda i za djelovanje. Božja riječ! Što mi to govori? Što za mene osobno znači? Koliko imamo doticaja s Božjom riječi u svom životu? Ova pitanja pozivaju nas na duboko razmišljanje. Čitamo li Bibliju? Čitanjem, meditiranjem sigurno nećemo ostati duhovno siromašni i prazni. Božja riječ toliko je prisutna među nama da nismo ni svjesni toga. Pa se pitamo jesmo li usredotočeni na to. Ona je živa, suvremena, aktualna, iako je na papiru i davno napisana te i dan danas djeluje, zna nas pogoditi. Trebamo se otvoriti Božjoj riječi, razmatrati i oslušivati što nam Bog kroz Bibliju poručuje. Božja riječ treba biti izvor našeg djelovanja, izvor duhovne i osobne hrane od kojeg ćemo dobivati energiju za naš katolički život. Samo istinski kršćanski vjernici hrane se Božjom riječju, rastu u njezinu razumijevanju, ponizno joj služe, stalno

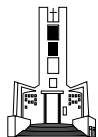
VELIKA GOSPA
(NEDELJA, 15. KOLOVOZA)
ISPOVIJEDANJE POCINJE U 6.00 SATI.
SVETE MISE SU U: 7.00, 9.00, 11.00 I 19.00 SATI.
SREDISNJE MISNO SLAVLJE JE U 11.00 SATI.
MISNO SLAVLJE PREDVODI:
MONS. MARKO SEMREN
POMOĆNI BANJALUČKI BISKUP

PROGRAM DEVETNICE
DANI, TEMA, PREDVODITELJI I PRILAGODBA, PREDVODITELJI DEVETNICE U 19.00 SATI

- DAN: PETAK, 6. KOLOVOZA (PREOBRABEŽENJE GOSPODINOVO);
TEMA: „GODINA BOŽJE RIJEČI“
SV. MISU PREDVODI: FRA TOMISLAV CRNOGORAC, MLADOMISNIK
DEVETNICU PREDMOLI: FRA JOZO HRKAC
- DAN: SUBOTA, 7. KOLOVOZA
TEMA: „BOŽJA RIJEČ I LJUDSKA RIJEČ“
SV. MISU PREDVODI: DON VINKO NENADIĆ, MLADOMISNIK
DEVETNICU PREDMOLI: FRA ROBERT PELJIČ
- DAN: NEDELJA, 8. KOLOVOZA
TEMA: „SVETI JOSIP I BOŽJA RIJEČ“
SV. MISU PREDVODI: DON DOMAGOJ MARKIĆ
DEVETNICU PREDMOLI: FRA ANTE LEXO
- DAN: PONEDELJAK, 9. KOLOVOZA (SV. TEREZIJA OD KRIŽA);
TEMA: „BOŽJA RIJEČ I KRŠĆANIN DANAS“
SV. MISU PREDVODI: FRA GORAN ČORLIKA, ŽUPNIK U VELJACIMA
DEVETNICU PREDMOLI: FRA MILAN LONČAR
- DAN: UTORAK, 10. KOLOVOZA
TEMA: „SVETI FRANJO I BOŽJA RIJEČ“
SV. MISU PREDVODI: FRA TOMISLAV PULIĆ, ŽUPNI VIKAR U BAKITNU
DEVETNICU PREDMOLI: FRA IVAN LANDEKA
- DAN: SRIJEDA, 11. KOLOVOZA (SV. KLARA ASIŠKA);
TEMA: „BOŽJA RIJEČ I KRŠĆANIN DANAS“
SV. MISU PREDVODI: FRA FRANO MURŠIĆ, VOJNI KAPELAN
DEVETNICU PREDMOLI: FRA MLADEN VUKIĆ
- DAN: ČETVRTAK, 12. KOLOVOZA
TEMA: „BUDITE NE SAMO SLUŠATELJI NEGO I VRŠITELJI BOŽJE RIJEČI“
SV. MISU PREDVODI: FRA IGNACIJE ALEGIĆ, ŽUPNIK U RASNU
DEVETNICU PREDMOLI: FRA JOZO HRKAC
- DAN: PETAK, 13. KOLOVOZA
TEMA: „GOSPODINE, KOME DA IDEMO, TI IMAS RIJEČI ŽIVOTA
VJEČNOGA“
SV. MISU PREDVODI: DON MARIJN KREŠIĆ, ŽUPNIK U VIRU
DEVETNICU PREDMOLI: FRA ROBERT PELJIČ
- DAN: SUBOTA, 14. KOLOVOZA
UOČICA VELIKE GOSPE;
SV. MISU PREDVODI: MONS. MARKO SEMREN, POMOĆNI BISKUP
BANJALUČKI
DEVETNICU PREDMOLI: FRA MLADEN VUKIĆ
Nakon sv. mise blagoslov djece u narodnim predmetaj

oslušuju Božji govor, svjedoče, navješćuju poruku Pisma i tako se posvećuju, a to je uvijek važno, a posebno u vrijeme kada se širi pojava relativizma. Posebno je istaknuo sv. Jeronima koji je dao veliki značaj Božjoj riječi. Prvi u povijesti i sada, jedini čovjek koji je Europu ujedinio slovom Božje riječi i Kristovim svetim križem. Njegovo djelo, latinski prijevod Biblije – Vulgata, prešla je u opću uporabu u katoličkoj crkvi. Smatrao je i vodio se time da: « **Krista može upoznati samo onaj tko poznaje Pismo, odnosno tko ne pozna Pismo ne pozna Krista.**»

2. dan: subota, 7. kolovoza, drugu večer Devetnice svetu misu predvodio je mladomisnik fra Tomislav Crnogorac, a tema je “**Božja riječ i ljudska riječ**“. Fra Tomislav je pojasnio kako se prema II. Vatikanski saboru u crkvi nalaze dva stola, stol riječi i stol kruha, te da su oba od jednake važnosti te kao što pričest primamo pažljivo da nam nijedna čestica ne bi ispala, tako i riječ koja se čita na misi ne bi trebala otići u zaborav. Misaoni život

je središte ljudskog života, a samo čovjek se razlikuje od svega po tome što mu je dana sposobnost riječi, to da može misliti, a o tome što i kako mislimo ovisi naš život. Tako često zaboravljamo kako nam nije dano tek usputno nego kao uzvišeni dar naše naravi te trebamo služiti uzvišenom smislu života. Mi smo, nažalost, toliko rastreseni, misli nam često lutaju što je izvor svih naših poteškoća. Bog nam je poslao svoga Sina da bismo mogli naučiti živjeti u zajedništvu s Bogom. Savršeno jedinstvo je najprije jedinstvo misli i duha, ljubavi i srca, što se prenosi na savršen sklad govora i djelovanja. Nismo ni svjesni snage riječi, pa često ne možemo podnijeti ni tišinu u kojoj često možemo oslušivati Boga. Fra Tomislav je pozvao roditelje da budu pažljivi u odabiru riječi upućenih svojoj djeci te da budu svjesni da će ta riječ kad tad doći do njihova srca. Misli i riječi su kao sjeme drveća i cvijeća raspršeno po svom vrtu, te će dati onakav i onoliko ploda koliko zasijemo. Pozvao je djecu i mlade da svaki dan provedu čitajući Božju riječ jer su svi talenti i mudrosti života satkani u Bibliji te jedino tako možemo otvoriti svoje srce za blagoslov koji će ozdraviti i promijeniti naš život, ljubav će rasti, a koliko smo veliki u ljubavi zapravo toliko smo i veliki. Također nas je pozvao da se oslobodimo od raka našeg društva, psovke. Od Boga smo dobili najveći dar **riječ**, a čovjek ono najsvetije što je dobio na dar, samog Boga vrijeđa. Pozvao nas je da otvorimo svoja srca da iz njih progovori živa vjera u našeg nebeskog Oca.

3. dan: *nedjelja 8. kolovoza*, treću večer Devetnice svetu misu predslavio je don Domagoj Markić, biskupov tajnik, a tema je bila “**Sveti Josip i Božja riječ**”. Don Domagoj nam je kroz ovu temu povezo život sv. Josipa i Božju riječ. Pozvao nas je da se i mi upitamo što je Božja riječ u našem životu, ima li je? Razmišljajući o sv. Josipu i Božjoj riječi po Svetom pismu i Evanđelju možemo vidjeti kako sv. Josip puno više sluša nego što govori. Sv. Josip cijeli svoj život oblikuje onako kako mu Bog govori, sve je podredio Božjoj volji. Četiri mu puta Bog kroz san ukazuje što da radi: u prvom sanu Bog mu govori da uzme Mariju za svoju ženu i da je dijete začeto po Duhu Svetom, drugi san da nakon rođenja djeteta ide u Egipat, treći san da se vrati, četvrti san da se vrati u Galileju, a sv. Josip sluša Boga bez ikakvog pogovora, bez sumnje, u tišini, poslušnosti. Zasiurno mu nije bilo lako jer

je i on bio samo čovjek, ali imao je odnos s Bogom. Izgradio ga je. A kakav mi imamo odnos s Bogom, kako ga gradimo? Čujemo li što nam Bog govori, možemo li oslušivati Boga, dajemo li mu svoga vremena, puštamo li Božju riječ da uđe u naše srce i koliko vjerujemo u Božju riječ? Riječi koje se čitaju na svetoj misi trebamo poslušati, njima nam Bog hoće nešto reći. Don Domagoj nas je pozvao da damo sve od sebe da Božja riječ dođe u naše srce u potpunosti, da ima efekta, da prvo slušamo pa tek onda govorimo i djelujemo, da uspostavimo odnos s Bogom, oslušujemo što nam Bog želi reći te da poput sv. Josipa imamo hrabrosti svoj život graditi onako kako Bog želi.

4. dan: *ponedjeljak 9. kolovoza*, četvrtu večer Devetnice svetu misu predslavio je fra Goran Ćorluka, a tema je bila “**BDM i Božja riječ**”. Fra Goran je započeo svoju propovijed riječima evanđelja svetog Ivana: *U početku bijaše Riječ, Riječ bijaše od Boga, Riječ bijaše Bog* i tako nam približio sami značaj riječi te kako u jednom danu izgovorimo mnogo besmislenih, nepotrebnih riječi, a kako ih je malo zapravo svetih. Riječi su postale nebitne, ono što drugima govorimo ili kunemo se uopće ne mora biti istina. Svete su riječi one koje označavaju nekoga ili nešto što je nama vrijedno. Kako se često pravimo da ne čujemo kad neko psuje Boga, jednostavno ne reagiramo. Jedna riječ u kojoj je sadržana cijela naša vjera je Isus Krist, riječ koja silazi s neba u naš dom. Kad je Bog odlučio izmiriti se s ovim svijetom poslao je svoga Sina preko BDM, a BDM je na to rekla: *Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po Tvojim riječi...* dopustila je Bogu da se on preko nje proslavi i od toga trenutka važan joj je bio samo Bog, gospodar njenog života. Nije joj bilo nakon toga lako, nigdje nije bila dobrodošla, ali BDM nije ni u jednom trenutku posustala, vjerovala je da uz Boga ne može biti izgubljena, slušala je i živjela u sjeni, za sebe nije tražila ništa. Mi vjerujemo, ali u nama uvijek postoji ono neko **ali**. A kod Marije, naše majke toga nije bilo. Isus nam ne može pomoći ako ne vjerujemo, ako smo zatvorili vrata svoga srca. Vjerujemo li? Zašto nas je strah toga da budemo njihovi svjedoci, da njima uzvratimo ljubav. Savršena su ljubav Bog i BDM prema svakome čovjeku, a tu ljubav treba uzvratiti. Prava ljubav BDM ne bi nas trebala gušiti osim ako smo u teškom grijehu koji je oklop, uteg koji nas vuče u propast. BDM zagovara nas kod

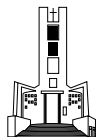
Oca da i mi budemo spremni i sposobni prihvatiti Boga u svoj život, o Bogu razmišljati, primiti ga u svoju obitelj, dopustiti da posveti nas i naše domove i sve ono što radimo. Fra Goran nas je na kraju pozvao da nam BDM bude životni putokaz jer samo u njoj imamo našu nebesku majku, onu koja plače nad našim suzama, onu koju bole naši padovi, onoj koja nama želi pomoći nositi svaki naš križ te da u njoj nađemo svoje utočište i lijek od svakog zla.

5. dan: utorak 10. kolovoza, peti dan Devetnice svetu misu predvodio je Fra Tomislav Puljić temom “**Sveti Franjo i Božja riječ**”. Fra Tomislav je u svojoj dosta nadahnutoj propovijedi progovorio o svetom Franji i kako je Božja riječ oblikovala njegov život. U Starom zavjetu primjećujemo kako Bog izravno govori izabranim ljudima i oni prenose poruke drugima, dok u Novom zavjetu ta riječ postala je tijelo, osobom Isusa Krista ili vječnom riječju koja postaje odgovor na sva ljudska traženja i vrhunac Božje ljubavi darovana ovome svijetu. Život sv. Franje obilježen je na jedan poseban način, njegov susret s Božjom riječju postaje susret sa stvarnim živim Bogom. Sv. Franjo je uživao, tj. *preživao* Božju riječ da bi osjetio njenu slast i tek tako kada se prebire Božja riječ u svom srcu može biti plodonosna. Pozivao je na čitanje Svetog pisma i u njemu tražiti lijek za svoje poteškoće. Upoznati Krista raspeta i siromašna bila je njegova misao vodilja kroz život. Svoju braću je pozivao na posebno poštovanje prema Svetom pismu i Euharistiji. Nije bio samo poštovatelj Božje riječi, nego i izvršitelj, u svakom trenutku konzultirao se s Gospodinom u Evanđelju. Riječ Božja otkrila mu je plan Gospodinov, a i u času smrti tražio je da mu se čita odlomak Psalm: *Iz dubine vapim tebi Gospodine* i umire s psalmom na usnama i Božjom riječju u svom srcu i duši. Fra Tomislav nas je pozvao da se zapitamo što je s nama danas? Na koji način Božja riječ oblikuje naš život? Pogrješno ili preslobodno razumijevamo Božju riječ i zapovijedi? Naša vjera u Krista ne odnosi se samo na naš molitveni život, vjera nije hobi, vjera je život. Zapitajmo se gdje je Isus u našem svakodnevnom životu, na našim radnim mjestima, školi, ulici, lokalima jer mi smo svugdje i uvijek vjernici, pa ponašamo li se tako? Svjesni smo da grijeh čovjeku ne da mira, lako se udaljava od Boga. Pohlepa i sebičnost su postali otrovi

današnjeg društva. Zašto? Božja riječ je odsutna. Na izgled sve je savršeno, lijepo, a nikada zapravo nije bilo gore. Ljudi na razne načine pokušavaju umiriti svoju savjest, ali to ne ide tako jer jedino Bog to može ako mu se predaš putem Božje riječi, Euharistije, ispovijedi. Pozvao nas je da nam ova Devetnica bude ispit savjesti, da ne budemo samo slušatelji nego da budemo poput sv. Franje vršitelji Božje riječi. Trudimo se što više vremena provoditi s Biblijom te da primjer svetog Franje pomogne na tom putu izučavanja i življenja Božje riječi te da preko BDM možemo doći do Isusa.

6. dan: srijeda 11. kolovoza, (sv. Klara Asiška), šesti dan devetnice svetu misu je slavio fra Frano Musić, biskupski vikar za MUP Republike Hrvatske, a tema je bila “**Božja riječ i kršćanin danas**”. U razmišljanju u središte je stavljena Božja riječ kao izvor i uvjet vjerničkog života. Fra Frano je podsjetio da Božja riječ podrazumijeva slušanje i vršenje otvorenosti, slušatelj se lako pretvara u vršitelja i glasnika, u suprotno Božja riječ ni ljudska ne će imati ploda. Božja riječ upućuje nas na Božji govor da Bog govori, otvara se, objavljuje sebe samoga i stupa u dijalog s čovjekom. Božja riječ postaje pojašnjenje zagonetke ljudske egzistencije, ljudskog postojanja. Čovjek po prihvaćanju Božje riječi i otvorenosti za djelovanje Duha svetoga može razumjeti samoga sebe. Božja riječ se ne suprostavlja čovjeku nego ga pročišćava, osvjetljava i dovodi do ispunjenja. Vjera izrasta iz slušanja Božje riječi i postaje susretom s Bogom kojem se povjerava vlastiti život, a Božja riječ otkriva i dramatičnu mogućnost čovjekove slobode da odbaci dijalog s Bogom i tako dolazi do grijeha. Posljedice su teške. Isusova poslušnost do smrti na križu rasvjetljava do kraja čovjekov grijeh neposlušnosti i opiranja Božjoj volji, njegova poslušnost stvara

novi savez između Boga i čovjeka i daruje čovjeku mogućnost pomirenja. BDM je u svojoj poslušnosti primjer savršenog odnosa između Božje riječi i vjere. Mi danas nismo spremni prihvatiti Božju volju, priklonili smo se lakšim putevima. U današnjim izazovnim vremenima uskladiti život po Božjoj riječi teže je nego ikada. Duh relativizma ciljano rastače temeljne vrijednosti, sumnja se u sve, averzija je prema trpljenju, uspostavlja se nova ljestvica prihvaćanja, slabija je čežnja za smislom. Postavlja se pitanje gdje pronaći pravi put? Aktualna svjetska kriza s korona virusom, tragični događaji, požari, poplave, potresi, mnoštva izazova i nejasnoća, pitanja na koja nema odgovora snažno pritišće čovjeka, na vidjelo izlaze sve neke lažne sigurnosti na kojima se gradila budućnost i polako, ali sigurno čovjek se povlači u samoga sebe. Teško je naći razloge za optimizam. Ali samo s Bogom se sve može. Treba biti i ostati kršćanin, biti Kristov, slijediti Ga, dati se oblikovati i voditi Božjom riječju nije lako, ali je neprocjenjivo blago. Neka nam bude primjer sv. Klara Asiška koja progovara i osluškuje Božju riječ te se pridružuje sv. Franji, želi sve ostaviti i umrijeti svijetu da bi živjela za vječnost. Božji govor je uvijek snažan i uvijek traži odgovor.

7. dan: četvrtak 12. kolovoza, sedmi dan devetnice svetu misu je predvodio fra Ignacije Alerić, a tema je bila **“Budite vršitelji riječi, a ne samo slušatelji”**. *Budite vršitelji riječi, a ne samo slušatelji zavaravajući sami sebe*, ono što je apostol Jakov napisao kršćanima svoga vremena važeće je kršćanima svih vremena. Osoba koja je srcem i dušom slušala Božju riječ, ponizno i predano je vršila, to je bila BDM, puna milosti. Od najranije dobi slušala je Božju riječ preko svojih roditelja, zatim u hramu, kasnije kao odrasla žena i majka riječ koju je propovijedao njen Sin. Sva je bila uronje-

na u slušanje Božje riječi. Sve počinje od slušanja i poslušnosti od djetinjstva kada slušamo roditelja, od škole do svećenika koji nam propovijedaju i tumače Božju riječ, dijele sakramente preko kojih primamo milosti i darove od Boga, oni koji su kao ljestve koje nam služe da se uspinjemo visoko, kao most koji povezuje dvije obale, a valja nam prijeći životnu rijeku jer na drugoj obali nas čeka Obećana zemlja. Kao pravi primjer fra Ignacije nam je naveo dvije sestre iz Novog zavjeta, Martu, dobru i marljivu djevojku i Mariju, grješnicu koju su Božje riječi obratile i koja je postala primjer u vršenju Božje volje. Isto tako naveo je primjer i sv. Terezije od križa koja je u srcu čula Božju riječ i sprovela je u djelo. Postavljamo pitanje: Jesmo li mi kršćani od križa? Nosimo li mi i kako svoj križ? Sveti apostol Jakov nastavlja svoju misao: *Bogoljubnost čista i neokaljana jest zauzimati se za sirote i udovice u njihovoj nevolji, čuvati se neokaljanim od ovoga svijeta*, a to je jedini pravi put kojim su išli sveci, najsigurniji put na Nebo. Treba izbjegavati grješne prigode, ponude ovoga svijeta koje uglavnom dolaze preko raznih medija koji nama ljudima nude brza rješenja, život bez križa, dva tri koraka do sreće. Mnogi kršćani nažalost nasjedaju. Temeljne dvije stvari u kršćanstvu su križ i ljubav, to dvoje je nerazdvojno. Ne postoji dobar kršćanin bez križa. Isus je na sebe uzeo ono što je najbolje za nas, iz ljubavi za nas uzeo svoj križ. Treba biti kršćanin koji moli, posti i čini razne pokore i odricanja jer jedino ako se time poslužimo možemo tako do Boga. Kad ti je teško ipak s ljubavlju nosi svoj križ jer ako bježiš od svoga križa tada ga treba prihvatiti. Osobna i obiteljska molitva je naš najsigurniji put i snaga da ono što čujemo, što je riječ Božja to da u djelu izvršimo. Molitva, post i pokora to je ono što nas vodi Bogu, a to nam uvijek ponavlja BDM, naša majka, naša Gospa preko Međugorja.

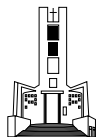

8. dan: petak 13. kolovoza, osmi dan devetnice svetu misu predslavio je don Marin Krešić, a tema je bila **“Gospodine, kamo da idemo? Ti imaš riječi života vječnoga.»** Don Marin je u dosta srčanoj propovijedi naglasio da je Božja riječ snažna i uvijek nam progovara. Biblija i Božja riječ imaju odgovore na sva naša životna pitanja, u radosti i žalosti. Povezao je to s malo neobičnom stvari, koja je nažalost istinita, mobitelom. Kako smo postali toliko opterećeni njime da ga stalno nosimo sa sobom, stalno gledamo, i kad bi probali tako s Biblijom kao s mobitelom, ali ne. Nažalost, Bibliju ne otvaramo, možda ne znamo ni gdje nam je, kupi možda negdje prašinu. Kad bi u životu prazne naše duhovne baterije života, punili Bogom i vjerom. Koja literatura je danas najčitanija? Portali, tabloidi, mentalitet koji vodi račun o tuđem životu pa tako često i živimo takav život da gledamo što će nam drugi reći, a ne što nam Bog govori. Nažalost, mnogi kršćani tako lako napuštaju Isusa, napuštaju Crkvu, ne treba im Isus, zadržavaju se uz Isusa samo onoliko koliko im je potrebno. Što mi tražimo od Isusa? Kome da idemo? Mnogi traže danas rješenje svojih životnih problema u klanjanju lažnim bogovima svijeta: moći, novcu, uživanjima, laganom životu, životu bez napora, bez patnje, sve možemo imati, a ako nemamo Boga sve propada, ne vrijedi. Gospodine nemamo kamo nego tebi, ti nas nisi nikada razočarao, uvijek si nam ostao vjeran, pomoz nam Isuse da ostanemo uz tebe. Sve prolazi, a Božja riječ ostaje. Kad se čovjek udalji od Boga obitelj je u rasulu bez čvrstoće, raspada se. Umorni smo od života, zbog sebe samih, razočarani zbog neuspjeha, puni smo muke, jada, umorni od loših vijesti. Ne znamo čitati znakove vremena, mnogi ne osjećaju potrebu za Bogom i za Crkvom i ova pandemija je pokazala kako smo jadni i krhki bez Boga. Bojimo se jednog virusa kojeg ne vidimo, a ne bojimo se Boga kojeg ne vidimo i možemo raditi što hoćemo. Nestala je radost života, a nastupila je razočaranost, žalost, nezadovoljstvo. Radostan je onaj koji zna da je život borba da se sa ljubavlju pobjeđuje, sretan si ako si Isusov. Treba znati izabrati pravi put, a to je put Isusa Krista. Don Marin je pozvao roditelje da odgajaju svoju djecu da idu Isusu jer on ima riječ života vječnoga, da savjetuju, govore. Pozvao je i mlade da se čuvaju poroka ovoga svi-

jeta koji vrebaju na svakom uglu da ih udalje od Boga. I na kraju preporučio je vitamin za dušu, da se sjetimo lijepih trenutaka svoga života te da ispunimo glavu radošću i lijepim mislima, srce pomirljivošću, dobrotom, radošću i ljubavlju, a usta radošću i osmjehom, da dignemo pogled prema Bogu i sve će biti bolje, prihvatiti i zavoljeti Božju riječ, njome se hraniti, svjedočiti o njoj, a u tome neka nam pomogne naša nebeska majka, BDM.

9. dan: subota 14. kolovoza, uočnica Velike Gospe. Na uočnicu Velike Gospe devetnica je počela u 18.00 sati na Martića križu. Odatle se krenulo s Gospinim kipom gradskim ulicama prema crkvi gdje je slavljena sveta misa. Svetu misu slavio je mons. Marko Semren, pomoćni biskup banjalučki. Mons. Semren je u svojoj propovijedi naglasio kako slaveći uočnicu svoje zaštitnice BDM možemo ponovno otkriti radost vjere u sebi i da iznova pronademo zanos za prenošenje vjere kako su nam to stoljećima činili naši fratri, svećenici, naši preci s koljena na koljeno, radost i zanos u vjeri koja se svjedoči i prenosi drugima. Za svaki dan suzu za svačiju bol, smiješak za svačiju radost, oprostjenje za svaku uvredu, ruku ispruženu za svaku potrebu, srce za svakoga čovjeka, molitvu za svaku nevolju, misao Bogu upravljenu *želim vršiti volju tvoju*. Uznesenje BDM ili uzlazak u nebo je dan kada je naša majka Marija završila svoj zemni život i prešla u slavu svoga nebeskog Oca. Uzor je crkvi, svakom pojedincu, izazov i poziv svima da krenemo njezinim stopama, stopama vjere i predanju Božjoj volji. Krist je ostavio Crkvi trostruki dar: svoju Božansku riječ i u njoj istinu o Bogu i čovjeku, sama sebe u Euharistiji i svoju majku. Blaženi su oni koji slušaju i vrše Božju riječ, po njoj žive i djeluju. Mi živimo danas i nekako smo

na to navikli da jedno mislimo, drugo govorimo dok treće radimo, a nasuprot tomu Isus ističe jedinstvo misli, riječi i djela. Slavimo BDM jer je bila osoba vrhunske vjere, vjerovala u pobjedu dobra i istinu. Vjernik je onaj koji vjeruje da nitko na ovome svijetu ne može zaustaviti pobjedu dobra i istine, onaj koji je čvrsto i nepokolebljivo uvjeren da zlo razara, onaj koji zna da istina pobjeđuje, onaj koji se ne boji svoje tjelesne smrti. Danas smo siti svih ratova i revolucija. Ono što je Isus htio, a slijedili ga učenici i njegova majka je *tiha revolucija* koja može donijeti istinsku promjenu nabolje, a Isus ih je najbolje opisao u svojim prisposodobama i usporedio s pšeničnim zrnom koje donosi obilat plod. Tako i čovjek ako istinski vjeruje i svjedoči je postiže obilan život koji nam svjedoči BDM. Uznesenje BDM mora oživjeti našu vjeru, dubinsku povezanost s Gospodinom, želju da ga slijedimo. Molimo Boga da po zagovoru BDM stignemo u slavu uskrsnuća po Kristu Gospodinu našem te tako prenesimo i našem naraštaju tu vjeru. Mons. Semren je pozvao mlade ljude da oko sebe sve prihvaćaju Kristovim srcem, da se ne prepuštaju negativnim mislima, da su oni proljeće katoličke crkve i hrvatskog naroda te da budu odgovorni prema sebi, Bogu i domovini. BDM može nam i treba biti svjetlo života te vjerom u Bogu i služenju životu u obitelji možemo naći puninu života vršenjem Njegove svete volje.

15. kolovoza, blagdan Uznesenja Blažene Djevice Marije, prije početka svete mise pjevane su litanije i procesija s Gospinim kipom išla je oko stare crkve. Svetu misu je slavio pomoćni biskup banjalučki fra Marko Semren koji nam je svojom propovijedi pobliže ukazao to što slavimo svetkovinom uznesenja BDM, dan njenog ulaska u Nebo, dan kad je prešla u slavu svoga Nebeskog Oca. Mi smo ljudi vjere i nade u bolje sutra, a da bi čovjek ispunio svoj poziv i ostvario životnu zadaću koja mu je povjerena, zbog njegove slabosti potrebna mu je pomoć i zagovor zaštitnika kojem se zavjetuje i koji ga čuva od zla u vremenitom i vječnom smislu. U današnjem Evanđelju Marija govori kao proročica o oslobođenju čovjeka, o Bogu osloboditelju, o Božjoj ljubavi koja oslobađa čovjeka. To je nova slika Boga i ona predstavlja najveću revoluciju u povijesti čovječanstva. Ta revolucija je promjena slike Boga jer lažne slike Boga zarobljuju čovjeka, glavni su izvor tlačenja ljudi, a nazivamo ih idolima. Ljudi pretvaraju i Boga u idola, stvaraju

neke nove idole, a sve to se događa jer smo stvorili nove bogove: kapitala, novca, moći, strasti, institucija, ja. Moć koja se temelji na idolima opasnija je od svake druge moći. Oni koji su zaljubljeni u moć proizvode nove idole da bi vladali nad drugim ljudima i nad cijelim društvom. Idolatrija nije neki neutralni fenomen nego dio vladajuće moći, društvena pojava koja prožima ljude i dušu. Potrebna je vjera u istinitog Boga, Boga osloboditelja. Oslobođenje od idolatrije nije samo duhovno i osobno nego ima svoju dubinsku dimenziju. Marijino uznesenje znak je naše nade. Pozvani smo na blaženstvo koje Marija živi zajedno s Gospodinom Isusom u Očevoj kući. Naš život na ovome svijetu je hodočašće prema Nebu po kojem napredujemo u vjeri prema vječnom blaženstvu. BDM je znak naše nade, a s Marijom smo na putu prema nebu, a nema drugog puta do Neba nego slijediti Isusa. Marija je prva i najsavršenija sljedbenica Isusa, hrabro je stajala pod križem, s Marijom slijedimo Isusa na putu blaženstva. Uznesenje BDM mora oživjeti našu vjeru, dubinsku povezanost s Isusom, želju da ga slijedimo. Ovaj dan nas poziva da osluhnemo što nam Bog govori preko naše prošlosti, što nam govori u sadašnjosti i na što nas poziva u budućnosti, a On nas potiče na povratak našim izvorima, na temeljitu duhovnu obnovu kako bismo se pripremili na nove izazove u Crkvi i svijetu, na zahvalnost Bogu i onima koji nas vode Bogu. Fra Marko nas je pozvao da vjerujemo u Božju providnost kako bi obnovili svoju obitelj, župu, općinu i domovinu. Bog nas čuje, uslišava i zato na svetkovinu Velike Gospe i Dan općine Posušje molimo po zagovoru BDM: ***Gospodine uzmi me od mene, uzmi od mene sve što me priječi tebi, Gospodine daj mi sve što me dovodi tebi, Gospodine uzmi me od mene i daj me sebi...***

Na koncu ovog svečanog slavlja župljanima se obratio i posuški župnik fra Mladen Vukšić koji se zahvalio Svemogućem Bogu i našoj nebeskoj zaštitnici Blaženoj Djevici Mariji na svim danima devetnice, na današnjem danu i na svim milostima od Boga. Zahvalio se svima onima koji su na bilo kakav način doprinijeli ovim svečanostima: svećenicima propovjednicima i onima koji su ispovijedali, moliteljima krunice, prakaratorima, čitačima, ministrantima, pjevačima, maturantima koji su nosili kip BDM, tehničkom osoblju, radiju Posušje i policiji.

PREDSTAVLJENI „RJEČNIK MOGA DJETINJSTVA ILITI RJEČNIK IDIOMA MOGA ZAVIČAJA“ I „O MORU I VODAMA“

Dvije knjige fra Vlade Lončara: „Rječnik moga djetinjstva iliti rječnik idioma moga zavičaja“ i „O moru i vodama“ predstavljene su u vjeronaučnom centru Župnog ureda u Posušju. Na tragu naslova zbirke „O moru i vodama“ fra Vlado je kazao da se po samoj knjizi, naslovu, temom pjesama, ali i njihovom brojnošću unutar korica može vidjeti da je more nešto što ga inspirira. „O moru i vodama je stoga što su me more i vode uvijek i najviše od svih Božjih stvorova najviše intrigirali. More je nešto što me posebno privlači. Prvo u mome životu je Bog, pa Gospa, a onda more. More je za mene slika Božja“, kazao je fra Vlado.

Govoreći pak o svojoj drugoj sinoć predstavljenoj knjizi „Rječnik moga djetinjstva iliti rječnik idioma moga zavičaja“, fra Vlado je kazao da je riječ o popisu idioma ovoga kraja. „Riječ je o idiomima posušškoga kraja, popisu riječi koje su se govorele u vrijeme moga djetinjstva, do polaska u srednju školu, jer sam srednju školu pohađao izvan rodnog kraja. To su isključivo riječi moga sjećanja, toga sam se strogo držao. Nastojao sam popis učiniti savjesno, jer danas je u ovom kraju sasvim drugi govor nego je to bilo u vrijeme moga djetinjstva. U mome rječniku su dakle, isključivo riječi koje su se govorele na području posušškog kraja“, kazao je fra Vlado i dodao da je dugo vremena radio na ovom rječniku, te da uvijek kada je mislio da je gotov, pojavila bi se neka nova riječ koju nije popisao.

O moru i vodama

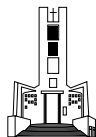
Zbirka pjesama „O moru i vodama“ je peta zbirka pjesama autora fra Vlade Lončara. Knjiga je u vlastitoj nakladi, a tiskana je 2019. godine. O zbirci pjesama u vjeronaučnom centru govorio je njezin recenzent don Ilija Drmić, župnik u župi Rašeljke. „Ova zbirka fra Vlade Lončara je je veličanstvena i lijepa u smislu pjesničkog, odnosno poetskog prikaza mora, ali i svih voda. Dakle, sve

vode hvalite i slavite Gospoda. Zbirka je ispjevana u duhu onoga biblijskoga govora kada Bog stvara svijet. Svoj veličanstveni doživljaj mora i voda, fra Vlado je opisao dolazeći do njih u svim životnim okolnostima i situacijama. Sve te doživljaje je satakao u stihove koji su doista lijepi i veličanstveni. Čovjek ovu knjigu može čitati samo po jednu pjesmu i to više puta, jer samo tako može uživati u ljepoti onoga što pjesnik vidi, čuje, što doživljava nutarnjim čulima i njima promišlja o tom veličanstvenom Božjem stvorenju – vodama“, kazao je don Ilija i povukao paralelu s „Pjesmom stvorova“ svetoga Franje Asiškoga u kojoj se i on također divi sestrici vodi. „Fra Vlado je u duhu sv. Franje, ljubitelja Božjeg stvorenog svijeta, kojemu je kruna stvaranja čovjek, snažno, zanosno, odmjereno i lijepo opjevao vode i mora kao Božja bića pred kojima se svi divimo“, zaključio je don Ilija.

Rječnik moga djetinjstva iliti rječnik moga zavičaj

Knjiga „Rječnik moga djetinjstva iliti rječnik moga zavičaja“ je knjiga koju je fra Vlado završio još 2008. godine, a tiskao tek 2020. godine povodom proslave pedesete obljetnice svoga ređenja. Knjiga je u Hum nakladi iz Zagreba, a u sunakladništvu Matice hrvatske ogranka Posušje. Knjigu

je fra Vlado sinoć poklonio svim prisutnima jer kako je kazao „ako besplatno primaš, besplatno i daji“. Naime, knjigu „Rječnik moga djetinjstva ili ti rječnik moga zavičaja“ u cijelosti je financirao naš zemljak iz Posušja dr. Ćiril – Ćine Zovko jer se radi o mjesnom ili zavičajnom rječniku.

Knjigu je u vjeronaučnom centru predstavio profesor Stanko Bašić. „Prva stvar koju moramo naglasiti vezano za ovaj rječnik je ta da fra Vlado nije jezikoslovac. No, ipak rječnik je napravljen jako dobro, a to dolazi od očite fra Vladine ljubavi za posuški i njegov rodni kraj. Popis riječi je njegovo sjećanje na govor koji je govorio i slušao u djetinjstvu. Vidi se njegova duboka potreba da nešto napravi za svoj kraj i mislim da je u tome uspio. On je išao naprosto vratiti riječi iz zaborava. Rječnik nas podsjeća na nešto što smo tu imali tijekom

pedesetih godina prošloga stoljeća, jer upravo je to razdoblje iz kojeg potječu riječi koje je fra Vlado uvrstio u ovaj rječnik“, kazao je profesor Stanko Bašić.

Glazbeni dio predstavljanja

Posebno zapažen dio večeri bio je glazbeni dio u kojem je profesor Neno Munitić, virtuoz na gitari i voditelj Glazbene škole u Omišu odsvirao na gitari četiri svoje skladbe. Profesor Munitić je još davne 1995. godine svirao na predstavljanju fra Vladine zbirke pjesama „Žedna zemlja“ u Splitu. Poznanstvo gospodina Minutića i fra Vlade od tada traje i zato se profesor Munitić rado odazvao kada je pozvan u Posušje na predstavljanje knjiga.

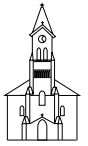
SUSRET DUHOVNIH ZVANJA UZ NOVE MLADE ČLANOVE

U Posušju je u srijedu 28. srpnja održan Susret duhovnih zvanja posušškoga kraja. Bio je to 23. susret tog tipa. Zajedništvo je počelo svetom misom na koju su duhovna zvanja ušli u procesiji.

U ime duhovnih zvanja prisutne je pozdravio fra Mario Knezović, te posuški župnik fra Mladen Vukšić. Misu je predvodio don Vinko Nenađić, mladomisnik. Na misi je pjevao glazbeni sastav Frame iz Posušja. Nakon misnoga slavlja uslijedilo je druženje s vjernicima, te razgledanje unutrašnjosti nove crkve i Franjevačkoga muzeja. Susret je potom nastavljen pohodom Župi Rakitno. O župi je govorio fra Marinko Leko. Ručak je bio u Bosiljni ponad Rakitna na putu prema Blidinju.

Na susretu je bilo 19 svećenika, 17 časnih sestara, 1 kandidatice za časne sestre i 5 bogoslova. Zanimljivo je spomenuti i sljedeće: U posušškome kraju ove godine su dvije Mlade mise. U formaciji za fratre-svećenike je 10 kandidata, te dvije kandidatice za časne sestre. Po tome se može reći da je uslijedio svojevrsni procvat duhovnih zvanja u posušškome kraju.

FRA TOMISLAV CRNOGORAC ZAREĐEN ZA SVEĆENIKA

U mostarskoj katedrali Marije Majke Crkve ove nedjelje, 11. srpnja, je na svečanoj svetoj misi u 10 sati msgr. Petar Palić, mostarsko-duvanjski biskup i trebinjsko-mrkanski upravitelj zaređio desetoricu novih svećenika: don Ivana Ančića (župa Katedrala, Mostar), don Branimira Bevandu (župa sv. Mateja, Mostar), don Tomislava Rajića (župa Jablanica), don Vinka Nenadića (župa Vinjani), fra Marka Bandića (župa sv. Ivana Krstitelja, Ružići), fra Tomislava Crnogorca (župa Bezgrješnog Začeca BDM, Posušje), fra Luku Ćorića (župa Uznesenja BDM, Široki Brijeg), fra Džonija Dragića (župa sv. Mateja, Mostar), fra Andriju Majića (župa sv. Mihovila Arkandela, Drinovci) i fra Antonia Primoraca (župa sv. Ante, Humac).

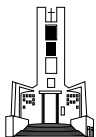

Uz biskupa Petra u koncelebraciji su bili fra Miljenko Šteko, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije, don Željko Majić, generalni vikar naših biskupija te velik broj svećenika. Na riječi kojima je svaki kandidat okupljenom mnoštvu predstavljen imenom i prezimenom te svojim porijeklom iz pojedine župe, dolazili su pred ređenika te izricali svoju spremnost na svećeničku službu riječima: "Evo me!" Svojim peterostruko ponovljenim odgovorom "Hoću", od kojih je zadnji nadopunjen riječima "S Božjom pomoću" ređenici su izrazili svoje opredjeljenje za služenje Božjem narodu. Na rediteljevo pitanje svakom pojedinom kandidatu: "Obećavaš li svom dijecezanskom biskupu i svojem zakonitom poglavaru poštovanje i poslušnost?", spremno su odgovarali: "Obećavam".

Pjevao je katedralni zbor Marija. U okupljenom puku osjećala se zahvalnost i radost zbog novih radnika na njivi Gospodnjoj kojima su za daljnji rad potrebne naše molitve.

Nakon misnoga slavlja okupljenima se obratio provincijal fra Miljenko čestitavši novoređenici, njihovim župnicima, obiteljima. Također čestitao je biskupu Petru imendan kao i 25. obljetnicu svećeničkoga služenja.

FRA LUKA BEŠLIĆ STUPIO U NOVICIJAT

U subotu, 10. srpnja 2021., u 18 sati, u našoj crkvi sv. Petra i Pavla u Mostaru, pod svetom misom u 18 sati, petorica postulanaata obukli su franjevački habit i stupili u novicijat Hercegovачke franjevačke provincije.

Novicijat će provesti u samostanu na Humcu. Novi novaci su: Luka Bešlić (župa Posušje), Ante Dodig (župa Seonica),

Davorin Krtalić (župa Cim), Danijel Milićević (župa Čerin) i Mirko Rajič (župa Čeljevo).

Misno slavlje i obred oblačenja predvodio je vikar provincije i magistar postulanata fra Iko Skoko. Uz vikara su bili generalni vizitator fra Miro Relota, magistar novaka fra Stanko Mabić, gvardijan fra Danko Perutina te još 30 misnika. Fra Iko Skoko je u homiliji istaknuo kreposti ove generacije postulanata: „Zacijelo, moram istaknuti između ostalog u ovoj generaciji postulanata njihove dvije kreposti, a „krepost je postojana i čvrsta spremnost činiti dobro“ (KKC – Kom. 378). Ova generacija postulanata se posebno isticala slušajući i primjenjujući konkretno što je sv. Franjo rekao o odnosu prema bolesnoj braći: „Ako se koji brat razboli gdje god bilo, neka ga ostala braća ne napuste dok

se ne odredi jedan brat ili više njih, ako bude potrebno, da mu služe kako bi željeli da se njima služi“ (Np10). Oni su kao i ostala braća u samostanu to posvjedočila u odnosu prema bolesnoj braći, posebno prema pok. fra Ivanu Ševi. Nadalje, sv. Franjo je savjetovao: „Neka se sva braća nastoje truditi oko dobrih djela, jer pisano je ‘uvijek radi nešto dobro, kako bi te davao našao zaposlena’ (Np 7). Od njihovih dobrih djela tijekom postulature istaknuo bih obilazak siromašnih osoba i obitelji te dijeljenje objeda i hrane potrebnima najmanje tri puta tjedno, a kad je trebalo i cijeli tjedan.“

Liturgijskom asistencijom ravnao je fra Marko Galić zajedno s novacima i bogoslovićima. Misno slavlje svojim skladnim pjevanjem uzveličao je župni zbor Čerin. Nakon svete mise, druženje je nastavljeno u klausturu samostana.

FRANO ŠEGO UŠAO U POSTULATURU

U petak, 10. rujna 2021., u našu postulaturu pristupila su osmorica kandidata:

Petar Bunoza, Župa sv. Ante, Humac;

Stipe Iličić, Župa sv. Ivana Krstitelja, Ružiči;

Mateo Kozina, Župa sv. Jakova, Međugorje;

Josip Pavlović, Župa sv. Jakova, Međugorje;

Karlo Šakota, Župa Krista Kralja, Čitluk;

Frano Šego, Župa BZ BDM, **Posušje**;

Andrija-Ante Vasilj, Župa sv. Jakova, Međugorje i

Franjo Vasilj, Župa sv. Jakova, Međugorje.

Zahvaljujemo Bogu za njihov poziv i dolazak u našu zajednicu. Preporučujemo ih u molitve sve braće.

FRA IVAN CRNOGORAC POLOŽIO SVEČANE ZAVJETE

U subotu, 4. rujna 2021., u crkvi sv. Jakova apostola u Međugorju, pod večernjom sv. misom u 18,00 sati, sljedeća braća Hercegovačke franjevačke provincije položili su svečane zavjete: fra Ivan Crnogorac (župa Bezgrešnog Začeca BDM – Posušje), fra Fran Ćorić (župa sv. Ante Padovanskog – Humac), fra Marko Galić (župa Uznesenja BDM – Široki Brijeg), fra Marin Mikulić (župa sv. Petra i Pavla – Kočerin), fra Ivan Slišković (župa Uznesenja BDM – Široki Brijeg) i fra Slaven Tomić (župa sv. Ante Padovanskog – Humac).

Svečanozavjetovanici su od Boga i Crkve zatražili "da zavjetujući Pravilo i život u Redu manje braće mogu slijediti nauk i stope Gospodina našega Isusa Krista sveto djelujući do smrti". Misno slavlje predvodio je provincijal hercegovačkih franjevaca fra Miljenko Šteko. U koncelebraciji su bili župnik fra Marinko Šakota, magistar hercegovačkih bogoslova fra Serđo Ćavar, generalni vizi-

tator fra Miro Relota, vikar provincije fra Iko Skoko i još pedesetak svećenika. Misno slavlje svojim pjevanjem uzveličali su naši bogoslovi i novaci. U liturgiji su služili naši bogoslovi.

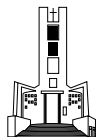
Nakon prigodne homilije uslijedio je obred zavjetovanja, gdje su braća položila svoje doživotne zavjete poslušnosti, siromaštva i čistoće, predajući se potpuno našem Bratstvu. Čestitamo braći i neka ih sveti Franjo Asiški zagovara.

MLADA MISA FRA TOMISLAVA CRNOGORCA

U nedjelju, 1. kolovoza, u 11:00 sati, u svojoj rodnoj župi, na vanjskom oltaru, ispred crkve Bezgrešnog Začeca BDM u Posušju, mladomisnik fra Tomislav Crnogorac proslavio je svoju Mladu misu pod geslom "Gospodine, Ti sve znaš! Tebi je poznato da Te volim" (Iv 21, 17).

Euharistijsko slavlje započelo je ulaznom procesijom kroz crkveno dvorište do vanjskog oltara. Na ovom misnom slavlju, kojemu je svečano predsjedao mladomisnik, u koncelebraciji je sudjelovalo više svećenika, a među njima i provincijal fra Miljenko Šteko, propovjednik fra Jozo Hrkać, posuški župnik fra Mladen Vukšić te ovogodišnji mladomisnici.

Nadahnut evanđeljem, prigodnu propovijed održao je fra Jozo Hrkać koji se svoju propovijed započeo ističući važnost same *Euharistije* i *Gospodina* oko kojeg smo se okupili. Naglasio je važnost Riječi Gospodnje koju vidimo u euharistijskom kruhu oko kojega smo sabrani i koji će Gospodin preko mladomisnikovih posvećenih ruku nama poslužiti i darovati se našoj gladi kako bi bili nasićeni ljubavlju do kraja. Nadodao je kako svećenik u tim trenucima nezasluzeno postaje pokaznica Božje ljubavi ili kako bi to rekao sv. Franjo: *“Cijeli svijet nek se zaprepasti, sva Zemlja nek se potrese, cijelo nebo neka kliče kad je na oltaru u rukama svećenika Krist, sin Boga živoga, o uzvišenosti li poniznosti, o poniznosti li uzvišenosti da se Gospodin Svemira Bog i Božji Sin tako ponizuje te se radi našega spasenja skriva pod prilikom malo kruha.”*

Fra Jozo je naglasio i to kako unatoč svim mogućim postignućima i nakon dvije tisuće godina čovjek traži mir, ljudi su se izmjenili, a nemir je ostao isti. Glad i žeđ za ljubavlju, puninom iz dana u dan raste. Čovjek želi okusiti hranu kako bi pronašao utjehu za svoje srce koje vapi za lijekom. Nek fra Tomislav bude poslužitelj te hrane. Pozvao je fra Tomislava na ustrajnost na svom putu, koji zasigurno neće biti ni lagan te da uvijek bude svjestan svoga poziva da ljude dovodi Bogu, da se u potpunosti pre-

da Spasitelju i da teži savršenom srcu koje unatoč svemu ljubi.

Na koncu euharistijskog slavlja obratio se župnik fra Mladen koji je zahvalio dragom Bogu na još jednoj Mladoj misi, lijepom vremenu. Čestitao je mladomisniku, njegovim roditeljima i rodbini te pozvao narod da se moli za nova duhovna zvanja, kao i molitvu za ustrajnost onih koji su na svom svećeničkom putu.

Svoju čestitku uputio je i provincijal Hercegovačke provincije, fra Miljenko Šteko te se zahvalio Bogu, roditeljima, odgojiteljima i cijelom puku na molitvama. Istaknuo je i radost cijele franjevačke provincije koja je dobila novog fratra te poželio našem mladomisniku ustrajnost na tom putu.

Na samom kraju mladomisnik se obratio svima i dosta emotivnim riječima zahvalio dragom Bogu na svemu, svojim roditeljima na neizmjerne ljubavi i podršci na svemu što su za njega učinili, svojoj braći i sestrama, svima onima koji su bili na njegovom svećeničkom putu, odgojiteljima, fratri- ma, rodbini, prijateljima, kao i svima onima koji su na bilo koji način pridonijeli da se dogodi ovaj dan, i naravno klapi Grga koji su svojom pjesmom uveličali ovo slavlje. Mladomisničkim svećanim blagoslovom završilo je ovo slavlje.

Nakon euharistijskog slavlja, druženje je nastavljeno u svadbenom salonu Viktorija u Posušju.

MATE I IVA MARTIĆ PROSLAVILI 60 GODINA BRAKA

U župnoj crkvi BZBDM u Posušju, dijamantni pir, 60 godina braka, 7. veljače 2021. godine proslavili su Mate i Iva (r. Bakula) Martić.

Vjenčani su 6. veljače 1961. godine u Posušju. Vjenčao ih je fra Didak Ćorić, a kumovi su bili Mate Bešlić Maćan (zet) i Jerko Martić Truman (rođak). Rodili su petero djece, od kojih je jedno umrlo. Danas imaju 16 unučadi i tri praunuke.

Svetu misu je predvodio fra Robert Pejičić koji ih je na početku misnog slavlja pozdravio, čestitao im obljetnicu i udijelio Božji blagoslov.

Mate i Iva su primjer požrtvornosti za obitelj i vjeru kroz lijepe i teške trenutke. Molitva je neizostavan dio njihovog života.

Hvala im na svemu i nastavite nas oduševljavati svojom vjerom i ljubavlju.

GRGO I DANICA JUKIĆ PROSLAVILI 50 GODINA BRAKA

U župnoj crkvi Bezgrješnog Začeca BDM 50 godina braka, popularno nazvanim zlatni pir, proslavili su Grgo i Danica (r. Lončar) Jukić. Misno slavlje predvodio je fra Mladen Vukšić, a slavlju je prisustvovala uža obitelj. Vjenčani su 16.1.1971. u staroj župnoj crkvi u Posušju.

Vjenčao ih je fra Eugen Tomić, a kumovi su bili Slavo Bago i Vinko Mandurić. Kroz 50 godina braka dobili su troje djece, sina Zorana i kćeri Anku i Ivanku, koji su im podarili šestero unučadi.

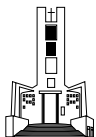

ANTE I DRAGICA BOŠNJAK PROSLAVILI 50 GODINA BRAKA

Dana 13.06.2021. na misnom slavlju koje je predvodio fra Jozo Hrkać, u crkvi Bezgrešnog začeca BDM u Posušju, Dragica i Ante Bošnjak proslavili su pedeset godina braka. Vjenčani su 13.06.1971. u crkvi sv. Nikole, Dubrovčak lijevi (Hrvatska).

Dragica i Ante imaju sinove Borisa, Tihomira i Damira, nevjestu Milku, te tri unuke: Josipu, Dijanu i Mirelu.

MILAN I ANĐA LONČAR PROSLAVILI 50 GODINA BRAKA

U župnoj crkvi BZBDM u Posušju, zlatni pir, 50 godina braka, 14. veljače 2021. godine proslavili su Milan i Anđa (r. Biško) Lončar. Vjenčani su 14. veljače 1971. godine u Posušju, a vjenčao ih je fra Eugen Tomić. Kumovi su bili Mate Galić i Jozo Lončar.

Svetu misu je predvodio fra Milan Lončar koji ih je na početku misnog slavlja pozdravio, kao i veliki broj rodbine koji su bili uz njih na njihovom slavlju. Fra Milan im je čestitao obljetnicu te jednu stvar posebno istaknuo, Anđa je donijela na blagoslov kronicu koju joj je poklonio fra Eugen na dan njihovog vjenčanja i tu kronicu Anđa svih 50 godina ima uza se.

Milan i Anđa su proveli dugi niz godina u Njemačkoj, a svoj svojoj obitelji i prijateljima su uvijek bili neizmjerena pomoć i podrška. Njih dvoje su

primjer požrtvornosti za obitelj i vjeru kroz lijepe i teške trenutke uz svakodnevnu molitvu.

Hvala im na svemu i neka ih dragi Bog čuva, vodi i prati na svim njihovim putima!

JERKO I KATA MARTIĆ PROSLAVILI 50 GODINA BRAKA

U župnoj crkvi BZBDM u Posušju, zlatni pir, 50 godina braka 21. veljače 2021. god. proslavili su Jerko i Kata (r. Pišković) Martić. Vjenčali su se 17. veljače 1971. godine u Posušju. Vjenčao ih je fra Eugen Tomić, a kumovi su im bili Vinko Čutura (rođak) i Vinko Kovač (rođak).

Rodili su 6 djece, od kojih je jedno umrlo. Danas imaju 10 unučadi.

Svetu misu je predvodio fra Jozo Hrkać, koji ih je na početku misnog slavlja pozdravio, čestitao godišnjicu braka i udjelio Božji blagoslov. Jerko i Kata su pravi primjer požrtvornosti za obitelj i vjeru kroz lijepe i teške trenutke.

Znali su da brak uz Boga, molitvu i blagoslov jedino može uspjeti. Molitva je neizostavan dio njihova života.

Hvala im na svemu nastavite nas i dalje oduševljavati svojom vjerom, poniznošću i ljubavi.

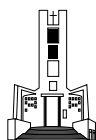

GRAĐEVINSKI RADOVI NA CRKVI U 2021. GODINI

IZVJEŠĆE O RADOVIMA NA NOVOJ CRKVI

- Izrada estriha u crkvi, sakristiji i kotlovnici
- Nabava i ugradnja kamena na pod crkve i sakristije
- Nabava i ugradnja otvora na bočnim stranama crkve, na mjestu gdje su staklene opeke
- Bojanje zidova na dijelu crkve gdje se postavljaju otvori
- Nabava i izrada dijelova svetišta (oltar, ambon, svetohranište, krstionicu, postolja za kipove, stolice)
- Izrada i ugradnja konstrukcije u apsidi, te oblaganje pločama za buduće likovno djelo
- Izrada i ugradnja konstrukcije iza svetohraništa i krstionice za buduća likovna djela

KRŠTENI U NAŠOJ ŽUPI

od 1. 1. 2021. do 1. 1. 2022.

Prezime	Ime	Roditelji
Marić	Andrej	Ante i Danijele r. Grubišić
Marić	Andrej	Dalibora i Anke r. Soldo
Lončar	Nikola	Anđelka i Helene r. Gadže
Jukić	Ante	Davida i Petre r. Vranjković
Lebo	Filip	Josipa i Andree r. Ripić
Jukić	Marko	Frane i Antonije r. Šteko
Šušnjar	Sara	Josipa i Anđele r. Bešlić
Miličević	Antea	Zvonimira i Kristine r. Vranjković
Begić	Marko	Mariofila i Marije r. Grubišić
Galić	Marko	Antonia i Josipe r. Bakula
Penava	Rita	Alberta i Ivane r. Mikulić
Crnogorac	Josip	Stipe i Ivane r. Galić
Bašić	Leo	Maria i Anele r. Jukić
Serdarušić	Petra	Ante i Suzane r. Marić
Arapović	Niko	Frane i Marije r. Knezović
Landeka	Lorena	Davora i Ivone r. Begić
Bago	Marija	Filipa i Kristine r. Pavković
Landeka	Helena	Tomislava i Matije r. Baković
Rezo	Mateo	Ivana i Željane r. Miloš
Bakula	Katja	Ivice i Jelene r. Bošnjak
Sabljo	Laura	Viktora i Ivane r. Galić
Lončar	Matija	Daniela i Đurđice r. Kovač
Maras	Matea	Maria i Josipe r. Budimir
Leko	Marina	Ante i Mande r. Mitar
Pišković	Luka	Željka i Antonije r. Begić
Čutura	Ljiljana	Tomislava i Ive r. Pavković
Biško	Žana	Petra i Milke r. Ćuk
Lovrić	Lukas	Bože i Matee r. Bašić
Markota	Ivan	Maria i Ivane r. Kraljević
Knezović	Karlo	Frane i Nikoline r. Katura
Marić	Ivan	Danijela i Ivane r. Zelenika
Bakula	Ana	Zorana i Glorie r. Begić
Mikulić	Marija	Danijela i Anamarije r. Kutleša
Bakula	Nora	Ante i Ane r. Zlopaša
Mandurić	Petar	Krunoslava i Katarine r. Sentić
Bašić	Bruna	Maria i Dunje r. Matković
Begić	Andrea	Maria i Ivane r. Ramljak
Jukić	Ana	Julijana i Ivane r. Bašić
Udovičić	Luka	Maria i Katarine r. Landeka

Crnogorac	Lucija	Maria i Zorice r. Polić
Soldo	Daniel	Ante i Mire r. Mandurić
Marić	Mihaela	Bože i Ivane r. Ramljak
Galić	Dora	Josipa i Nikoline r. Bakula
Raič	Žarko	Andrije i Marinele r. Tolić
Jukić	Ante	Marka i Marte r. Vranjković
Mandurić	Marko	Davora i Antonije r. Rudež
Jukić	Ivan	Maria i Paule r. Lončar
Mandurić	Jakov	Josipa i Danijele r. Pišković
Bago	Milan	Josipa i Mateje r. Martinović
Landeka	Ana	Josipa i Marije r. Miličević
Ramljak	Luka	Željka i Dajane r. Puljić
Martić	Mila	Tomislava i Anamarije r. Bašić
Petric	Toma	Ivana i Božane r. Begić
Senjak	Klara	Mate i Martine r. Galić
Begić	Ilija	Josipa i Tanje r. Jurišić
Crnogorac	Luka	Ante i Mirne r. Sabljo
Marić	Petra	Ivana i Lucije r. Miličević
Čutura	Mihael	Franje i Ivane r. Vrpka
Srebrović	Karlo	Ivana i Ivane r. Stipić
Pavković	Ivano	Maria i Ivane r. Marić
Ramljak	Ana	Juke i Ljubice r. Tomić
Stipić	Noa	Josipe Stipić
Lončar	Karlo	Josipa i Nade r. Soldo
Barać	Andrija	Dražena i Marije r. Protrka
Kukić	Monika	Ivana i Kristine r. Bešlić
Jukić	Josip	Milana i Nikoline r. Vukoja
Polić	Noa	Tihomira i Ines r. Mlinarević
Jurišić	Ivano	Josipa i Maje r. Crnogorac
Đerek	Judita	Brune i Mate r. Jurilj
Dilber	Monika	Antonia i Matee r. Galić
Jurišić	Ivan	Ante i Danice r. Grubišić
Stipić	Ana	Dragana i Jelene r. Landeka
Petričušić	Luka	Ante i Ivane r. Marušić
Petričušić	David	Bože i Nensi r. Parlov
Marić	Mia	Ante i Marine r. Bagarić
Mihalj	Toma	Marina Marinka i Marijane r. Crnogorac
Zlopaša	Andrija	Ante i Ines r. Penava
Filipović	Tina	Hrvoja i Ane r. Mikulić
Kovač	Ante	Josipa i Antonije r. Galić
Jurišić	Filip	Josipa i Josipe r. Marić
Begić	Marta	Ante i Jelene r. Zorić
Jurišić	Ela	Joze i Sare r. Ramljak

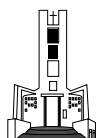
Mitar	David iz	Damira i Sabine r. Maras
Jurišić	Emanuela	Josipa i Ružice r. Jukić
Štefanac	Maria	Alena i Lucije r. Landeka
Bakula	Barbara	Darka i Matee r. Petric
Begić	Katja	Milana i Josipe r. Ramljak
Penava	Katja	Stipe i Ane r. Bešlić
Begić	Lana	Tomislava i Darie r. Lončar
Hrkać	Mia	Jerke i Helene r. Begić
Šušnjar	Petra	Stipana i Marijane r. Bago
Jukić	Ivana	Zdravka i Marijane r. Petric
Gudelj	Ante	Maria i Marije r. Zadro
Duspara	Roko	Slave i Sande r. Krešić
Puljić	Andrija	Marka i Anke r. Galić
Čutura	Ivana	Vladimira i Katarine r. Vican
Landeka	Iva	Maria i Nade r. Slišković
Čolić	Josip	Olivera i Katarine r. Teklić
Zlomisljić	Nikola	Vinka i Andrijane r. Bogdan
Galić	Lucija	Josipa i Ivane r. Grubišić
Lončar	Gabrijela	Josipa i Ivane r. Rezo
Galić	Marijan	Petra i Irene r. Mikulić
Penava	Karlo	Josipa i Anne r. Martić
Crnogorac	Ivan	Dalibora i Nikoline r. Soldo
Šušnjar	Klara	Bariše i Tijane r. Rotim
Bošnjak	Mia	Josipa i Karle r. Jonjić
Begić	Lucija	Ljube i Ivone r. Budimir
Galić	Luka	Njegomira i Ane Marije r. Mikulić
Karamatić	Mia Maria	Mate i Ankice r. Polić
Karamatić	Anja	Mate i Ankice r. Polić
Mandurić	Andrija	Pere i Ana r. Prusina
Galić	Nika	Antonia i Petre r. Bešlić
Bakula	Luka	Zvonimira i Kate r. Lončar
Bešlić	Ljubo	Ante i Monike r. Rezo
Grabovac	Marko	Vladimir i Andrijane r. Ereš
Tomas	Karlo	Tomislava i Marine r. Antunović
Kukić	Sara	Mate i Nedjeljke r. Jukić
Bakula	Ana	Ivana i Božene r. Jurković
Lukić	Marta	Marka i Mirele r. Galić
Širić	Mia	Petra i Lane r. Pavković
Bešlić	Filip	Petra i Monike r. Rimac
Grubišić	Josip	Petra i Ivane r. Milićević
Knezović	Nikola	Petra i Martine r. Tolić
Jukić	Ena	Ivana i Morane r. Bakula
Ramljak	Marko	Josipa i Mare r. Mandić

Jukić	Noa	Zlatka i Kristine r. Martić
Lončar	Veljko	Petra i Josipe r. Lončar
Martić	Ivan	Dinka i Ivane r. Bašić
Polić	Andrea	Tea i Kate r. Ramljak
Kovač	Lucija	Luke r. Helene r. Biško
Jukić	Frano	Dražena i Monike r. Lasić
Gavran	Karlo	Ivana i Ružice r. Bošnjak
Jurišić	Ana	Ivana i Ivane r. Lončar
Bago	Ante	Ivana i Anite r. Begić
Dragoja	Mateo	Ivana i Ankice r. Jukić
Grabovac	Nika	Roberta i Silvije r. Vranješ
Crnogorac	Leon	Ljube i Ivane r. Jukić
Dragoja	Noa	Petra i Ivone r. Marković
Dolić	Željko	Josipa i Petre r. Mandurić
Bešlić	Klara	Ivana i Lidije r. Bago
Mrvelj	Luka	Josipa i Marijane r. Marić
Bakula	Jure	Tomislava i Ivane r. Mitar
Jurišić	Katarina	Ante i Nevenke r. Česić

UMRLI U ŽUPI

od 1. 1. 2021. do 1. 1. 2022.

Prezime	Ime	Godište
Bago	Bara	1927.
Bago	Ana	1936.
Bakula	Iva	1928.
Bakula	Milan	1939.
Bakula	Ljubica	1928.
Bašić	Mila	1957.
Bešlić	Ante	1937.
Bešlić	Miroslav	1966.
Bešlić	Ivan	1931.
Bešlić	Darko	1979.
Bešlić	Petar	1935.
Bešlić	Petar	1935.
Biško	Iva	1947.
Biško	Ruža	1944.
Biško	Ivan	1939.
Biško	Janja	1956.
Biško	Anica	1926.
Boras	Živko	1938.
Bošnjak	Ante	1968.

Bošnjak	Mila	1943.
Bošnjak	Zora	1949.
Česić	Slavka	1935.
Čorić	Milan	1961.
Crnogorac	Milka	1938.
Crnogorac	Ante	1940.
Crnogorac	Ruža	1935.
Crnogorac	Slavka	1935.
Čuljak	Zdravko	1957.
Čutura	Mijo	1942.
Čutura	Stipan	1952.
Čutura	Kata	1933.
Čutura	Jure	1957.
Čutura	Iva	1932.
Galić	Pava	1939.
Galić	Slavica	1950.
Galić	Radoslav	1958.
Gavran	Milena	1949.
Gavran	Ruža	1935.
Grubišić	Damir	1966.
Grubišić	Ivan	1947.
Hrkać	Zvonko	1937.
Jazvo	Terezija	1939.
Jukić	Stjepan	2001.
Jukić	Ivan	1961.
Jukić	Ljubica	1953.
Jukić	Zora	1932.
Jukić	Kata	1935.
Jukić	Kata	1935.
Jukić	Branko	1956.
Kovač	Radoslav	1970.
Kovač	Zdravka	1955.
Kovač	Ante	1947.
Kovač	Frano	1936.
Kovač	Slava Ana	1925.
Kovač	Ante	1934.
Kovač	Slavo	1948.
Kovač	Vinko	1936.
Kovač	Iva	1954.
Kutleša	Ana	1926.
Leko	Stjepan	1955.
Lončar	Mate	1943.
Mandurić	Janja	1939.

Mandurić	Dragica	1951.
Mandurić	Slava	1942.
Marić	Ana	1924.
Marić	Savka	1936.
Marić	Zorka	1928.
Marić	Kata	1937.
Marić	Kata	1937.
Marić	Miro	1947.
Markota	Blago	1938.
Markota	Ante	1956.
Martić	Miljenko	1954.
Martić	Slavica	1938.
Martić	Janja	1935.
Mišetić	Vlatko	1943.
Mitar	Zoran	1969.
Mitar	Milan	1954.
Mrvelj	Slavka	1931.
Mrvelj	Mladen	1967.
Mrvelj	Trpimir	1969.
Oreč	Ante	1963.
Pavković	Mate	1943.
Penava	Kata	1938.
Petric	Ivan	1931.
Pirić	Stanko	1946.
Pole	Mato	1944.
Ramljak	Ana	1936.
Ramljak	Anica	1933.
Rezo	Mirela	2001.
Šego	Ljubo	1948.
Senjak	Dragica	1937.
Senjak	Mate	1925.
Širić	Stjepan	1949.
Širić	Ivan	1960.
Šušnjar	Ivan	1930.
Tomić	Blagica	1965.
Tomić	Ante	1949.
Vranjković	Ljubica	1950.
Vranjković	Ana	1925.
Vranjković	Ana	1925.
Vujčić	Anđa	1946.
Zlomislić	Ivan	1940.
Zlopaša	Ivan	1964.
Zlopaša	Mila	1932.

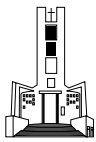

VJENČANI U ŽUPI

od 1. 1. 2021. do 1. 1. 2022.

Prezime	Supružnici
Bagarić	Ivan i Ivana r. Jukić
Bago	Marin i Melani r. Leovac
Bakula	Mario i Zorica r. Martić
Bakula	Zdravko i Matea r. Bešlić
Barišić	Tomislav i Iva r. Šušnjar
Bašić	Mateo i Lea r. Budimir
Begić	Ivan i Dora r. Zlopaša
Bešlić	Dario i Ljubica r. Soldo
Bešlić	Ivan i Anamarija r. Lebo
Bešlić	Ivan i Kata r. Martić
Bešlić	Mario i Marinela r. Leko
Biško	Ante i Kristina r. Prlić
Bomoštar	Boris i Marijana r. Čutura
Brekalo	Tomislav i Martina r. Gavran
Brzica	Ranko i Maja r. Jurišić
Ćerdić	Mario i Matija r. Čuljak
Ćorić	Robert i Ivana r. Crnogorac
Ćorić	Toni i Anita r. Jukić
Crnogorac	Luka i Ivana r. Brkan
Čuljak	Petar i Sanja r. Biško
Dragoja	Petar i Ivona r. Marković
Dubravec	Marko i Ana r. Leko
Dumančić	Ivan i Matea r. Jukić
Galić	Antonio i Petra r. Bešlić
Galić	Mate i Katarina r. Kovač
Grabovac	Dario i Martina r. Bešlić
Granić	Ante i Monika r. Karamatić
Grgić	Ante i Matea r. Bago
Ivić	Šime i Gordana r. Polić
Jukić	Cvitan i Ana r. Mrvelj
Jukić	Petar i Antonela r. Stipić
Jurišić	Josip i Josipa r. Marić
Jurišić	Milan i Gabriela Ilka r. Jukić
Karačić	Domagoj i Sandra r. Zovko

Katić	Ante i Julijana r. Jukić
Kevo	Antonio i Marina r. Bakula
Knezović	Josip i Filipa r. Rezo
Knezović	Kristijan i Marija r. Tokić
Landeka	Zvonimir i Mirela r. Zovko
Leko	Stjepan i Antonija r. Galić
Lončar	Ante i Ivana r. Bakula
Lovrić	Nikola i Nikolina r. Budimir
Mandurić	Tomislav i Iva r. Tomić
Marić	Igor i Ljubica r. Jukić
Marić	Vinko i Ana r. Mikolčević
Martinović	Tomislav i Gordana r. Martić
Matijanić	Ivan i Slavica r. Tandara
Mihalj	Stipe i Martina r. Galić
Mikulić	Toni i Matea r. Čutura
Nagy	Igor i Iva r. Jurišić
Palac	Vinko i Marijana r. Bago
Penava	Antonio i Mihaela r. Storić
Penava	Ivan i Petra r. Šušnjar
Penava	Mario i Matea r. Kovač
Perić	Slaven i Josipa r. Budimir
Periša	Jakov i Marija r. Galić
Pinjuh	Marin i Antonija r. Penava
Pralas	Nikola i Elizabeta r. Bakula
Ramljak	Ante i Ivana r. Jurišić
Ramljak	Branimir i Viktorija r. Tomić
Rudež	Ivan i Petra r. Lovrić
Senjak	Ivan i Petra r. Bakula
Serdarušić	Filip i Danijela r. Krnjić
Širić	Ivan i Matea r. Mitar
Slišković	Filip i Kristina r. Galić
Stergulc	Marijan i Marija r. Landeka
Stipanović	Marko Stipe i Anica r. Leko
Stipić	Mario i Andrea r. Budimir
Tolić	Hrvoje i Diana r. Dumančić
Tolo	Milan i Danijela r. Rezo
Vujnović	Ante i Josipa r. Penava
Vuković	Željko i Petrana r. Begić

POPIS DAROVATELJA

ZA IZGRADNJU NOVE CRKVE od 1. 1. 2021. do 1. 1. 2022.

Darovatelji su doneseni po mjestima i abecednim redom. Posebno smo izdvojili darovatelje prigodom vjenčanja, krštenja i sprovoda, te darovatelje u ime organizacija i poduzeća. Ako je bilo što krivo napisano, ili ste možda izostavljeni, svakako nam to javite!

DAROVATELJI IZ POSUŠJA

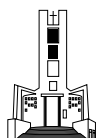
Prezime	Ime	Otac / majka	Nadimak	Iznos
Anić	Željko	+ Mladena		100 KM
Aračić	Ruža	ud. Ivana		100 KM
Arapović	Boro	+ Frane		100 KM
Arapović	Mara	ud. Ljube		100 KM
Arapović	Nikola	+ Frane		200 KM
Arapović-Galić	Ivanka	ud. Ivana		100 KM
Babić	Marijan	Ivanov		100 KM
Baćak	Zoran	+ Ivana		100 KM
Baćak	Stojan	+ Ivana		100 KM
Bagarić	Ivan	+ Jerke		100 EUR
Bago	Dario	+ Branka	Ivačević	100 KM
Bago	Slaven	Matin		100 KM
Bago	Branko	+ Jerke		100 KM
Bago	Drago	+ Vinka		100 KM
Bago	Bože	+ Jerke	Pekar	100 KM
Bago	Vinko	+ Ivana	Tinić	100 KM
Bago	Slobodan	Slavkov		100 KM
Bago	Stjepan	+ Ivana		100 KM
Bago	Branko	+ Jožića		100 KM
Bago	Stjepan	+ Ivana		100 KM
Bago	Matija			100 KM
Bago	Mate	+ Joze		100 KM
Bago	Vedran	Matin		100 KM
Bago	Drago	+ Branka	Ivačević	200 KM
Bago	Slavica	ud. Milana		50 EUR
Bakula	Ivan	+ Mirka	Ićo	100 EUR
Bakula	Mario	Milanov		100 EUR
Bakula	Danica	ud. Branka		100 KM
Bakula	Marinko	+ Branka		100 KM
Bakula	Miro	+ Stjepana		100 KM

Bakula	Tomislav	+ Slave		100 KM
Bakula	Vlado	+ Stjepana		100 KM
Bakula	Vinka	ud. Joze		100 KM
Bakula	Marin			100 KM
Bakula	Vinko	+ Pere		100 KM
Bakula	Jerko	+ Mate		100 KM
Bakula	Ljubo	+ Marinka		100 KM
Bakula	Miro	+ Milana		100 KM
Bakula	Dalibor	+ Ante		100 KM
Bakula	Slava	ud. Ante		100 KM
Bakula	Anđa	ud. Stanislava		100 KM
Bakula	Milan	+ Stjepana		200 KM
Bakula	Veljko	+ Mate		200 KM
Bakula	Ivan	Veljkov		200 KM
Bakula	Pero	Vinkov		200 KM
Bakula	Frano	+ Ilije		200 KM
Bakula	Bernard	+ Ante		200 KM
Bakula	Josip	Franin		300 KM
Bakula	Zoran	+ Ante		300 KM
Bakula	Stipe	Vladin		50 EUR
Barac	Jadranko			100 KM
Barišić	Josip	+ Mate		100 KM
Barišić	Stipe	+ Stanka		100 KM
Bašić	Ljuba	ud. Branka		100 KM
Bašić	Mario	+ Jakova		100 KM
Bašić	Dalibor	+ Mate		100 KM
Bašić	Slaven	Ivanov		100 KM
Bašić	Marinko	+ Frane	Maka	100 KM
Bašić	Ivica	Vjekoslavov		100 KM
Bašić	Ante	+ Ivana		100 KM
Bašić	Radoslav	Jozin		100 KM
Bašić	Oliver	Marinkov		200 KM
Bašić	Ljubica	ud. Jerke		50 EUR
Bašić	Veljko	+ Cvitana		500 KM
Batarilo	Iva			200 KM
Begić	Jerko	+ Mate		100 CHF
Begić	Miroslav	Tomislavov	Đuđanović	100 KM
Begić	Jerko		Šperkić	100 KM
Begić	Jozo	+ Veselka		100 KM
Begić	Nela	ud. Make		100 KM
Begić	Marin	+ Veselka		100 KM

Begić	Tomislav	+ Make		100 KM
Begić	Jerko	Jozin	Bešlivušić	100 KM
Begić	Vlado	Ivanov		100 KM
Begić	Ivan	+ Ivana		100 KM
Begić	Ivan	+ Ljube	Ivko	100 KM
Begić	Ivan	+ Ljube	Ćiće	100 KM
Begić	Vinko	Franin		100 KM
Begić	Filip	Ivanov		100 KM
Begić	Damir	Ivanov	Žarić	100 KM
Begić	Marija			100 KM
Begić	Milan	+ Mate		100 KM
Begić	Branko	Ivanov	Žarić	100 KM
Begić	Nada	ud. Ivica		100 KM
Begić	Ljubo	Ivanov	Ćipukić	100 KM
Begić	Tomislav	Antin		100 KM
Begić	Vinko	+ Ljube		100 KM
Begić	Oliver	Jurin		1000 KM
Begić	Jure i Mila			200 KM
Begić	Dragica	ud. Ljube		200 KM
Begić	Zdenko	Brankov		250 EUR
Begić	Jerko	+ Ikića		50 EUR
Begić	Zvonko	Ivkov		50 EUR
Begić	Mijo	+ Marijana		500 EUR
Begić	Ivan		Arić	500 HRK
Bešlić	Damir	Jozin		100 EUR
Bešlić	Jozo	+ Joze	Ćorušić	100 EUR
Bešlić	Jerko	+ Mije		100 EUR
Bešlić	Damir	+ Petra		100 KM
Bešlić	Vinka	ud. Mirka		100 KM
Bešlić	Ivan	+ Maćana		100 KM
Bešlić	Ivan	Jurin		100 KM
Bešlić	Milan	+ Joze	Bokić	100 KM
Bešlić	Tomislav	+ Joze		100 KM
Bešlić	Marinko	Stipin		100 KM
Bešlić	Filip	+ Mije		100 KM
Bešlić	Jerko	Ferdin	Vidić	100 KM
Bešlić	Ljubo	+ Petra	Zelić	100 KM
Bešlić	Petar	Jurin		100 KM
Bešlić	Marinko	+ Petra		100 KM
Bešlić	Jozo	+ Ante		100 KM
Bešlić	Branko	+ Slavka		100 KM
Bešlić	Branko	Ivanov		100 KM
Bešlić	Stipe	+ Petra		100 KM
Bešlić	Zvonimir	Ivanov		100 KM
Bešlić	Frano	+ Petra	Kaplarov	100 KM
Bešlić	Marinko	+ Mate	Pećetović	150 EUR

Bešlić	Milan		Pandžić	200 EUR
Bešlić	Željko	+ Jure		200 KM
Bešlić	Petar	+ Ikare		200 KM
Bešlić	Branka	ud. Zdravka		200 KM
Bešlić	Vlado		Amenović	300 KM
Bešlić	Jerko		Amenović	300 KM
Bešlić	Ana	ud. Periše		50 EUR
Bešlić	Vinko	+ Slavka	Pandžić	50 EUR
Bešlić	Mario	+ Ivana		50 EUR
Bešlić	Ivan	+ Marinka		300 KM
Biočić	Jakov	+ Ante		100 KM
Biško	Anica	ud. Petra		100 KM
Biško	Blago	+ Mate		100 KM
Biško	Krunoslav	Blagin		200 KM
Bogut	Branko	+ Petra		100 KM
Bonić	Jozo	+ Ivana		100 KM
Boras	Iva	+ Stjepana	Boškanović	100 KM
Boras	Slaven	+ Milana		100 KM
Boras	Tomislav	+ Ante		100 KM
Boras	Mladen	+ Vlade		50 EUR
Bošnjak	Petar	+ Mate		100 KM
Bošnjak	Nediljko	Perčinov		100 KM
Bošnjak	Ante	+ Jure	Snigić	100 KM
Budimir	Ante	+ Marijana		100 EUR
Budimir	Darko	+ Stjepana		100 KM
Budimir	Zvonko	+ Stjepana		100 KM
Budimir	Željko i Zoranka			100 KM
Budimir	Jozo	+ Mirka	Lolić	100 KM
Budimir	Iva	+ Dragutina		100 KM
Budimir	Ante	Grgin		100 KM
Budimir	Ivan	+ Mirka		100 KM
Budimir	Ljiljanka	ud. Ivana		100 KM
Budimir	Željko	Venceslavov		100 KM
Budimir	Tomislav	+ Stanka		3000 EUR
Budimir	Radoslav	+ Branka		400 KM
Budimir	Željko	+ Milana		50 EUR
Budimir	Branka			50 EUR
Budimir	Mara	ud. Milana		50 EUR
Buljan	Željko	+ Vinka		100 KM
Buntić	Mario	+ Josipa		100 EUR
Crnogorac	Draga		Petković	100 EUR
Crnogorac	Marin	Antin		100 KM
Crnogorac	Slobodan	+ Ivana	Marićušić	100 KM
Crnogorac	Željko	+ Petra		100 KM
Crnogorac	Ivica	+ Milana		100 KM
Crnogorac	Ljubo	+ Mate		100 KM

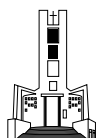
Crnogorac	Goran	Antin		200 KM
Crnogorac	Ivica	+ Petra		300 KM
Crnogorac	Ljubo	+ Jerke		400 EUR
Crnogorac	Ljubo	+ Joze	Dević	50 EUR
Čamber	Branko	+ Joze		100 EUR
Čamber	Antonio	+ Tonke		100 KM
Čamber	Želimir	Mirkov		100 KM
Čamber	Zdravko	Jozin		100 KM
Čamber	Blanka			200 KM
Čamber	Žarko	+ Vatroslava		200 KM
Čamber	Ivan	+ Vatroslava		300 KM
Čamber	Milan	+ Ivana		50 EUR
Čerkez	Bože	Josipov		500 HRK
Čuić	Ante	Marijanov		100 KM
Čuljak	Anka	ud. Ante		100 KM
Čuljak	Domin	+ Tome		100 KM
Čuljak	Mario	Dominov		100 KM
Čuljak	Marija	ud. Dane		100 KM
Čuljak	Nada	ud. Zdravka		100 KM
Čuljak	Serafina	ud. Ivana		100 KM + 200 HRK
Čuljak	Frano	Dominov		50 EUR
Čutura	Ivan	+ Zvonke		100 EUR
Čutura	Zdravko	+ Ivaća		100 EUR
Čutura	Mila	ud. Ljube		100 KM
Čutura	Nikola	Vinkov		100 KM
Čutura	Ante	Nikolin		100 KM
Čutura	Vinko	+ Joze		100 KM
Čutura	Ivica	+ Vinka	Gajtanović	100 KM
Čutura	Marinko	+ Vinka		100 KM
Čutura	Branko	+ Vinka		100 KM
Čutura	Petar	Janjin	Beban	100 KM
Čutura	Mate			100 KM
Čutura	Blago	+ Nikole		150 KM
Čutura	Iva	ud. Jerke		200 KM
Čutura	Zoran	+ Šimuna		200 KM
Čutura	Anđelko	Stjepanov		50 EUR
Čutura	Dinka	ud. Mate		50 EUR
Čutura	Gašparina	ud. Stjepana		50 EUR
Čutura	Tihomir	Ivanov		50 KM
Čutura	Mario	+ Ivana	Indilović	500 KM
Česić	Slobodan	+ Rajka		100 KM
Čorić	Danica	+ Stipice		100 EUR
Čorić	Mara	+ Ivana		100 KM
Ćurdo	Hrvoje	+ Krešimira		100 KM
Dodig	Ivan	+ Milana		100 KM
Dumančić	Ivan	Slavkov		200 KM

Duspara	Ivan	Dominov		100 KM
Duspara	Vjekoslav	+ Frane		100 KM
Duspara	Stanko	+ Šimuna		100 KM
Duspara	Josip	+ Frane		500 KM
Dutina	Siniša	+ Slaviše		100 KM
Đerek	Veljko	+ Ante		100 EUR
Đurišić	Stana	ud. Slavka		100 KM
Filipović	Jakov	+ Ante		150 KM
Galić	Branko			100 EUR
Galić	Iva	ud. Mate		100 EUR
Galić	Ante	+ Grge		100 KM
Galić	Radoslav	+ Mate		100 KM
Galić	Jozo	+ Nikole		100 KM
Galić	Vinko	+ Ante		100 KM
Galić	Miro	+ Drage	Jurkić	100 KM
Galić	Tonka	ud. Milana		100 KM
Galić	Tomislav	+ Ivana		100 KM
Galić	Bože	+ Ante		100 KM
Galić	Zvonko	+ Joze		100 KM
Galić	Stipe	+ Mirka		100 KM
Galić	Jadranka	ud. Mirka		100 KM
Galić	Zdravka	ud. Ante		100 KM
Galić	Bože	+ Ivana		1000 HRK
Galić	Milan	Bonin		200 KM
Galić	Ante	+ Stjepana	Bajić	200 KM
Galić	Vlado	+ Ivana		200 KM
Galić	Zdravka	ud. Ivana		200 KM
Galić	Ante		Aće	200 KM
Galić	Antonijo	+ Ljube		200 KM
Galić	Zvonko	+ Ante		200 KM
Galić	Ivan	+ Ante		400 HRK
Galić	Vinka	ud. Mirka		400 HRK
Galić	Željka	ud. Dragana		50 KM
Galić	Ante	+ Joze		600 KM
Gavran	Petar	+ Jerke		100 EUR
Gavran	Petar	+ Jerke		100 EUR
Gavrić	Ivo	Petrov		100 KM
Grabovac	Ante	Jerkin		200 KM
Grabovac	Ante		Braco	200 KM
Grbeša	Frano	+ Marka		100 KM
Grubišić	Marinko	+ Ivana		100 KM
Grubišić	Vlado	+ Ivana		100 KM
Grubišić	Vjekoslav	Matin		100 KM
Grubišić	Dražan	+ Ljube		100 KM
Grubišić	Rajko	Marijanov		100 KM
Grubišić	Vinko	Jerkin		100 KM
Grubišić	Petar	Marijanov		100 KM

Grubišić	Petar	Vencin		100 KM
Grubišić	Domin	+ Petra		1000 HRK
Grubišić	Zvonko	+ Ante		150 KM
Grubišić	Jozo	Antin		50 EUR
Hrkać	Anica	ud. Vinka		100 KM
Hrkać	Zdravko	+ Vinka		100 KM
Hrkać	Slavka	ud. Branka		100 KM
Ilić	Mate	+ Tadije		100 EUR
Jakovljević	Blaženko	Ivanov		100 KM
Jakovljević	Josip	+ Petra		100 KM
Jazvo	Tereza	+ Ivana		100 KM
Jažo	Milan	+ Joze		100 KM
Jažo	Mijo	+ Petra		100 KM
Jažo	Marko	+ Stipana		100 KM
Jažo	Toma	+ Bože		150 EUR
Jović	Ivan i Zdenka			100 KM
Jukić	Damir	+ Ivana		100 EUR
Jukić	Jerko	+ Petra	Blažinović	100 EUR
Jukić	Damir	+ Ivana		100 EUR
Jukić	Jerko	+ Ante	Braco	100 EUR
Jukić	Vjekoslav	Zvonkin		100 EUR
Jukić	Slobodan	Jerkin	Vranjkić	100 KM
Jukić	Ivan	Zvonkin		100 KM
Jukić	Stjepan	+ Ivana		100 KM
Jukić	Frano	+ Stjepana		100 KM
Jukić	Stanko	+ Kreše		100 KM
Jukić	Iva	ud. Anđelka		100 KM
Jukić	Ljilja	ud. Ivana		100 KM
Jukić	Iva	ud. Slave		100 KM
Jukić	Ante		Janković	100 KM
Jukić	Tomislav	Cvitanov	Zokanović	100 KM
Jukić	Pere	+ Jakova		100 KM
Jukić	Željko	+ Stanka		100 KM
Jukić	Ante	+ Domina		100 KM
Jukić	Vlado	Milanov	Toljkić	100 KM
Jukić	Jerko	+ Ivana	Matišić	100 KM
Jukić	Milan		Blažinović	100 KM
Jukić	Branko	+ Jerke	Stankić	100 KM
Jukić	Jakov	+ Vinka	Cvitanović	100 KM
Jukić	Željko	Vinka		100 KM
Jukić	Ljubo	+ Andrije		100 KM
Jukić	Mario	+ Ivana	Dukešića	100 KM
Jukić	Ruža	+ Tomislava		100 KM
Jukić	Stjepan	Ljubin		100 KM
Jukić	Zdravko	+ Ljube		100 KM
Jukić	Katarina			100 KM

Jukić	Ivan	+ Branka		100 KM
Jukić	Stipe	Franin		100 KM
Jukić	Jozo	+ Cvitana	Zokanović	100 KM
Jukić	Jozo	+ Cvitana		100 KM
Jukić	Branko	+ Joze		100 KM
Jukić	Ivan	+ Petra	Vrankić	100 KM
Jukić	Jerko		Vrankić	150 KM
Jukić	Željko	+ Tome		150 KM
Jukić	Ljubo	+ Šite		200 KM
Jukić	Pere	+ Cvitana	Zokanović	200 KM
Jukić	Ivan	+ Mate	Zokanović	300 KM
Jukić	Iva	ud. Pere	Tomičić	400 KM
Jukić	Marinko		Biškušić	50 EUR
Jukić	Ante	+ Pere	Stipukić	50 EUR
Jukić	Milan	+ Marinka		50 EUR
Jukić	Zvonimir	Brkičin		50 KM
Jurišić	Jozo	Lukin		100 CHF
Jurišić	Ante	Tonkin		100 KM
Jurišić	Frano	+ Mije		100 KM
Jurišić	Albert	Slavkov		100 KM
Jurišić	Branko	+ Stipe		100 KM
Jurišić	Zoran	+ Mije		100 KM
Jurišić	Mira	ud. Milana		100 KM
Jurišić	Robert	+ Ivana		100 KM
Jurišić	Ante	Vinkov		100 KM
Jurišić	Zdravka	ud. Ivana		100 KM
Jurišić	Jozo	+ Bože		200 EUR
Jurišić	Stipe	+ Petra	Kevaljović	200 EUR
Jurišić	Jerko	Karlov		200 EUR
Jurišić	Frano	+ Jure		400 HRK
Jurišić	Jerko		Šušaljević	400 HRK
Jurišić	Vinko	+ Bože	Maka	50 EUR
Jurišić	Jozo	+ Ićana		50 EUR
Jurišić	Andrija		Ćikanović	50 KM
Jurišić	Zvonko	+ Mirka		500 KM
Karamatić	Ante	+ Filipa	Pezo	100 EUR
Karamatić	Dražen	+ Mihovila		100 KM
Karamatić	Darka	+ Ljube		100 KM
Karamatić	Sveto	+ Slave		100 KM
Karamatić	Milan	+ Petra		100 KM
Karamatić	Darko	Svetin		100 KM
Karamatić	Miro	+ Mate		100 KM
Karamatić	Ivica	+ Stanka		100 KM
Karamatić	Ruža	ud. Mihovila		100 KM
Karamatić	Ivan	Željkov		100 KM
Karamatić	Darko	Svetin		100 KM
Karamatić	Ante	Mirin		100 KM

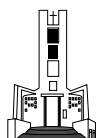
Karamatić	Ivica	+ Vinka		100 KM
Karamatić	Mladen	+ Ivana		100 KM
Karamatić	Robert	+ Ivana		100 KM
Karamatić	Ante	+ Ivana	Račušić	200 KM
Karamatić	Janja	+ Joze		50 EUR
Karamatić	Marijan	+ Ante		50 EUR
Karamatić	Janja	ud. Ante		50 EUR
Karamatić	Mara	+ Ante		50 EUR
Karamatić	Tomislav	+ Ilije		500 KM
Kevilj	Jakov	+ Frane		100 KM + 100 EUR
Kevilj	Ambro- zije	Milanov		200 KM
Klarić	Jako	+ Ive		100 KM
Knezović	Jerko	+ Petra		100 KM
Knezović	Josip	+ Ljube		400 KM
Knežević	Miljenko	+ Mirka		200 KM
Knežević	Ana	ud. Mirka		50 EUR
Kolobarić	Stanislav	+ Ivana		100 KM
Kolobarić	Hrvoje	+ Joze		150 KM
Koštro	Darko	+ Ilije		300 KM
Kovač	Ana	ud. Slobodana		100 EUR
Kovač	Mate	+ Ante	Jukasović	100 EUR
Kovač	Ivan		Barić	100 EUR
Kovač	Tihomir	Ljubin		100 KM
Kovač	Zlatko	+ Ćire		100 KM
Kovač	Marinko	+ Mate	Barić	100 KM
Kovač	Ljubo	+ Stjepana		100 KM
Kovač	Miro	+ Mate	Barić	100 KM
Kovač	Ana	ud. Marinka		100 KM
Kovač	Ante		Centić	100 KM
Kovač	Marija	ud. Ivana		100 KM
Kovač	Nediljko	+ Mate		100 KM
Kovač	Kata	ud. Ivana		100 KM
Kovač	Joka	ud. Petra		100 KM
Kovač	Danica	ud. Branka		100 KM
Kovač	Ljuba	ud. Slave	Bilošević	100 KM
Kovač	Katica	ud. Ante		100 KM
Kovač	Vlado	+ Mate	Barić	100 KM
Kovač	Ana	ud. Ante		100 KM
Kovač	Mara	ud. Slave		100 KM
Kovač	Iva	ud. Jerke	Strukić	100 KM
Kovač	Blago	+ Joze	Čuturušić	100 KM
Kovač	Branko	+ Mate		150 KM
Kovač	Josip	Brankov		200 EUR
Kovač	Vlado	+ Mate		200 EUR
Kovač	Ljubo	+ Joze		200 KM

Kovač	Blago		Sivaljević	200 KM
Kovač	Željko	+ Mate		200 KM
Kovač	Anđa	ud. Stanka		50 EUR
Kovač	Ljuba	+ Dominika		50 KM
Krišto	Ivan	Antin		100 KM
Krsmano- vić	Vladimir	Čedin		200 KM
Kukić	Željko	+ Mate		100 KM
Kukić	Jozo	+ Milana		100 KM
Kukić	Slavko	+ Milana		100 KM
Kutleša	Ante	+ Marijana		100 KM
Kutleša	Slavo	Marijana		100 KM
Landeka	Frano	+ Mate		100 KM
Landeka	Anđa	ud. Marinka		100 KM
Landeka	Petar	+ Ivana		200 KM
Landeka	Mario			50 EUR
Lebo	Jerko	+ Nikole		100 KM
Lebo	Mate	+ Stjepana		100 KM
Lebo	Jozo	+ Petra		150 KM
Lebo	Branko	+ Petra		300 KM
Leko	Veselko	+ Petra		100 EUR
Leko	Anđa	+ Petra		100 EUR
Leko	Domin	+ Cvitana		100 EUR + 100 KM
Leko	Ante	+ Mate		100 KM
Leko	Petar	+ Ivana		100 KM
Leko	Veselko	+ Mirka		100 KM
Leko	Miro	Ivanov		100 KM
Leko	Branko	+ Mate		150 KM
Leko	Božo	+ Cvitana		150 KM
Leko	Josip	Dominov		200 KM
Leko	Miro	+ Ivana		50 EUR
Lončar	Milan i Anđa			100 EUR
Lončar	Anđelko	Perin		100 KM
Lončar	Tihomir	+ Milana		100 KM
Lončar	Cvita	ud. Jerke		100 KM
Lončar	Nada	ud. Bože		100 KM
Lončar	Tonka	ud. Ante	Bazinović	100 KM
Lončar	Danijel	Josipov		100 KM
Lončar	Slobodan		Pleščinović	100 KM
Lončar	Drago	+ Dane		100 KM
Lončar	Tihomir	+ Ivana		100 KM
Lončar	Mladen	+ Pave		100 KM
Lončar	Mate	+ Ivana		100 KM
Lončar	Miro		Jozarić	100 KM
Lončar	Ivan		Pavlović	100 KM
Lončar	Venka	ud. Dominika		100 KM

Lončar	Miro	+ Petra	Pavlović	100 KM + 50 EUR
Lončar	Robert	Antin	Bilić	200 KM
Lončar	Damir	+ Jerke		300 KM
Lončar	Josip	Danin		300 KM
Lončar	Pero	+ Jerke	Banović	400 KM
Lončar	Oliver	Petrov	Juketinović	400 KM
Lončar	Danijela			50 KM
Lovrić	Ante	+ Bože		100 EUR
Lovrić	Dragan	+ Ante		400 KM
Mandurić	Ljubo	+ Stanka		100 KM
Mandurić	Damir	+ Milana		100 KM
Mandurić	Miljenko	+ Stjepana		100 KM
Mandurić	Stanislav	+ Ivana		100 KM
Mandurić	Milica	ud. Zvonke		100 KM
Mandurić	Ivan	+ Stjepana		100 KM
Mandurić	Ivan	+ Stanka	Špičić	200 KM
Mandurić	Gordan	+ Zvonke		50 EUR
Maras	Petar	+ Karla		100 EUR
Maras	Anica	ud. Tomislava		100 KM
Maras	Karlo	+ Rajka		100 KM
Maras	Dragica	+ Petra		200 KM
Maras	Cvita			300 EUR
Marić	Drago	+ Damjana		100 KM
Marić	Josip	Ivanov		100 KM
Marić	Zorka	ud. Pere		100 KM
Marić	Marija	ud. Domina		100 KM
Marić	Slavka	ud. Viktora		100 KM
Marić	Veselka	ud. Ljube		100 KM
Marić	Ante	+ Filipa	Baja	200 KM
Marić	Jeronim	+ Jerke		200 KM
Marić	Kaja	ud. Jakova		300 KM
Markota	Ivan	+ Vinka		100 KM
Markota	Željko	Antin	Božičić	100 KM
Markota	Jerko	+ Ivana		100 KM
Markota	Stjepan	+ Križana		200 EUR
Markota	Jerko i Franka			20000 KM
Martić	Iva	ud. Petra		100 KM
Martić	Branko	+ Branka		100 KM
Martić	Zoran		Vidović	100 KM
Martić	Stjepan	+ Ivana		100 KM
Martić	Ante	+ Filipa	Baja	200 KM
Marušić	Andrija	+ Konstantina		100 KM
Mihalj	Marin	Zdravkov		100 KM
Mihalj	Tomislav	Ivanov		100 KM
Mikulić	Milan	+ Stjepana		100 KM

Mikulić	Milan	Petrov		100 KM
Mikulić	Ljuba	ud. Mije		50 EUR
Milas	Dragomir	+ Tomislava		100 EUR
Miličević	Jozo	Martinov		100 KM
Miličević	Slobodan	+ Bože		150 KM
Miličević	Ante	Ivanov	Šimušić	100 KM
Miličević	Milan	+ Petra		100 KM
Miličević	Veselko	+ Frane		100 KM
Miličević	Marinko	+ Ivana		200 KM
Miličević	Blago	+ Jerke		200 KM
Miličević	Tomislav	+ Jerke		200 KM
Miličević	Veronika	+ Anđelka		50 KM
Miloš	Zoran	+ Jerke		100 KM
Miloš	Jerko	+ Mate		100 KM
Mitar	Ana	ud. Jerke		100 KM
Mitar	Mario	+ Stipe		100 KM
Mitar	Ante	+ Ljube		100 KM
Mitar	Zdenko	+ Drage		100 KM
Mitar	Ivan	+ Bože		100 KM
Mitar	Dario	+ Domina		100 KM
Mitar	Vinka	ud. Dominika		100 KM
Mitar	Dražen	+ Domina		100 KM
Mitar	Krešo	+ Milana		100 KM
Musa	Jozo	+ Mate		100 KM
N. N.				50 KM + 200 EUR
Oreč	Branka	ud. Damjana		100 EUR
Oreč	Branko		Miračević	100 KM
Oreč	Ivan	+ Franje		100 KM
Oreč	Slavko	+ Mate		100 KM
Oreč	Marinko	+ Ivana		100 KM
Oreč	Jerko	+ Ante		100 KM
Oreč	Mladen	+ Ferdinanda		100 KM
Oreč	Darko	Jerkin		300 KM
Oreč	Jozo	+ Andrije		50 EUR
Paponja	Jozo	+ Marka		100 KM
Paponja	Zoran	Jozin		100 KM
Parović	Boro	+ Mitra		100 KM
Pašalić	Marko	Vinkov		100 KM
Pavković	Željko	Stipin		100 EUR
Pavković	Damir	+ Mate		100 KM
Pavković	Ruža	ud. Pere		100 KM
Pavković	Ivan	+ Pere	Begović	100 KM
Pavković	Ivan	Stipin		100 KM
Pavković	Stipe	+ Stojana		200 KM
Pavković	Miro	+ Pere		300 KM
Pavković	Željko	+ Pere	Begović	50 EUR

Pavković	Ilija	+ Pere		50 EUR
Pekas	Manda	ud. Drage		100 KM
Penava	Milan	+ Radoslava	Ščepić	100 KM
Penava	Branko	+ Martina		100 KM
Penava	Mirjana	+ Mate		100 KM
Penava	Damir	Petrov		100 KM
Penava	Ante		Krunica	100 KM
Penava	Tomislav	Antin		100 KM
Penava	Ivan i Petra			100 KM
Penava	Frano	+ Petra	Kargić	100 KM
Penava	Petar	+ Ante		100 KM
Penava	Petar	+ Ante	Šimić	100 KM
Penava	Branko	+ Stjepana		300 KM
Penava	Zdravka	ud. Jerke		50 EUR
Penava	Petar	+ Radoslava		50 EUR
Petric	Petar	+ Željka		100 EUR
Petric	Ljuba	ud. Željka		100 EUR
Petric	Ante	+ Željka		100 EUR
Petric	Mario	+ Željka		100 EUR
Petric	Marinka	+ Petra		100 KM
Petric	Berislav	+ Mate		100 KM
Petric	Filip	+ Roberta		100 KM
Petric	Cmiljan	+ Marinka		1100 KM
Petric	Davor	+ Branka		500 KM
Petričušić	Ivan	+ Ante		100 KM
Petričušić	Ivan	+ Ljube		100 KM
Petričušić	Marica	ud. Jerke		100 KM
Petričušić	Dinko	+ Ante		50 EUR
Petrović	Slaven	Bosiljkov		1000 KM
Petrović	Ljuba	ud. Mirka		50 KM
Pirić	Petar	+ Ivana		50 EUR
Pišković	Blagica	+ Jure		100 KM
Pišković	Ivan	+ Frane		100 KM
Pišković	Stipe	+ Petra		100 KM
Pišković	Ivan	+ Petra		100 KM
Polić	Milan	+ Mate		100 KM
Polić	Drago	+ Mate		100 KM
Polić	Ankica	ud. Mire		200 KM
Polić	Zoran	+ Mate		50 EUR
Prlić	Nevenko	+ Stjepana		100 KM
Protrka	Petar i Lidija			100 KM
Protrka	Ante	+ Leona	Zećo	100 KM
Raič	Ivan	Šimunov		100 KM
Ramljak	Marinko	+ Juke		100 KM
Ramljak	Milorad	+ Jerke		100 KM

Ramljak	Branko	+ Jakova		100 KM
Ramljak	Slava	ud. Pere		100 KM
Ramljak	Anica	ud. Frane		100 KM
Ramljak	Zdravka	+ Ivana		100 KM
Ramljak	Zoran	+ Ike	Perčinović	100 KM
Ramljak	Miroslav	+ Juke	Čarli	200 KM
Rezo	Zoran	+ Jerke		100 EUR
Rezo	Zoran	Brankov		200 EUR
Rezo	Nevenko	+ Vladimira		100 KM
Rezo	Branko	+ Stjepana		100 KM
Rezo	Ivan		Vranić	100 KM
Rezo	Ivan	+ Stjepana		100 KM
Rezo	Boro	+ Ante		100 KM
Rezo	Vinko	Stjepanov		100 KM
Rezo	Ivan	+ Joze		100 KM
Rezo	Blažen	Jurin		100 KM
Rezo	Stanko	+ Stjepana		100 KM
Rezo	Jure	+ Stjepana		100 KM
Rezo	Žarko		Indić	200 KM
Rezo	Dalibor	Jurin		50 EUR
Ripić	Stipo	+ Ivana		50 EUR
Sabljo	Andrija	+ Jerke		100 KM
Sabljo	Ivan	+ Šimuna		100 KM
Sabljo	Branko	+ Šimuna		100 KM
Senjak	Radica	ud. Ivana		100 EUR
Senjak	Ljubica	+ Petra		100 EUR
Senjak	Ljubo	+ Petra		100 KM
Sesar	Adam	+ Kate		100 KM
Sesar	Ivan	Jurin		200 KM
Sesar	Dario	Adamov		200 KM
Soldo	Vinko	+ Ivana		100 KM
Soldo	Petar	+ Bože		100 KM
Soldo	Bože	+ Stjepana		30 EUR
Soldo	Jure	+ Bože	Čović	50 EUR
Spajić	Stjepan	+ Ivana		150 KM
Srebrović	Miroslav	+ Josipa		100 KM
Srebrović	Miljenko	+ Josipa		100 KM
Stipić	Ivan		Ivić	100 KM
Stipić	Ljubo	Antin		50 KM
Suton	Frano	+ Ante		50 EUR
Šarić	Bože	+ Josipa		150 KM
Šego	Tomislav	Ivanov		100 KM
Šego	Ivan	+ Milana		100 KM
Šego	Mladen	+ Jerke		100 KM
Šego	Iva	ud. Ivana		100 KM
Šego	Miro	+ Ivana		100 KM
Šimić	Zoran	+ Nikole		100 KM

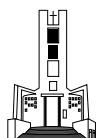

Šimić	Anda			150 KM
Širić	Mijo	+ Ivana		100 KM
Širić	Franjo	+ Jure	Ljubičić	100 KM
Širić	Branko	+ Ante		100 KM
Širić	Ante	+ Mirka		100 KM
Širić	Ivan	+ Joze		100 KM
Širić	Mario	Stankov		100 KM
Širić	Frano	+ Jure		1000 KM
Širić	Iva	ud. Mirka		200 KM
Širić	Petar	Franin		500 KM
Škrobo	Jozo	+ Stanka		100 KM
Šušnjar	Anda	ud. Zvonimira		100 EUR
Šušnjar	Pero	Ljubin		100 KM
Šušnjar	Nediljko	+ Joze		100 KM
Šušnjar	Ljubo	+ Pere	Šerbo	100 KM
Šušnjar	Mario	+ Ivana		100 KM
Šušnjar	Mario	+ Ivana	Lelić	100 KM
Šušnjar	Luca	ud. Vlade		100 KM
Šušnjar	Bariša	Borin		300 KM
Tokić	Vinko	+ Mate		100 KM
Tokić	Zoran			50 EUR
Tolić	Luca	ud. Nikole		100 KM
Tolić	Mate	+ Petra		100 KM
Tolić	Nedjeljko	+ Mate		100 KM
Tolić	Dino	Nedjeljkov		200 KM
Tolo	Ivica	Božin		200 EUR
Tolušić	Zdenko	+ Jure		100 EUR
Tolušić	Damir	+ Stjepana		150 KM
Tolušić	Ante	+ Jure		200 KM
Tomasović	Ljeposava	ž. Ivanova		100 KM
Tomić	Nedjeljka	ud. Petra		100 KM
Tomić	Ivica	+ Petra		200 KM
Tomić	Anka	ud. Vinka		50 KM
Tomić	Miro	Antin		100 KM
Topić	Zoran	+ Žarka		100 KM
Topić	Vjekoslav	Šimunov		100 KM
Topić	Pero	+ Frane		100 KM
Tustonjić	Dragica	ud. Filipa		200 EUR
Vican	Blago			100 KM
Vican	Darko	+ Vinka		200 KM
Vican	Željko	+ Mirka		200 KM
Vican	Dalibor	+ Vinka		500 KM
Vranjković	Slobodan		Prpa	100 EUR
Vranjković	Ivan	+ Ljube		100 KM
Vranjković	Matija	ud. Joze		100 KM
Vranjković	Mladen	+ Joze		1000 HRK
Vranjković	Mario	+ Joze		150 EUR

Vukadin	Nedjeljko	Petrov		100 KM
Vukadin	Mario	Petrov		100 KM
Vukoja	Vinko	+ Grge		100 EUR
Vukoja	Dragan	+ Ljube		100 EUR
Vukoja	Slavko	+ Vida		50 EUR
Zakrajšek	Mirjana	+ Zvone		100 KM
Zlomislić	Ivan	+ Marka		100 KM
Zlomislić	Tomislav	Slavkov		100 KM
Zlomislić	Vinka	ud. Slavka		100 KM
Zlopaša	Anđelko	+ Ike		100 EUR
Zlopaša	Miro	+ Zvonke		100 KM
Zlopaša	Stipe	Ljubin		100 KM
Zlopaša	Ante	+ Petra		100 KM
Zlopaša	Josip	Mirin		100 KM
Zlopaša	Jerko	Stipin		100 KM
Zlopaša	Ivan	+ Pere		100 KM
Zlopaša	Mila	ud. Zvonke		100 KM
Zlopaša	Stipe	+ Jerke		150 KM
Žulj	Grgo	+ Živka		100 KM

DAROVATELJI IZ RASTOVAČE

Prezime	Ime	Otac / majka	Nadimak	Iznos
Bakula	Marinko	+ Mićana		100 KM
Bakula	Zorka	ud. Nikole		100 KM
Bakula	Frano	+ Zorke		100 KM
Bakula	Ivan	+ Milivoja		100 KM
Bakula	Zdenko	Markov		100 KM
Bakula	Ivan	+ Pere	Šiva	100 KM
Bakula	Damir	+ Joze		50 EUR
Bakula	Ivan	+ Joze		50 EUR
Bašić	Josip	Ljubin	Ibraimović	100 KM
Bašić	Jerko	+ Marinka		100 KM
Bešlić	Jozo	+ Jure	Dulkić	100 EUR
Bešlić	Martin	Vladin		100 EUR
Bešlić	Vlado	+ Ante		100 EUR
Bešlić	Jozo	+ Ivana	Božić	100 EUR
Bešlić	Jozo	+ Blage		100 EUR
Bešlić	Slavka	ud. Blage		100 KM
Bešlić	Marinko	Ivanov		100 KM
Bešlić	Jozo	Mirkov	Tušetović	100 KM
Bešlić	Marinko		Amenović	100 KM
Bešlić	Marinko	Željkov		100 KM
Bešlić	Zdravka	Ćivin		100 KM

Bešlić	Ivica	Ferdin	Vidić	100 KM
Bešlić	Ivan	+ Mate	Juragić	100 KM
Bešlić	Nevenka	ud. Stjepana		100 KM
Bešlić	Ivan	Ljubin	Šimetović	100 KM
Bešlić	Jerko		Šimetović	100 KM
Bešlić	Ljubo	+ Ante	Šimetović	100 KM
Bešlić	Filip	+ Jure		100 KM
Bešlić	Branko	Ivšin		100 KM
Bešlić	Ante		Šušović	100 KM
Bešlić	Jozo		Šušović	100 KM
Bešlić	Ferdo	+ Ante		100 KM
Bešlić	Ferdo	+ Ante	Vidić	100 KM
Bešlić	Ante	+ Velimira	Vidić	100 KM
Bešlić	Petar	+ Mate	Šušović	100 KM
Bešlić	Slobodan	+ Petra		100 KM
Bešlić	Mario	+ Joze		100 KM
Bešlić	Ljubo	+ Ante	Martinović	100 KM
Bešlić	Nevenka	ud. Stjepana		100 KM
Bešlić	Stjepan	+ Velimira	Vidić	100 KM
Bešlić	Ivan	+ Ante	Martinović	150 EUR
Bešlić	Petar	Maćanov		150 KM
Bešlić	Marinko	+ Blage		150 KM
Bešlić	Jure	+ Mate		200 KM
Bešlić	Ivan	+ Ante	Bajević	200 KM
Bešlić	Ljubica	ud. Ivana	Božić	200 KM
Bešlić	Miro	+ Ikare	Mićo	300 KM
Bešlić	Jozo	+ Ante	Martinović	400 KM
Bešlić	Vinko	+ Mirka		50 EUR
Bogut	Vinko	+ Jerke		100 KM
Čamber	Željka	ud. Tonke		100 KM
Čutura	Milan	+ Stjepana		100 EUR
Čutura	Anđa	ud. Ivana		100 KM
Čutura	Nikola	+ Joze		100 KM
Čutura	Vinko	+ Nikole	Božićić	100 KM
Čutura	Ivan	+ Nikole	Božićić	100 KM
Čutura	Tihomir	+ Mate		100 KM
Čutura	Kata	ud. Zdravka		100 KM
Čutura	Mate	+ Joze		100 KM
Čutura	Miro	Ivanov		100 KM
Čutura	Petar	+ Jerke	Antičević	100 KM
Čutura	Dinko	+ Petra		100 KM
Čutura	Ivica	+ Mate		100 KM
Čutura	Mario		Penavušić	100 KM
Čutura	Jerko	+ Vinka		1000 KM
Čutura	Zoran	+ Jerke		300 EUR

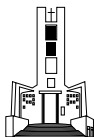
Čutura	Mario	+ Petra		50 EUR
Čutura	Iva	+ Mate	Matonjina	50 EUR
Čutura	Marko	+ Ivaća		500 KM
Čutura	Petar	+ Ivana	Iće	500 KM
Dragoja	Ljubo	+ Mate		100 KM
Dragoja	Slavo	+ Stjepana		100 KM
Dragoja	Martina	+ Petra		100 KM
Dragoja	Martina	ud. Ante		800 KM
Galić	Ante	Božin		100 KM
Gavran	Jozo	+ Ante		100 EUR
Gavran	Jozo	+ Jerke		100 KM
Gavran	Darko	Jozin		100 KM
Gavran	Iva	ud. Mirka		100 KM
Gavran	Branko	+ Joze		100 KM
Gavran	Jerko	Matin		100 KM
Gavran	Miroslav	+ Ljube		100 KM
Gavran	Mate	+ Joze		100 KM
Gavran	Nediljko	+ Jerke		100 KM
Gavran	Iko	+ Jerke		200 KM
Gavran	Tihomir	+ Ivana		200 KM
Grubišić	Zdravka	+ Ivana		100 KM
Grubišić	Domin	+ Petra		1000 HRK
Jukić	Ivan	+ Mate		100 KM
Jukić	Marin	+ Stjepana		100 KM
Jukić	Velimir	+ Ivana		100 KM
Kovač	Željko	+ Milana	Mostić	100 EUR
Kovač	Mirko	+ Zvonke		100 KM
Kovač	Željko	+ Slave		100 KM
Landeka	Krešo	+ Petra		100 EUR
Landeka	Ferdo	+ Mate		100 KM
Landeka	Ferdo	+ Križana		100 KM
Landeka	Ivan	+ Križana		100 KM
Landeka	Blagica	+ Ljube		100 KM
Landeka	Marija	ud. Filipa		100 KM
Landeka	Ivan	+ Joze		150 KM
Landeka	Ivica	+ Jerke		200 EUR
Landeka	Zvonko	+ Jure		200 KM
Landeka	Ante	+ Frane		200 KM
Landeka	Ante	+ Jure		200 KM
Landeka	Ivan	+ Jure		200 KM
Landeka	Vinko	+ Mate		200 KM
Landeka	Marija	+ Joze		300 KM
Landeka	Miro	+ Stjepana		400 HRK
Landeka	Borislav	+ Mate		400 KM
Landeka	Zdravko	+ Ante		50 EUR
Lebo	Stanko	+ Ivana		100 KM

Lebo	Andelko	+ Mirka		100 KM
Lebo	Branko	+ Pere		200 EUR
Lebo	Branko	+ Jure		200 KM
Lebo	Zoran	Vinkov		200 KM
Lebo	Nediljko	+ Stipe		50 EUR
Maras	Stjepan	Brankov		100 EUR
Maras	Branko	+ Stjepana		100 KM
Maras	Ivica	Zvonkin		100 KM
Maras	Dragica	+ Ivana		100 KM
Maras	Petar	+ Jure		100 KM
Maras	Zvonko	+ Ivana		200 KM
Marić	Robert	+ Vinka		100 KM
Marić	Miro	+ Branka		100 KM
Marić	Miro	+ Stjepana		200 KM
Marić	Danijel	Marinkov		100 EUR
Martić	Vinko	+ Marka		100 KM
Martić	Vinko		Spajusić	100 KM
Martić	Darko	+ Alojzija		100 KM
Martić	Mile	+ Luke		100 KM
Martić	Ivan	+ Marka		100 KM
Martić	Jozo	+ Marka		100 KM
Martić	Ante	+ Ivana	Zelić	100 KM
Martić	Ante	Vinkov	Zelić	100 KM
Martić	Ivan	+ Mate		100 KM
Martić	Jerko	+ Mate		100 KM
Martić	Ante	Vinkov		100 KM
Martić	Mate	Jerkin		100 KM
Martić	Miro	Jerkin		100 KM
Martić	Mario	Jerkin		100 KM
Martić	Milan	+ Stipana		100 KM
Martić	Ljuba	ud. Marinka		100 KM
Martić	Slobodan	+ Joze		100 KM
Martić	Nediljko	+ Marinka		1000 KM
Martić	Petar	+ Stjepana	Spajusić	150 EUR
Martić	Jerko		Zelić	200 EUR
Martić	Ruža		Zelić	50 EUR
Martić	Gordana	+ Branka		50 EUR
Penava	Marinko	+ Nikole		200 KM
Petric	Željko	Kaplarov		100 KM
Sentić	Vlado	+ Šćepe		100 KM
Soldo	Marinko	+ Stanka		100 KM
Šarić	Frano	+ Stanka		100 KM
Šilić	Berislav	+ Ivana		100 KM
Širić	Branko	+ Stipana		100 KM
Tomić	Ivan	+ Vinke		100 EUR
Tomić	Luka	+ Ante		200 KM

DAROVATELJI IZ OSOJA

Prezime	Ime	Otac / majka	Nadimak	Iznos
Bošnjak	Branko	+ Petra		100 KM
Bošnjak	Miljenko	+ Stipe	Čakić	100 KM
Bošnjak	Boris	Antin		200 KM
Bošnjak	Željko	+ Zdravka		200 KM
Bošnjak	Ante	+ Bože	Boškano- vić	50 EUR
Bošnjak	Ante	+ Bože	Joskanović	50 EUR
Bradarić	Ljilja	+ Branka		100 EUR
Bradarić	Luka			100 KM
Bradarić	Ljubo	+ Jerke		100 KM
Bradarić	Fredi			100 KM
Bradarić	Luka	+ Jure		200 KM
Bradarić	Ranko	+ Jerke		300 KM
Jukić	Mario	+ Zvonke		100 EUR
Jukić	Josip	+ Zvonke		100 EUR
Jukić	Danica	ud. Zvonke		100 EUR
Jukić	Ivan	+ Domina		100 KM
Jukić	Mario	Ivanov		100 KM
Jukić	Ivan	+ Jerke		100 KM
Jukić	Ivan	+ Andrije		100 KM
Jukić	Tomislav	+ Branka		100 KM
Jukić	Ante	+ Branka		50 EUR
Kovač	Miro	+ Mate	Nikić	100 KM
Kovač	Anđa	ud. Marka	Čavarović	100 KM
Kovač	Vlado	+ Joze	Macić	100 KM
Kovač	Veselko		Pijanović	100 KM
Kovač	Miroslav	+ Franje	Grganović	100 KM
Kovač	Ivan		Jozarić	100 KM
Kovač	Ana	ud. Milana		100 KM
Kovač	Milan		Bilošević	200 KM
Kovač	Zdenka	+ Vence		200 KM
Kovač	Mario	Milanov	Grganović	300 EUR
Krnjić	Andelko	+ Luke		100 KM
Krnjić	Slavica	+ Luke		100 KM
Martić	Iva		Vidovića	100 KM
Martić	Iva	ud. Ante		100 KM
Mioč	Dragan	Petrov		50 KM
Mitar	Ante	+ Marijana		100 KM
Mitar	Slavo		Mujkušić	100 KM
Mitar	Jerko	+ Ante		100 KM
Mitar	Snježana	ud. Vlade		400 HRK
Šego	Slavko	+ Marka		100 KM

Šego	Petar	+ Mate		100 KM
Šego	Marinko	+ Marka		200 EUR
Šego	Zdenko	Marijana		200EUR
Tolić	Mate	+ Petra		100 KM

DAROVATELJI IZ BATINA

Prezime	Ime	Otac / majka	Nadimak	Iznos
Bakula	Anica	ud. Jerke		100 KM
Bakula	Frano	+ Zorke		100 KM
Bašić	Tomislav	Jerkin		200 EUR
Boban	Frano	+ Ivana		100 KM
Boban	Ljubica	ud. Ivana		50 EUR
Jukić	Ante	+ Ivana	Cvitanović	100 KM
Jukić	Zdravko		Cvitanović	100 KM
Kapular	Stipan	+ Ivana		100 KM
Kovač	Slavo	+ Stipe	Rižinović	100 KM
Kovač	Ljubica	ud. Miroslava		100 KM
Kovač	s. Ljubica			200 KM
Penava	Marija	ud. Stjepana		100 EUR
Penava	Miroslav	+ Ivana		100 KM
Penava	Zdravka	ud. Ljube		100 KM
Penava	Ivan	+ Frane		100 KM
Penava	Ankica	ud. Maria		100 KM
Penava	Vinko	+ Nikole		100 KM
Penava	Veselko	+ Ante		100 KM
Penava	Venco	+ Mate		100 KM
Penava	Damir	Petrov		100 KM
Penava	Milan	+ Ante		100 KM
Penava	Mario	Jozin		100 KM
Penava	Jerko		Šimić	100 KM
Penava	Ilija	+ Pere		100 KM
Penava	Petar	+ Matka		150 KM
Penava	Kata	ud. Jerke		200 KM
Penava	Krešimir	+ Srećka		50 EUR
Senjak	Albin	+ Vinka		100 EUR
Senjak	Branko	+ Mirka		100 KM
Senjak	Mario	+ Mirka		100 KM
Senjak	Ivan	+ Petra		100 KM
Senjak	Nevenka	ud. Željka		50 EUR

DAROVATELJI IZ ČITLUKA

Prezime	Ime	Otac / majka	Nadimak	Iznos
Bago	Željko	Petrov		100 KM
Bago	Slavo	+ Ivana		100 KM
Bago	Petar			100 KM
Bago	Željko	Vinkov	Krunić	100 KM
Bago	Miroslav		Meri	100 KM
Bago	Vinko		Tivić	100 KM
Bago	Vida	ud. Slavka		100 KM + 50 EUR
Bago	Branko	Slavin	Šukanović	250 KM
Bago	Slobodan	+ Slavka		50 EUR
Biško	Ivica	+ Joze		100 KM
Biško	Ivan	Ljubin		100 KM
Biško	Zoran	+ Jure		100 KM
Biško	Ljubo	+ Ante		100 KM
Biško	Petar		Pećo	100 KM
Biško	Ivan	+ Zvonke		50 EUR
Brkan	Miroslav	+ Mirka		100 KM
Crnogorac	Zdravko	+ Ivana	Paškić	100 KM
Crnogorac	Zdravka	+ Marinka		100 KM
Crnogorac	Zvonko	+ Ivana	Paškić	100 KM
Crnogorac	Bruno	Ivanov		100 KM
Crnogorac	Vlado	+ Bože		100 KM
Crnogorac	Zoran			100 KM
Crnogorac	Frano	Ivanov		100 KM
Crnogorac	Mate	+ Domina		200 KM
Crnogorac	Mladen	Alojzije		200 KM
Crnogorac	Branimir	+ Stipe		2000 KM
Crnogorac	Domagoj	Antin		400 HRK
Crnogorac	Ante	+ Petra	Pecić	50 EUR
Ćorić	Jerko	+ Bože		100 KM
Ćorić	Ivica	Jerkin		100 KM
Ćorić	Ljubica	ud. Mate		100 KM
Ćorić	Damir	Jerkin		100 KM
Ćorić	Mladen	+ Mate		100 KM
Ćuk	Ivan	+ Milana		100 EUR
Ćuk	Vedran	Matin		100 KM
Ćuk	Ruža	+ Joze		100 KM
Ćuk	Katica	ud. Tome		100 KM
Ćuk	Mario	+ Milana		50 EUR
Galić	Denis	Vinkov		100 KM

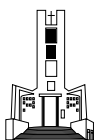
Galić	Mila	ud. Petra		100 KM
Gašpar	Josip	+ Ante	Jop	100 KM
Hrkać	Branko	+ Jerke		100 KM
Hrkać	Stjepan	+ Ivana	Šimširović	100 KM
Hrkać	Miro	+ Ivana		100 KM
Hrkać	Frano	+ Jerke		200 KM
Krašić	Mario			100 KM
Lončar	Robert		Malotić	200 KM
Mandurić	Damir	Ljubin		100 KM
Mandurić	Matija	ud. Stjepana		100 KM
Mandurić	Ivan	+ Pere	Joskulović	100 KM
Mandurić	Slava	ud. Jerke		100 KM
Mandurić	Ante	+ Vinka		100 KM
Mandurić	Mila	ud. Ante	Draganovi- vić	100 KM
Mandurić	Zdravka	ud. Milana		100 KM
Mandurić	Željko	+ Vinka	Ikanović	100 KM
Mandurić	Slavo	+ Vlade		100 KM
Mandurić	Petar	+ Mije	Džinović	200 EUR
Mandurić	Anđa	+ Pere		50 EUR
Mandurić	Zoran	+ Križana		50 EUR
Mrvelj	Mladen	Vinkov		100 KM
Mrvelj	Stipe	+ Jerke		300 KM
Petric	Ivan	+ Rajka		100 KM
Petric	Filip	Antin		100 KM
Ramljak	Damir	Ivanov	Klipinović	100 EUR
Ramljak	Ana	ud. Jerke		100 KM
Ramljak	Leonardo	+Miroslava	Perčinović	100 KM
Ramljak	Dinko	+ Stanka		100 KM
Ramljak	Ivan	Tomislavov	Pikić	100 KM
Ramljak	Dankan	+ Rajke		100 KM
Ramljak	Danica	ud. Stjepana		100 KM
Ramljak	Milan	Blagin		400 HRK
Ramljak	Branko	+ Ivana	Babić	50 EUR
Ramljak	Ivan	+ Stipe		150 KM
Ripić	Pero			100 KM
Šušnjar	Dinko	+ Ante		100 KM
Šušnjar	Živko	+ Bože		100 KM
Šušnjar	Ljuba	ud. Zdravka		100 KM
Šušnjar	Nediljko	+ Ante		300 KM
Šušnjar	Boro	+ Ante		4000 HRK

DAROVATELJI IZ VINJANA

Prezime	Ime	Otac / majka	Nadimak	Iznos
Boras	Ivan	+ Vlade	Boškanović	100 KM
Mandurić	Petar	+ Mate	Pešo	100 EUR
Mandurić	Karlo		Karlović	200 KM
Marić	Biserka	ud. Mije		100 KM
Marić	Branko	+ Vlade		200 KM
Marić	Tomislav	+ Pere		2000 KM
Petric	Nikola	+ Ivana		100 KM
Ripić	Veselko	+ Jure		50 EUR
Ternovšek	Rajko	+ Rajka		400 KM
Tomić	Frano	+ Joze		100 KM
Tomić	Stjepan	+ Ante		100 KM
Tomić	Ljubo	+ Ante		100 KM
Tomić	Slobodan	+ Marinka		50 EUR

PODUZEĆA, USTANOVE, UDRUGE,
RAZNE PRIGODE...

Naziv	Vlasnik	Mjesto	Iznos
50. godišnjica braka Grgo i Danica Jukić		Posušje	250 KM
50. godišnjica braka Jerko i Kata Martić		Posušje	100 EUR
BGL Commerce	Zvonko i Bruno Kovač	Posušje	1000 KM
Blago d.o.o.		Posušje	1000 KM
B-produnkt	Marija Bakula	Posušje	200 KM
Elikzir d.o.o.	Vjekoslav Bakula	Posušje	1200 KM
Euromaterijali		Posušje	1000 KM
Generacija maturanata 1970/71.		Posušje	400 KM
Generacija maturanata 1980/81. 4.c gimnazije		Posušje	150 KM
Generacija maturanata 1990/91.		Posušje	200 KM
Generacija maturanata 2001.		Posušje	1000 KM
Generacija maturanata 2010/11.		Posušje	300 KM
Generacija maturanata 2020/21.		Posušje	150 KM
Generacija maturanata gimnazije 1975/76.		Posušje	100 KM

Hrvatsko rudarsko-geološko društvo		Mostar	100 KM
Klub navijača Posušje		Posušje	100 EUR
Kror d.o.o.	Branimir Oreč	Posušje	1000 KM
Laguna d. o. o.	Marin i Zvonimir Bakula	Posušje	300 KM
Lovačko društvo "Radovanj"		Posušje	100 KM
Općina Posušje		Posušje	5000 KM
Pekara "Braća"		Posušje	100 KM
Prigodom prijenosa kostiju Bešlića Joze		Rastovača	100 US\$
Rudnici Boksita		Posušje	1000 KM
Sportski centar Adeo		Posušje	500 KM
Stolarska radnja Cer		Posušje	200 EUR
Taekwondo klub		Posušje	100 KM
Udruga Ilijino brdo		Rastovača	100 KM
Žana Commerce		Posušje	400 KM

Kovač	Josip	+ Mije	Mijukić	Njemačka	100 EUR
Landeka	Jure	+ Križana		USA	500 US\$
Lebo	fra Ljubo			Njemačka	1000 EUR
Lebo	Jerko	+ Pere		Zagreb	150 KM
Magaš	Iva	ud. Nikole		Pelješac	200 HRK
Marić	Zvonimir			Zagreb	1000 HRK
Marić	Matej	+ Ljube		Zagreb	50 EUR
Martić	Damir	Jerkin		Njemačka	100 EUR
Obitelj	Renić			Vir	100 EUR
Obitelj	Luburić			Zagreb	500 HRK
Orlović	Marica			Njemačka	50 EUR
Penava	Jerko	+ Nikole		Zagreb	100 EUR
Ramljak	Jerko	+ Stanka		Zaprešić	100 EUR
Ramljak	Ruža	ud. Zvonimira		Njemačka	100 KM
Spajić	Rafael			Imotski	100 KM
Šepić	Verena			Rijeka	300 HRK

DAROVATELJI IZ RAZNIH MJESTA

Prezime	Ime	Otac / majka	Nadimak	Mjesto	Iznos
Babić	Jadranka	+ Matka		Imotski	150 EUR
Bakula	Andrija	+ Ante		New York	200 US\$
Begić	Jerko	+ Mate		Švicarska	100 CHF
Begić	Smiljan	+ Ljube		Zagreb	100 KM
Bešlić	Ivan		Kajić	Kanada	100 CAN\$
Bešlić	Josip i Katarina			Zagreb	50 EUR
Biško	Ante i Kristina			Split	50 EUR
Čuić	Petar			Crvenice	200 KM
Čuljak	Frano	+ Tome		Hvar	100 EUR
Čutura	Ivan	+ Šimuna	Šitić	Njemačka	100 EUR
Duspara	Frano			Njemačka	50 KM
Gruber	Bertram i Ljubica			Njemačka	100 EUR
Jukić	Stipe	+ Andrije	Andru-ljović	Ljubuški	100 KM
Jurišić	Ivan	+ Mije		Njemačka	100 EUR
Karamatić	Janja	+ Joze		Zagreb	50 EUR
Knezović	Ana	ud. Ljube		Njemačka	50 EUR

DAROVATELJI IZ TRIBISTOVA, SOBČA I KONJOVCA

Prezime	Ime	Otac / majka	Nadimak	Iznos
Bašić	Luca	ud. Marinka		100 KM
Bašić	Ljubo	+ Joze		100 KM
Čuljak	Ante	+ Jozipa		100 EUR
Čuljak	Anđa	+ Paške		100 KM
Čuljak	Ljubo	+ Tome		100 KM
Čuljak	Ivan	+ Josipa		100 KM
Čutura	Marinko	+ Joze		100 KM
Čutura	Leonardo	+ Joze		200 KM
Čutura	Mario	+ Ivana	Indilović	500 KM

IZOSTAVLJENI DAROVATELJI IZ 2020. GODINE

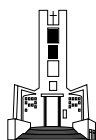
Prezime	Ime	Otac / majka, nadimak	Mjesto	Iznos
Lončar	Mate	+ Ivana	Posušje	100 KM
Mitar	Ivan	+ Bože	Posušje	100 KM
Petrović	Mira	ud. Ivana	Vinjani	100 KM
Šimić	Anđa		Posušje	100 KM

DAROVATELJI PRIGODOM KRŠTENJA DJETETA

Prezime	Ime	Mjesto	Iznos
Arapović	Frano i Marija	Posušje	100 KM
Bago	Filip i Kristina	Čitluk	100 KM
Bago	Josip i Mateja	Čitluk	100 EUR
Bago	Ivan i Anita	Čitluk	50 EUR
Bakula	Ivica i Jelena	Posušje	50 EUR
Bakula	Zoran i Glorija	Posušje	100 KM
Bakula	Ante i Ana	Batin	100 KM
Bakula	Darko i Matea	Rastovača	100 KM
Bakula	Zvonimir i Kata	Posušje	100 KM
Bakula	Ivan i Božena	Posušje	100 KM
Bakula	Tomislav i Ivana	Posušje	800 HRK
Barać	Dražen i Marija	Njemačka	100 KM
Bašić	Mario i Anela	Posušje	100 EUR
Bašić	Mario i Dunja	Posušje	50 EUR
Begić	Mariofil i Marija	Posušje	100 KM
Begić	Mario i Ivana	Posušje	200 KM
Begić	Josip i Tanja	Rastovača	100 KM
Begić	Ante i Jelena	Posušje	100 KM
Begić	Milan i Josipa	Posušje	50 EUR
Begić	Tomislav i Daria	Posušje	50 EUR
Begić	Ljubo i Ivona	Posušje	50 EUR
Bešlić	Ante i Monika	Rastovača	100 KM
Bešlić	Petar i Monika	Rastovača	100 KM
Bešlić	Ivan i Lidija	Rastovača	100 KM
Biško	Petar i Milka	Čitluk	100 KM
Bošnjak	Josip i Karla	Osoje	100 KM
Crnogorac	Stipe i Ivana	Posušje	150 KM
Crnogorac	Mario i Zorica	Posušje	50 EUR
Crnogorac	Ante i Mirna	Posušje	100 KM
Crnogorac	Dalibor i Nikolina	Čitluk	100 KM
Crnogorac	Ljubo i Ivana	Čitluk	100 KM
Čović	Oliver i Katarina	Njemačka	100 KM
Čutura	Tomislav i Iva	Split	100 KM
Čutura	Frano i Ivana	Tribistovo	50 EUR
Čutura	Vladimir i Katarina	Posušje	100 KM
Dilber	Antonio i Matea	Rastovača	50 EUR
Dolić	Josip i Petra	Posušje	100 KM
Dragoja	Ivan i Anka	Rastovača	100 EUR
Dragoja	Petar i Ivona	Rastovača	100 KM
Duspara	Slavo i Sandra	Posušje	200 KM
Đerek	Bruno i Matea	Posušje	100 KM

Filipović	Hrvoje i Ana	Posušje	100 KM
Galić	Antonio i Josipa	Posušje	100 KM
Galić	Josip i Nikolina	Posušje	50 EUR
Galić	Josip i Ivana	Posušje	200 KM
Galić	Petar i Irena	Posušje	100 KM
Galić	Antonio i Petra	Posušje	100 KM
Galić	Njegomir i Anamarija	Posušje	100 KM
Gavran	Ivan i Ružica	Rastovača	100 KM
Grabovac	Vladimir i Andrijana	Posušje	400 KM
Grabovac	Robert i Silvija	Posušje	150 EUR
Grubišić	Petar i Ivana	Posušje	100 EUR
Gudelj	Mario i Marija	Posušje	100 KM
Hrkać	Jerko i Helena	Čitluk	50 EUR
Jukić	Frano i Antonija	Posušje	200 KM
Jukić	David i Petra	Osoje	100 KM
Jukić	Julijan i Ivana	Posušje	50 EUR
Jukić	Mario i Paula	Posušje	100 KM
Jukić	Milan i Nikolina	Posušje	100 KM
Jukić	Zdravko i Marijana	Čitluk	100 EUR
Jukić	Ivan i Morana	Osoje	300 KM
Jukić	Zlatko i Kristina	Posušje	100 EUR
Jukić	Dražen i Monika	Posušje	100 KM
Jurišić	Josip i Maja	Bern	200 KM
Jurišić	Ante i Danica	Posušje	50 EUR
Jurišić	Jozo i Sara	Njemačka	100 EUR
Jurišić	Josip i Ružica	Posušje	100 KM
Jurišić	Ivan i Ivana	Posušje	100 KM
Jurišić	Ante i Nevenka	Posušje	50 EUR
Karamatić	Mate i Ankica	Posušje	200 KM
Knezović	Frano i Nikolina	Posušje	100 KM
Knezović	Petar i Martina	Posušje	100 KM
Kovač	Josip i Antonija	Posušje	150 EUR
Kovač	Luka i Helena	Rastovača	100 KM
Kukić	Ivan i Kristina	Zagreb	50 EUR
Kukić	Mate i Nedjeljka	Posušje	100 KM
Kukić	Marko i Mirela	Posušje	200 KM
Landeka	Davor i Ivona	Posušje	100 KM
Landeka	Tomislav i Matija	Posušje	100 KM
Landeka	Josip i Marija	Rastovača	100 KM
Landeka	Mario i Nada	Rastovača	200 KM
Lebo	Josip i Andrea	Rastovača	100 KM
Leko	Ante i Manda	Posušje	100 EUR
Lončar	Anđelko i Helena	Posušje	100 KM

Lončar	Danijel i Đurđica	Posušje	200 KM
Lončar	Josip i Nada	Posušje	100 EUR
Lončar	Josip i Ivana	Posušje	100 KM
Lončar	Petar i Josipa	Posušje	1000 KM
Lovrić	Bože i Matea	Posušje	200 KM
Mandurić	Krunoslav i Katarina	Čitluk	100 KM
Mandurić	Josip i Danijela	Posušje	50 EUR
Mandurić	Davor i Antonija	Posušje	100 EUR
Mandurić	Pero i Ana	Čitluk	100 KM
Maras	Mario i Josipa	Posušje	100 KM
Marić	Dalibor i Ankica	Posušje	100 KM
Marić	Ante i Danijela	Vinjani	100 KM
Marić	Bože i Ivana	Njemačka	50 EUR
Marić	Ivan i Lucija	Posušje	100 KM
Marić	Ante i Marina	Posušje	100 KM
Markota	Mario i Ivana	Posušje	50 EUR
Martić	Tomislav i Anamarija	Posušje	100 EUR
Martić	Dinko i Ivana	Rastovača	100 KM
Mihalj	Marinko i Marijana	Posušje	100 KM
Mikulić	Danijel i Anamarija	Posušje	100 KM
Milčević	Zvonimir i Kristina	Posušje	100 KM
Mitar	Damir i Sabina	Osoje	100 EUR
Mrvelj	Josip i Marijana	Čitluk	100 KM
Pavković	Mario i Ivana	Posušje	100 EUR
Penava	Albert i Ivana	Batin	100 KM
Penava	Stipe i Ana	Posušje	50 EUR
Penava	Josip i Anna	Batin	200 KM
Petric	Ivan i Božana	Posušje	200 KM
Petričušić	Božo i Nensi	Posušje	150 EUR
Petričušić	Ante i Ivana	Posušje	50 EUR
Pišković	Željko i Antonija	Tribistovo	100 KM
Polić	Tihomir i Ines	Posušje	100 EUR
Polić	Teo i Kata	Posušje	100 KM
Puljić	Marko i Anka	Posušje	100 KM
Raič	Andrija i Marinela	Posušje	50 EUR
Ramljak	Željko i Dajana	Čitluk	100 KM
Ramljak	Juko i Ljubica	Posušje	200 KM
Ramljak	Josip i Mara	Čitluk	100 KM
Rezo	Ivan i Željana	Posušje	100 KM
Sabljić	Viktor i Ivana	Bad Soden	150 KM
Senjak	Mate i Martina	Posušje	100 KM
Serdarušić	Ante i Suzana	Posušje	100 EUR
Soldo	Ante i Mira	Posušje	100 KM

Srebrović	Ivan i Ivana	Posušje	100 KM
Stipić	Josipa	Posušje	100 KM
Stipić	Dragan i Jelena	Posušje	100 KM
Širić	Petar i Lana	Posušje	100 KM
Štefanec	Alen i Lucija	Norveška	100 KM
Šušnjar	Josip i Anđela	Čitluk	150 EUR
Šušnjar	Stipan i Marijana	Posušje	100 KM
Šušnjar	Bariša i Tijana	Čitluk	500 KM
Udovičić	Mario i Katarina	Posušje	100 KM
Vranjković	Marko i Marta	Posušje	100 KM
Zlomisljić	Vinko i Andrijana	Posušje	50 EUR
Zlopaša	Ante i Ines	Posušje	50 EUR

DAROVATELJI PRIGODOM VJENČANJA

Prezime	Ime muža	Ime žene	Mjesto	Iznos
Bago	Marin	Melani	Posušje	100 KM
Bago	Ivan	Mateja	Posušje	100 EUR
Bakula	Mario	Zorica	Posušje	100 EUR
Bakula	Zdravko	Matea	Rastovača	100 KM
Barišić	Tomislav	Iva	Posušje	100 KM
Begić	Ivan	Dora	Zagreb	100 EUR
Bešlić	Ivan	Kata	Posušje	100 EUR
Bešlić	Dario	Ljubica	Posušje	100 EUR
Bešlić	Mario	Marinela	Rastovača	100 KM
Bešlić	Ivan	Anamarija	Posušje	100 KM
Biško	Ante	Kristina	Split	50 EUR
Brekalo	Tomislav	Martina	Široki Brijeg	100 KM
Crnogorac	Luka	Ivana	Čitluk	100 KM
Čuljak	Petar	Sanja	Posušje	100 KM
Čerdić	Mario	Matija	Brišnik	100 EUR
Čorić	Toni	Anita	Široki Brijeg	100 KM
Dragoja	Petar	Ivona	Rastovača	100 KM
Galić	Antonio	Petra	Posušje	100 KM
Galić	Mate	Katarina	Posušje	100 KM
Grabovac	Dario	Martina	Posušje	100 KM
Granić	Ante	Monika	Veljaci	100 KM
Ivić	Šime	Gordana	Solin	100 EUR
Jukić	Ivan	Lucija	Posušje	100 KM
Jukić	Petar	Antonela	Posušje	100 KM
Jukić	Cvitan	Ana	Posušje	500 KM
Jurišić	Josip	Josipa	Posušje	100 KM
Jurišić	Milan	Gabrijela	Posušje	150 KM

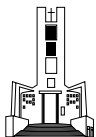

Katić	Ante	Julijana	Lovreć	1000 HRK
Kevo	Antonio	Marina	Posušje	100 KM
Landeka	Zvonimir	Mirela	Rastovača	100 EUR
Leko	Stjepan	Antonija	Posušje	100 KM
Lovrić	Nikola	Nikolina	Posušje	200 KM
Mandurić	Tomislav	Iva	Posušje	100 EUR
Marić	Igor	Ljubica	Posušje	200 KM
Martinović	Tomislav	Gordana	Kongora	130 EUR
Mihalj	Stipe	Martina	Posušje	200 KM
Mikulić	Toni	Matea	Kočerin	100 KM
Milićević	Petar	Kata	Posušje	100 KM
Nagy	Igor	Iva	Zagreb	100 KM
Palac	Vinko	Marijana	Grude	100 EUR
Penava	Antonio	Mihaela	Posušje	200 KM
Penava	Mario	Matea	Posušje	200 KM
Perić	Slaven	Josipa	Imotski	150 KM
Ramljak	Branimir	Viktorija	Čitluk	100 KM
Ramljak	Ante	Ivana	Posušje	100 KM
Rudež	Ivan	Petra	Imotski	100 KM
Sabljo	Drago	Zdenka	Rakitno	100 KM
Senjak	Ivan	Petra	Batin	100 KM
Slišković	Filip	Kristina	Široki Brijeg	200 KM
Stergulc	Marijan	Marija	Zagreb	100 KM
Stipanović	Marko	Anica	Njemačka	100 EUR
Tolić	Hrvoje	Dijana	Drum	400 HRK
Tolo	Milan	Danijela	Posušje	100 KM
Zlopaša	Ivica	Marija	Posušje	200 KM

DAROVATELJI PRIGODOM POKOPA SVOJIH BLIŽNJIH

Prezime i ime pokojnika	Mjesto	Iznos
+ Bago Ane	Čitluk	300 KM
+ Bago Bare	Čitluk	100 KM
+ Bakula Ive	Rastovača	300 KM
+ Bakula Ljubice	Batin	300 KM
+ Bakule Milana	Posušje	300 KM
+ Bašić Mile	Posušje	200 KM
+ Bešlić Nevenke	Vinjani	200 KM
+ Bešlića Ante	Posušje	200 KM
+ Bešlića Darka	Rastovača	200 KM
+ Bešlića Ivana	Rastovača	100 EUR
+ Bešlića Miroslava	Rastovača	300 KM
+ Biške Ivana	Čitluk	200 KM

+ Biško Ive	Čitluk	100 EUR
+ Biško Janje	Čitluk	200 KM
+ Biško Ruže	Posušje	300 KM
+ Borasa Živka	Posušje	200 KM
+ Bošnjak Mile	Osoje	100 KM
+ Bošnjak Zore	Posušje	100 KM
+ Bošnjaka Ante	Osoje	100 EUR
+ Budimir Zorke	Posušje	300 EUR
+ Crnogorac Milke	Čitluk	200 KM
+ Crnogorac Ruže	Čitluk	200 KM
+ Crnogorac Slavke	Čitluk	200 KM
+ Crnogorca Ante	Posušje	500 KM
+ Čuljka Zdravka	Posušje	200 KM
+ Čutura Ive	Rastovača	100 KM
+ Čutura Jure	Rastovača	100 KM
+ Čutura Kate	Posušje	200 KM
+ Čutura Matije	Rastovača	200 KM
+ Čuture Mije	Posušje	100 KM
+ Čuture Stjepana	Rastovača	200 KM
+ Česić Slavke	Posušje	500 KM
+ Čorića Milana	Čitluk	200 KM
+ Galić Pave	Posušje	200 KM
+ Galić Slavice	Čitluk	300 KM
+ Galića Radoslava	Posušje	200 KM
+ Gavran Milene	Rastovača	100 KM
+ Gavran Ruže	Posušje	200 KM
+ Grubišića Damira	Posušje	200 KM
+ Grubišića Ivana	Rastovača	100 KM
+ Hrkaća Zvonke	Makarska	150 KM
+ Jazvo Terezije	Posušje	100 KM
+ Jukić Kate	Posušje	200 KM
+ Jukić Ljubice	Posušje	300 KM
+ Jukić Zore	Posušje	200 KM
+ Jukića Branka	Posušje	200 KM
+ Jukića Ivana	Posušje	200 KM
+ Jukića Stjepana	Batin	200 KM
+ Kovač Zdravke	Posušje	200 KM
+ Kovača Ante	Posušje	200 KM
+ Kovača Ante	Posušje	100 KM
+ Kovača Frane	Posušje	500 KM
+ Kovača Radoslava	Osoje	100 KM
+ Kovača Slave	Posušje	300 KM
+ Kovača Vinka	Posušje	200 KM
+ Kutleša Ane	Osoje	100 KM

+ Leke Stjepana	Posušje	100 KM
+ Lončara Mate	Posušje	500 KM
+ Ljubice Vranjković	Posušje	300 KM
+ Malenica Ljubice	Posušje	100 KM
+ Mandurić Dragice	Vinjani	150 EUR
+ Mandurić Janje	Čitluk	200 KM
+ Mandurić Slave	Čitluk	300 KM
+ Mandurića Ivana	Posušje	300 KM
+ Marić Ane	Vinjani	100 EUR
+ Marić Kate	Vinjani	100 KM
+ Marić Savke	Vinjani	200 KM
+ Marić Zorke	Vinjani	100 KM
+ Marića Mire	Rastovača	200 KM
+ Markote Ante	Posušje	200 KM
+ Markote Blage	Posušje	1000 KM
+ Martić Janje	Rastovača	200 KM
+ Martić Slavke	Rastovača	200 KM
+ Martića Miljenka	Posušje	100 KM
+ Mitra Milana	Osoje	50 EUR
+ Mitra Zorana	Osoje	200 KM
+ Mrvelj Slavke	Čitluk	100 EUR
+ Mrvelja Mladena	Vinjani	200 KM
+ Mrvelja Trpimira	Posušje	200 KM
+ Oreča Ante	Tribistovo	100 KM
+ Oreča Mate	Posušje	200 KM
+ Pavkovića Mate	Posušje	100 EUR
+ Penava Kate	Batin	200 KM
+ Pirić Stanka	Posušje	200 KM
+ Pole Mate	Batin	100 KM
+ Raič Anice	Doljani	100 KM
+ Raiča Šimuna	Doljani	100 KM
+ Ramljak Ane	Čitluk	200 KM
+ Ramljak Anice	Čitluk	200 KM
+ Rezo Mirele	Posušje	300 KM
+ Senjak Dragice	Batin	300 KM
+ Senjaka Mate	Batin	200 KM
+ Šege Ljube	Posušje	200 KM
+ Širića Ivana	Posušje	100 KM
+ Širića Stipana	Posušje	200 KM
+ Šušnjara Ivana	Čitluk	200 KM
+ Šušnjara Smiljana	Posušje	100 EUR
+ Tomić Blagice	Vinjani	400 KM
+ Tomića Ante	Čitluk	200 KM
+ Vujičić Anđe	Rastovača	100 KM

+ Zlomislīća Ivana	Posušje	100 KM
+ Zlopaša Mile	Posušje	100 KM
+ Zlopaše Ivana	Posušje	200 KM

DAROVATELJI ZA CRKVU U TRIBISTOVU

Prezime	Ime	Otac /majka	Nadimak	Iznos
Bakula	Vesna			100 KM
Bašić	Jerko	+ Marinka		100 KM
Bešlić	Marija	Mićina		50 KM
N. N.				100 KM
Pišković	Jozo	+ Križana	Križanović	100 EUR

STATISTIKA ŽUPE

Mjesto	Broj obitelji	Broj vjernika
Batin (posuški dio)	120	413
Čitluk	263	892
Osoje	177	568
Posušje (grad)	1.923	6.395
Rastovača	360	1.274
Tribistovo (Sobač, Nuga, Konjovac)	47	72
Vinjani (posuški dio)	82	279
Grad:	1.923	6.395
Selo:	1.049	3.498
Ukupno cijela župa:	2.972	9.893

Vikendica i kuća u kojima se povremeno živi – oni nisu ubrojani u stalni broj vjernika

Mjesto	Broj obitelji
Batin (posuški dio)	6
Čitluk	15
Osoje	10
Posušje (grad)	77
Rastovača	19
Tribistovo (Sobač, Nuga, Konjovac)	12
Vinjani (posuški dio)	6
UKUPNO	145

Ukupno blagoslovimo kuća, vikendica: 2.856

NEKI NADNEVCI U 2022.

- **Sveta krizma:** 4. lipnja
- **Prva sveta pričest:** 5. lipnja
- **Obredi primanja i obećanja u Frami:**
u rujnu u 18,00 sati

Blagoslov polja uvijek u 11,00 sati

- **Ričina:** 1. svibnja
- **Ilijino brdo:** 8. svibnja
- **Batin:** 8. svibnja
- **Tribistovo (L. Mandić):** 15. svibnja
- **Crkvine:** 22. svibnja
- **Vrbica:** 22. svibnja
- **Martića križ:** 29. svibnja
- **Matkovine:** 12. lipnja
- **Triskavac:** 12. lipnja
- **Novo rastovačko groblje:** 19. lipnja
- **Sobač (I. Krstitelj):** 24. lipnja
- **Krstine-Vučipolje (Petrovdan):** 29. lipnja

Tečajevi pripreve za brak

Mjesto održavanja u Pastoralnome središtu kod nove crkve! Ne treba se ranije najavljivati!

14. - 18. veljače

4. - 8. travnja

6. - 10. lipnja

12. - 16. rujna

Tečaj uvijek započinje u 18,00 sati.

NEKE NAPOMENE

1. Ukoliko se radi o teškom bolesniku koji traži svećenika, obitelj neka to omogućiti.
 2. Po svećenika treba doći u Župni ured, a ne zvati telefonom.
 3. Nemojte čekati noć kako bi zvali svećenika, osim ako nije iznimno hitan slučaj.
 4. Ako je osoba već umrla, ne treba zvati svećenika nego doći u radno vrijeme ureda i dogovoriti za pokop.
- Nemojte tiskati osmrtnicu dok ne dogovorite vrijeme pokopa u Župnome uredu!

RASPORED

MOLITVENO-LITURGIJSKOGA PROGRAMA

Nedjeljne svete mise

7,00; 8,30; 10,00; 11,30 i 18,00 (ljeti 19,00)

Tribistovo u 11,00

Radnim danom

7,00 i 18,00

Klanjanje Isusu u Presvetom Olt. Sakramentu

Četvrtkom u 18,30

SUSRETI

SKUPINA I MOLITVENIH ZAJEDNICA

Franjevačka mladež – FRAMA

Petkom u 19,30

Mala Frama »Glasnici Sv. Franje«

Utorkom u 19,00

Glazbena sekcija Frame

Srijedom u 19,00

Molitvena sekcija Frame

Četvrtkom u 20,00

Ostale Framine sekcije

»Drača«, »Asiški siromašak«, »Medijska sekcija«,

»Liturgijska sekcija«, »Radna sekcija«,

»Dramska sekcija«, »Sportska sekcija«

i »Planinarska sekcija«

imaju susrete po dogovoru

Biblijski razgovor i meditacija framaša

Subotama u Korizmi i Došašću u 20,30

Treći svjetovni franjevački red (OFS) – Trećari

Srijedom i petkom u 18,30

Župni zbor »Fra Grga Martić«

Ponedjeljkom i petkom u 19,30

Dječji župni zbor »Fra Grga Martić«

Subotom u 10,00

Ministranti: Subotom u 9,00

Čitači: Subotom u 10,00

Lectio Divina za mlade: Subotom u 20,00

Studijska zajednica »Molitva i Riječ«

Povremeno

Molitvena zajednica »Kraljica Mira«

Utorkom u 18,30

Sveta Potvrda
Posušje, 08. svibnja 2021.g.

Sveta Pričest
Posušje, 23. svibnja 2021.g.

